

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตัวอย่าง
คู่มือครู
ออก.

ใช้ประกอบการสอนคู่กับหนังสือเรียน

- ✓ สร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
- ✓ ส่งเสริมการเรียนรู้ Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะ
- ✓ ใช้วิธีสอนหลากหลาย ตามธรรมชาติวิชา
- ✓ มีคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา
- ✓ มีแนวทาง และเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย
- ✓ แบ่งโซนสำหรับครูผู้สอน สำหรับนักเรียน
- ✓ เพิ่มคลังสื่อ Digital : PowerPoint, Interactive 3D, Simulation และอื่นๆ ให้การสอน ง่าย สนุก ได้ผลสัมฤทธิ์

ป.๔

หนังสือเล่มนี้อยู่ในระหว่างส่งตรวจพิจารณา
เนื้อหาอาจมีการปรับปรุงแก้ไข

✦ ชัยวัฒน์ อธิเกียรติ ✦ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

▲ ภาพปกนี้มีขนาดเท่ากับหนังสือเรียนฉบับจริงของนักเรียน

ผู้เรียบเรียงคู่มือครู ✦ สายงานวิชาการ ออก.

ดาวน์โหลด แผนการจัดการเรียนรู้
www.aksorn.com/download

คู่มือครู

ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษา ป. 4

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียงคู่มือครู

สายงานวิชาการ อจท.

บรรณาธิการคู่มือครู

นางสาวนารีรัตน์ บุญสม

นางสาวจิตรวลิย พิทธิพรหม

นางสาวสุภาณัน มิ่งวิมล

พิมพ์ครั้งที่ 1

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

รหัสสินค้า 1401006

Teacher Script

อักษร

www.aksorn.com

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

โทร. 0 2622 2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)

แฟกซ์: บริษัท ไทยรมเกล้า จำกัด โทร. 0 2903 9101-6

คำแนะนำการใช้

คู่มือครูรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 จัดทำขึ้นสำหรับให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประกันคุณภาพผู้เรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ช่วยสร้างความเข้าใจในกระบวนการออกแบบการจัดการเรียนการสอน Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบายรายวิชา แสดงขอบข่ายเนื้อหาสาระของรายวิชา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนด

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ระบุตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง ช่วยให้เห็นภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาก่อนที่จะลงมือสอนจริง

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายหน่วยการเรียนรู้

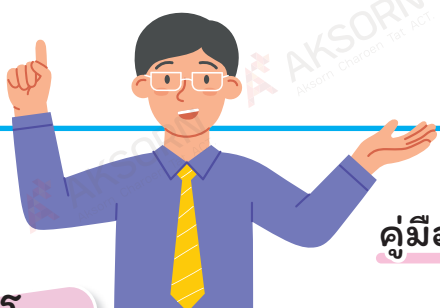
ช่วยสร้างความเข้าใจและเห็นภาพรวมในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้

สาระสำคัญสำหรับครู

ช่วยให้เห็นภาพรวมคอนเซปต์ และเนื้อหาสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

คลังข้อสอบ

ช่วยอำนวยความสะดวกในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยข้อสอบกลางภาคและข้อสอบปลายภาคที่ตรงตามตัวชี้วัด

คู่มือครูมีองค์ประกอบที่ง่ายต่อการใช้งาน

โซน

1

สำหรับครูผู้สอน

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยแนะนำขั้นตอนการสอน และการจัดกิจกรรมอย่างละเอียดเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัด

นำ

สอน

สรุป

ประเมิน

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ระบุกิจกรรมสะท้อนตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง

Active Learning เพื่อนำไปสู่สมรรถนะ

แนวทางการจัดการเรียนรู้ Active Learning ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การสำรวจค้นหา การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และการลงมือทำ เพื่อนำผู้เรียนไปสู่สมรรถนะ

เกร็ดแนะครู

ความรู้เสริมสำหรับครู ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต แนวทางการจัดกิจกรรม และอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

ใบกิจกรรมและใบงาน

ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดทำใบกิจกรรมและใบงาน

โซน 1

หน้าสอนสรุปประเมิน

Brain-Based Learning (BBL)

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนการเริ่มเรียนการสอน เพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน สำหรับการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

1. ครูให้นักเรียนสังเกตภาพและอ่านชื่อเรื่องจากหนังสือเรียน หน้า 32 แล้วถามนักเรียน เช่น

- นักเรียนคิดว่า ภาพและชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง
- (แนบตอบ ในภาพมีตัวการ์ตูนรูปวรรณยุกต์เอก โท ศรี และจัตวา ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่อง)
- นักเรียนคิดว่า เสียงวรรณยุกต์มีความสำคัญอย่างไร
- (แนบตอบ เสียงวรรณยุกต์ช่วยทำให้คำมีความหมายแตกต่างกัน)
- นักเรียนคิดว่า หากออกเสียงหรือเขียนวรรณยุกต์ผิด จะเกิดสิ่งใด
- (แนบตอบ เกิดความผิดพลาดในการสื่อสาร)

2. ครูให้นักเรียนเล่นเกม "เติมรูปวรรณยุกต์" จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 3

เกร็ดแนะครู

ครูจัดการเรียนการสอนโดยการให้นักเรียนปฏิบัติ ดังนี้

- อภิปรายเกี่ยวกับมารยาทในการอ่าน
- มีคำถามออกเสียงและคำที่มีรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ
- มีทักษะการอ่าน ฟัง หรือดู

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

การผันวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์มีความสำคัญอย่างไร

คำว่า พินิจ มีเสียงวรรณยุกต์อะไรบ้าง

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วย

1. อ่านและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ต่างๆ ได้ถูกต้อง (ดู ๓.๑.๑, ๓.๑.๒)

2. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และมีความสนใจใฝ่รู้ (ดู ๓.๑.๑, ๓.๑.๒)

3. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และมีความสนใจใฝ่รู้ (ดู ๓.๑.๑, ๓.๑.๒)

สื่อ Digital

PowerPoint

ทำกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผันวรรณยุกต์ โดยใช้สื่อ PowerPoint เกม "เติมรูปวรรณยุกต์" <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

เป้าหมาย การเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านและการเขียนและคำที่มีรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ โดยสืบเสาะได้ถูกต้อง และเลือกอ่านหนังสือหรือสื่อที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของตนเอง ซึ่งกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้จะเน้นให้นักเรียนฝึกฝนเรื่องการผันวรรณยุกต์ได้คล่องแคล่วและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง อีกทั้งการตั้งคำถามและตอบคำถามจากสื่อที่อ่าน ฟัง หรือดู และสรุปใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยใช้หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 และแบบฝึกหัดรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ป.4 ของบริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด เป็นสื่อหลัก (Core Materials) ประกอบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โซน

2

สำหรับผู้เรียน

ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับครู เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

เป้าหมาย การเรียนรู้

ชี้แจงเป้าหมายให้ทราบว่า หน่วยการเรียนรู้ต้องการเน้นให้ผู้เรียน บรรลุอะไร ทำอะไรได้ หรือผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน

นักเรียนควรรู้

ความรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหา สำหรับอธิบายเสริมให้กับผู้เรียน

กิจกรรม ทำทนาย

เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อต่อยอดสำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้ ได้อย่างรวดเร็ว และต้องการท้าทายความสามารถในระดับที่สูงขึ้น

กิจกรรม สร้างเสริม

เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่ควร ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้

ข้อสอบเน้น การคิด

ตัวอย่างข้อสอบที่มุ่งเน้นการคิด มีทั้งปรนัย-อัตนัย พร้อมเฉลย อย่างละเอียด

สื่อ Digital

เสริมพลังการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย เข้าถึงง่าย ด้วยการสแกน QR Code

- คลิปอักษรเรียนสรุป
- คลิปสื่อประกอบการสอน
- ภาพยนตร์สารคดีสั้น Twig
- Simulation
- Interactive 3D
- PowerPoint
- Smart Infographic
- Audio
- Interactive Whiteboard Software (IWB)

ตัวอย่าง : Smart Infographic

โซน 1

นำ

สอน

สรุป

ประเมิน

แนวคิดสำคัญ

การเรียนรู้คือการค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งจะทำได้ต้องอาศัยความรู้พื้นฐานที่แน่นแฟ้น การเรียนรู้คือการค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งจะทำได้ต้องอาศัยความรู้พื้นฐานที่แน่นแฟ้น

กิจกรรม นำสู่การเรียนรู้

อ่านออกเสียงคำ แล้วจับคู่คำกับความหมาย ให้ถูกต้อง

ปา ง่า ป่า

- ที่ที่มีต้นไม้ต่าง ๆ ขึ้นมากมาย
- นิสัยของพ่อหรือแม่
- เหวหรือช่องแคบที่ขุดขึ้นเพื่อใช้ในการขนถ่ายสิ่งของแล้วเอียงตัว

ชา ข่า ชั่ว

- อาหารหลักของคนไทย
- สัตว์ในเขตร้อน
- รอยงานหรือรอยเท้าที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน

ยุ่ง ยุ่ง ยุ่ง

- สิ่งปลูกสร้างสำหรับเก็บเมล็ดธัญพืช
- ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- แผลงขนานเล็ก มีปีก ตูดเล็กเป็นอาหาร

ขั้นตอน

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านแนวคิดสำคัญของเรื่อง การค้นคว้าหาความรู้ แล้วให้ร่วมกันอภิปรายว่า ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นี้ จะได้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง จากนั้นครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแบบ "เติมรูปวรรณยุกต์" เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

3. ครูให้นักเรียนออกมาถือบัตรวรรณยุกต์ ดังนี้

ไม่มีเสียง ไม้เอก ไม้โท ไม้ตรี ไม้จัตวา

จากนั้นครูพูดคำต่าง ๆ เช่น แมว หี น้ำ ใต้ กายเดียว แล้วให้นักเรียนที่มีวรรณยุกต์ตรงกับคำนั้นก้าวขึ้นมา 1 ก้าว เช่น วาจนักเรียนได้ทำกิจกรรมนี้ครบทุกคน คนละ 2 รอบ

4. ครูให้นักเรียนจับคู่กันเพื่อน แล้วทำกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ จากนั้นให้ช่วยกันหาคำที่ออกเสียงใกล้เคียงคู่ 2 คำ

(แนวตอบ ตอบได้หลากหลาย เช่น

- ช่า ช่า ช่า
- ชี ชี ชี
- ไร่ ไร่ ไร่
- เค้า เค้า เค้า
- เขย เขย เขย

เกร็ดน่าสนใจ

ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า วรรณยุกต์ทำให้เสียงและความหมายของคำเปลี่ยนไป ซึ่งคำทุกคำในภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ แต่อาจมี หรือไม่มีวรรณยุกต์

กิจกรรม สร้างเสริม

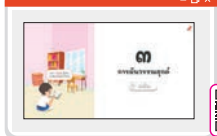
ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและจับสลากวรรณยุกต์ รวบรวมคำศัพท์จากสิ่งรอบตัวหรือคำเขียนหรือสิ่งของในบริเวณโรงเรียนตามสลากที่จับได้ในเวลา 10 นาที กลุ่มที่ได้คำศัพท์มากที่สุดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ

สื่อ Digital

ทำกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผันวรรณยุกต์ โดยใช้สื่อ PowerPoint นี้

เป็นปฏิกรณ์วรรณยุกต์: <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPFTHP4D>

โซน 2

137

(C)

ข้อสอบ กลางภาค

ข้อสอบ **ปลายภาค**

<https://www.aksorn.com/qrcode/TMEXTHP4>

การจัดการเรียนรู้ Active Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ **Active Learning** เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณค่า มาลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เพื่อสร้างความรู้ของตนเองและสื่อสารได้ด้วยความเข้าใจ จนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้และเกิดสมรรถนะ (Competency) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การเรียนรู้ผ่านการคิด การเรียนรู้จากการสำรวจและค้นหา การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ โดยการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับตัวชี้วัด จุดเน้นของสาระ และธรรมชาติของวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** ที่มีประสิทธิภาพและนำผู้เรียนไปสู่สมรรถนะมีหลากหลายวิธี

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ Active Learning

การเรียนรู้ผ่านการคิด

เน้นวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมสำคัญในกระบวนการคิด เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ของตนเอง

การเรียนรู้จากการสำรวจและค้นหา

เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สำรวจค้นหา โดยเชื่อมโยงความสนใจและประสบการณ์โดยตรงระหว่างเรื่องที่สอนกับความสนใจของตนเอง

การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ภายใต้การแนะนำของผู้สอน หรือการทำงานร่วมกับเพื่อน รวมถึงมีการสื่อสารและนำเสนอผลงานให้ผู้อื่นได้รับรู้

การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสดลงมือปฏิบัติผ่านการร่วมมือกันวางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างชิ้นงานหรือนวัตกรรม

ตัวอย่าง วิธีการจัดการเรียนรู้ Active Learning

- กระบวนการปฏิบัติ (Practice Teaching)
- วิธีสอนแบบใช้กรณีตัวอย่าง (Case)
- กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geo Literacy)
- วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)
- วิธีสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Method)
- วิธีสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning)
- การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบสอบ (Inquiry-Based Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบความรู้ (5Es Instructional Model)
- การเรียนการสอนเน้นมโนทัศน์ (Concept Based Teaching and Learning)
- รูปแบบการสอน PPP Model
- วิธีสอน Task-Based Language Teaching

คู่มือครูรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 รวมถึงสื่อการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้จัดทำได้ออกแบบการสอน (Instruction Design) ให้เป็นการจัดการเรียนรู้ **Active Learning** โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) เป็นรูปแบบหลัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดเน้นของสาระและธรรมชาติวิชา อีกทั้งยังใช้เทคนิคต่าง ๆ มาร่วมในการออกแบบจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด อีกทั้งยังบรรลุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

คำอธิบายรายวิชา

ภาษาไทย (หลักภาษาและการใช้ภาษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลาเรียน 80 ชั่วโมง/ปี

ศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง พร้อมอธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวน อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนด ตอบคำถาม แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน คัดลายมือตัวบรรจง เขียนสื่อสารด้วยแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เขียนย่อความ เขียนจดหมาย เขียนบันทึก เขียนรายงาน และเขียนเรื่องตามจินตนาการ จำแนกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น พุทธสรุปความ พุทธแสดงความรู้ ความคิดเห็น ตั้งคำถามและตอบคำถาม พุทธรายงานเรื่องที่ศึกษาจากการฟัง และดูอย่างมีมารยาท สะกดคำ และบอกความหมายของคำ ระบุชนิด หน้าที่ของคำในประโยค แต่งประโยค บทร้อยกรองและคำขวัญ บอกความหมายของ สำนวน การใช้พจนานุกรม เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาไทยถิ่น ร้องเพลงพื้นบ้าน ท่องจำบทอาขยาน และบท ร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้การฝึกทักษะกระบวนการทางภาษา ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และกระบวนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ตั้งใจเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ จาก แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซักถามและสืบค้นเพื่อหาข้อมูล มีความรอบคอบในการทำงาน ใช้ภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม มีมารยาทในการพูด การอ่าน การเขียน และการฟัง นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ท 1.1	-	ท.1.1 ป.4/1
มฐ. ท 1.1	ท 1.1 ป.4/2, ท 1.1 ป.4/3, ท 1.1 ป.4/4, ท 1.1 ป.4/5,	ท 1.1 ป.4/6
มฐ. ท 4.1	ท 1.1 ป.4/7, ท 1.1 ป.4/8, ท 4.1 ป.4/1, ท 4.1 ป.4/3, ท 4.1 ป.4/6	
มฐ. ท 2.1	ท 2.1 ป.4/1, ท 2.1 ป.4/3, ท 2.1 ป.4/4, ท 2.1 ป.4/5,	ท 2.1 ป.4/2
มฐ. ท 4.1	ท 2.1 ป.4/6, ท 2.1 ป.4/7, ท 2.1 ป.4/8, ท 4.1 ป.4/4, ท 4.1 ป.4/5	
มฐ. ท 3.1	ท 3.1 ป.4/1, ท 3.1 ป.4/2, ท 3.1 ป.4/4, ท 3.1 ป.4/5, ท 3.1 ป.4/6	ท 3.1 ป.4/3
มฐ. ท 4.1	-	ท 4.1 ป.4/2
มฐ. ท 4.1	-	ท 4.1 ป.4/7
มฐ. ท 5.1	ท 5.1 ป.4/3	ท 5.1 ป.4/4
ตัวชี้วัดระหว่างทาง 24 ตัวชี้วัด		ตัวชี้วัดปลายทาง 7 ตัวชี้วัด

รวม 31 ตัวชี้วัด

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
1 มาตรา ตัวสะกด 10 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง 1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและ ครึ่งบรรทัด (มฐ. ท 2.1 ป.4/1) 2. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด (มฐ. ท 3.1 ป.4/6) 3. สกศคำและบอกความหมายของคำ ในบริบทต่าง ๆ (มฐ. ท 4.1 ป.4/1) ตัวชี้วัดปลายทาง 1. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ท 1.1 ป.4/6) 2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและ เหมาะสม (มฐ. ท 2.1 ป.4/2) 3. พูดย่อความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึก เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู (มฐ. ท 3.1 ป.4/3)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูด หรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดย่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล ต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็น สิ่งใกล้ตัว 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถ แสดงความคิดเห็น และยอมรับ ความคิดเห็นผู้อื่น	- ตรวจแบบทดสอบ ก่อนเรียน - ประเมินการอ่าน ออกเสียงคำ - ประเมินการเขียน สะกดคำและเขียน บอกความหมาย - ประเมินการคัดลายมือ - ประเมินการเขียน เรื่องสั้น - ประเมินการแสดง บทบาทสมมติ - ประเมินการพูดรายงาน - ตรวจแบบฝึกหัด - ตรวจใบงาน - ตรวจใบกิจกรรม - ตรวจคำตอบกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก - ประเมินการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุก - ตรวจแบบทดสอบ หลังเรียน - ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่อง มาตราตัวสะกด - ใบงาน เรื่อง ตัวสะกด ไม่ตรงตามมาตรา และความหมาย - ใบงาน เรื่อง นิทานคำศัพท์ มาตราตัวสะกด - ใบงาน เรื่อง การอ่านคำที่มี ตัวสะกด - ใบงาน เรื่อง การอ่านสะกดคำ - ใบงาน เรื่อง ตอบคำถามจาก การคัดลายมือ - ใบงาน เรื่อง การคัดลายมือ - ใบกิจกรรม - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษรเรียนสรุป - แบบทดสอบ ก่อน-หลังเรียน - บัตรภาพ - ตะกร้ามาตราตัวสะกด - บัตรคำ - กระดาษที่เขียนด้วย ลายมือที่เป็นระเบียบ - กระดาษที่เขียนด้วย ลายมือหวัด - ภาพสถานการณ์

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
2 อักษรควบ อักษรนำ 10 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง 1. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และ สำนวนจากเรื่องที่อ่าน (มฐ. ท 1.1 ป.4/2) 2. เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษา ค้นคว้า (มฐ. ท 2.1ป.4/6) 3. มีมารยาทในการเขียน (มฐ. ท 2.1 ป.4/8) 4. รายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจาก การฟัง การดู และการสนทนา (มฐ. ท 3.1 ป.4/5) 5. สกศดคำและบอกความหมายของคำในบริบท ต่าง ๆ (มฐ. ท 4.1 ป.4/1) ตัวชี้วัดปลายทาง 1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง (มฐ. ท 1.1 ป.4/1) 2. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ท 1.1 ป.4/6) 3. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและ เหมาะสม (มฐ. ท 2.1 ป.4/2) 4. พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึก เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู (มฐ. ท 3.1 ป.4/3)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูด หรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พุดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสาร ที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. ระบุรายละเอียด คุณลักษณะ และ ความคิดรวบยอดของข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถ แสดงความคิดเห็น และยอมรับ ความคิดเห็นผู้อื่น	- ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน - ประเมินการอ่าน ออกเสียงคำ - ประเมินการเขียน สกศดคำและ เขียนบอกความหมาย - ประเมินการเขียน รายงาน - ประเมินการพูด รายงาน - ตรวจสอบฝึกหัด - ตรวจสอบงาน - ประเมินการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุก - ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน - ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่อง อักษรควบ - ใบงาน เรื่อง อักษรนำ - ใบงาน เรื่อง ส่วนประกอบ ของรายงาน - ใบกิจกรรม - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษรเรียนสรุป - แบบทดสอบ ก่อน-หลังเรียน - ข้อความที่มี อักษรควบ - แบบฝึกอ่านคำ ที่มีอักษรควบ - ภาพที่มีอักษรนำ - นิทาน เรื่อง หนูหรี่ง - แบบฝึกอ่านอักษรนำ - งานเขียนลักษณะ ต่าง ๆ เช่น ข่าว รีวิวสินค้า จดหมาย ราชการ นิทาน - ตัวอย่างรูปเล่ม รายงาน

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
3 การผัน วรรณยุกต์ 8 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง 1. อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน (มฐ. ท 1.1 ป.4/3) 2. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (มฐ. ท 1.1 ป.4/7) 3. มีมารยาทในการอ่าน (มฐ. ท 1.1 ป.4/8) 4. พุดสรุปความจากการฟังและดู (มฐ. ท 3.1 ป.4/2) 5. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (มฐ. ท 3.1 ป.4/4) 6. สกัดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่าง ๆ (มฐ. ท 4.1 ป.4/1)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พุดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้	- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน - ประเมินการอ่านออกเสียงคำ - ประเมินการเขียนสะกดคำ - ประเมินการเขียนเรื่อง การเลือกอ่านหนังสือ - ประเมินการพูดรายงาน - ตรวจแบบฝึกหัด - ตรวจใบงาน - ตรวจคำตอบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก - ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก - ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน - ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่อง หลักการอ่านหนังสือ - ใบงาน เรื่อง ข้อควรปฏิบัติในการอ่าน - ใบกิจกรรม - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษรเรียนสรุป - แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน - บัตรปูวรรณยุกต์ - หนังสือหลายประเภท เช่น นิทาน นิยายสารเรื่องสั้น นิยายพจนานุกรม - สลากข้อความ ข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด
	ตัวชี้วัดปลายทาง 1. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ท 1.1 ป.4/6) 2. พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู (มฐ. ท 3.1 ป.4/3)	2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 1. จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว		
		3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น		

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
4 คำใน ภาษาไทย 12 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง 1. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน (มฐ. ท 2.1 ป.4/3) 2. เขียนย่อความจากเรื่องสั้น (มฐ. ท 2.1 ป.4/4) ตัวชี้วัดปลายทาง 1. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม (มฐ. ท 2.1 ป.4/2) 2. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค (มฐ. ท 4.1 ป.4/2)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พุดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 4. เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. ระบุรายละเอียด คุณลักษณะ และความคิดรวบยอดของข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน - ประเมินการระบุชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย - ประเมินการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง - ประเมินการเขียนย่อความ - ตรวจสอบฝึกหัด - ตรวจสอบใบงาน - ตรวจสอบใบกิจกรรม - ประเมินการปฏิบัติงานกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก - ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน - ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่อง ชนิดของคำ (1) - ใบงาน เรื่อง ชนิดของคำ (2) - ใบงาน เรื่อง การย่อความ - ใบกิจกรรม - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษรเรียนสรุป - แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน - รูปภาพ - คลิปวิดีโอนิทานหรือการ์ตูน - บทความข่าว - นิทาน

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
<div>5</div> <div>ประโยค</div> <div>ถ้อยคำ</div> <div>สำนวน</div> <div>14</div> <div>ชั่วโมง</div>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <ol style="list-style-type: none">แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (มฐ. ท 1.1 ป.4/4)เขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา (มฐ. ท 2.1 ป.4/5)จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู (มฐ. ท 3.1 ป.4/1)แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา (มฐ. ท 4.1 ป.4/4)บอกความหมายของสำนวน (มฐ. ท 4.1 ป.4/6) <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <ol style="list-style-type: none">สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ท 1.1 ป.4/6)เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม (มฐ. ท 2.1 ป.4/2)พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู (มฐ. ท 3.1 ป.4/3)	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 2 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none">พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none">เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการคิด</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none">ทำงานด้วยตัวเองได้สำเร็จ	<ul style="list-style-type: none">- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน- ประเมินการอ่านออกเสียงคำ- ประเมินการเขียนสะกดคำ- ประเมินการเขียนแต่งประโยค- ประเมินการเขียนสำนวนไทย- ประเมินการเขียนข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น- ประเมินการเขียนจดหมาย- ตรวจแบบฝึกหัด- ตรวจใบงาน- ตรวจใบกิจกรรม- ตรวจคำตอบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก- ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก- ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none">- หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ป.4- แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.4- ใบงาน เรื่องเขียนสำนวนไทย- ใบงาน เรื่องประเภทของสำนวนไทย- ใบกิจกรรม- PowerPoint ประกอบการสอน- คลิปอักษรเรียนสรุป- แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน- บัตรคำ- ป้ายข้อความ- ภาพการ์ตูนหรือภาพสถานการณ์- ภาพสำนวนไทย- จดหมายที่เป็นทางการและจดหมายส่วนตัว- ตัวอย่างจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมล

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
6 เครื่องหมาย วรรคตอน 9 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง 1. ร้องเพลงพื้นบ้าน (มฐ. ท 5.1 ป.4/3) ตัวชี้วัดปลายทาง 1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง (มฐ. ท 1.1 ป.4/1) 2. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ (มฐ. ท 5.1 ป.4/4)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 4. เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. ระบุรายละเอียด คุณลักษณะ และความคิดรวบยอดของข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน - ประเมินการใช้เครื่องหมายวรรคตอนและอักขรย่อ - ประเมินการอ่านเครื่องหมายวรรคตอนและอักขรย่อ - ประเมินการร้องเพลงพื้นบ้าน - ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง - ตรวจแบบฝึกหัด - ตรวจใบงาน - ตรวจใบกิจกรรม - ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก - ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน - ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่องการอ่านออกเสียงเครื่องหมายวรรคตอน - ใบงาน เรื่องอักขรย่อ - ใบงาน เรื่องเพลงพื้นบ้าน - ใบกิจกรรม - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษรเรียนสรุป - แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน - บัตรเครื่องหมายวรรคตอน - ขวัญหรือบทความที่มีเครื่องหมายวรรคตอน - พาดหัวข่าวที่มีอักขรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - เพลงพื้นบ้าน - กลอนสี่ - กลอนหก - กลอนแปด - กลอนสักวา

หน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
<div>7 คำพ้อง</div> <div>9 ชั่วโมง</div>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <ol style="list-style-type: none">สะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่าง ๆ (มฐ. ท 4.1 ป.4/1)ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ (มฐ. ท 4.1 ป.4/3)แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ (มฐ. ท 4.1 ป.4/5) <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <ol style="list-style-type: none">สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ท 1.1 ป.4/6)เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม (มฐ. ท 2.1 ป.4/2)ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ (มฐ. ท 5.1 ป.4/4)	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none">พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none">เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้</p> <ol style="list-style-type: none">ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none">- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน- ประเมินการอ่านออกเสียงคำ- ประเมินการเขียนสะกดคำ- ประเมินการเขียนคำพ้อง- ประเมินการอ่านบทอาขยาน- ประเมินการแต่งคำประพันธ์- ตรวจแบบฝึกหัด- ตรวจใบงาน- ตรวจใบกิจกรรม- ตรวจคำตอบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก- ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก- ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ul style="list-style-type: none">- หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษา ป.4 และการใช้ภาษา ป.4- แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.4- ใบงาน เรื่อง กลอนสี่- ใบงาน เรื่อง สั้นไหลตามสถานการณ์- ใบกิจกรรม- PowerPoint ประกอบการสอน- คลิปอักษรเรียนสรุป- แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน- เกมบันไดงู- ลูกเต๋า- บัตรข้อความ- บัตรคำ- พจนานุกรมต่าง ๆ

หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	การประเมิน	สื่อที่ใช้
8 ภาษาไทยต้น ภาษาไทย มาตรฐาน 8 ชั่วโมง	ตัวชี้วัดระหว่างทาง 1. คัดคะแนนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ (มฐ. ท 1.1 ป.4/5) 2. เขียนเรื่องตามจินตนาการ (มฐ. ท 2.1 ป.4/7) 3. แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ (มฐ. ท 4.1ป.4/5)	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูด หรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 4. เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 2 คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ) พฤติกรรมบ่งชี้ 2. คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือสารสนเทศประกอบ การตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถ แสดงความคิดเห็น และยอมรับ ความคิดเห็นผู้อื่น	- ตรวจแบบทดสอบ ก่อนเรียน - ประเมินการแยก ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ - ประเมิน การแต่งคำขวัญ - ประเมิน การเขียนเรื่อง ตามจินตนาการ - ประเมิน การคัดคะแนนเรื่องราว และเหตุการณ์ - ตรวจแบบฝึกหัด - ตรวจใบงาน - ประเมินการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุก - ตรวจแบบทดสอบ หลังเรียน - ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่อง ภาษาไทยถิ่น - ใบงาน เรื่อง คำขวัญ - ใบงาน เรื่อง การคัดคะแนนเรื่องราว และเหตุการณ์ - ใบกิจกรรม - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษรเรียนสรุป - Smart Infographic - แบบทดสอบ ก่อน-หลังเรียน - เพลงที่มีคำ ภาษาไทยถิ่น - เพลงพื้นบ้าน - นิทาน เรื่อง ตันไธสงค์ผู้ยิ่งใหญ่

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้	โครงสร้าง การจัดการเรียนรู้ รายหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ สำหรับครู	แนวทาง การจัด การเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มาตรฐานตัวสะกด	T1-T2	T3-T4	T5-T19
<ul style="list-style-type: none">• หลักภาษานำรู้<ul style="list-style-type: none">- มาตรฐานตัวสะกด- การอ่านสะกดคำ• การใช้ภาษา<ul style="list-style-type: none">- การคัดลายมือ- การฟัง การดู และการพูด• กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			T7-T8 T16-T21 T22
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 อักษรควบ อักษรนำ	-	-	T23-T35
<ul style="list-style-type: none">• หลักภาษานำรู้<ul style="list-style-type: none">- อักษรควบ- อักษรนำ• การใช้ภาษา<ul style="list-style-type: none">- การเขียน- การเขียนรายงานและการพูดรายงาน• กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			T25-T28 T29-T34 T35

หน่วยการเรียนรู้	โครงสร้าง การจัดการเรียนรู้ รายหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ สำหรับครู	แนวทาง การจัด การเรียนรู้
<div>หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การผันวรรณยุกต์</div> <ul style="list-style-type: none"> หลักภาษานำรู้ <ul style="list-style-type: none"> การผันวรรณยุกต์ การใช้ภาษา <ul style="list-style-type: none"> การอ่าน การเลือกอ่านหนังสือ การตั้งคำถามและตอบคำถาม กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 	-	-	<div>T36-T50</div> <div>T38-T40</div> <div>T41-T49</div> <div>T50</div>
<div>หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คำในภาษาไทย</div> <ul style="list-style-type: none"> หลักภาษานำรู้ <ul style="list-style-type: none"> คำในภาษาไทย ชนิดของคำ การใช้ภาษา <ul style="list-style-type: none"> การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง การย่อความ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 	-	-	<div>T51-T68</div> <div>T53-T62</div> <div>T63-T67</div> <div>T68</div>

หน่วยการเรียนรู้	โครงสร้าง การจัดการเรียนรู้ รายหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ สำหรับครู	แนวทาง การจัด การเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประโยค ถ้อยคำ สำนวน	-	-	T70-T84
<ul style="list-style-type: none">• หลักภาษานำรู้<ul style="list-style-type: none">- ประโยค- การแต่งประโยค- ถ้อยคำสำนวนไทย• การใช้ภาษา<ul style="list-style-type: none">- การแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์- การเขียนจดหมายส่วนตัว• กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			T72-T78
			T79-T83
			T84
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครื่องหมายวรรคตอน	-	-	T85-T102
<ul style="list-style-type: none">• หลักภาษานำรู้<ul style="list-style-type: none">- เครื่องหมายวรรคตอน- การเขียนและอ่านอักษรย่อ• การใช้ภาษา<ul style="list-style-type: none">- เพลงพื้นบ้าน- การอ่านบทร้อยกรอง• กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			T87-T94
			T95-T101
			T102

หน่วยการเรียนรู้	โครงสร้าง การจัดการเรียนรู้ รายหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ สำหรับครู	แนวทาง การจัด การเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 คำพ้อง	-	-	T103-T123
<ul style="list-style-type: none">หลักภาษานำรู้<ul style="list-style-type: none">คำพ้องการใช้พจนานุกรมการใช้ภาษา<ul style="list-style-type: none">บทอาขยานกลอนแปดกลอนสี่การแต่งคำประพันธ์กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			T105-T110
			T111-T121
			T122-T123
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ภาษาไทยถิ่น ภาษาไทยมาตรฐาน	-	-	T124-T144
<ul style="list-style-type: none">หลักภาษานำรู้<ul style="list-style-type: none">ภาษาไทยถิ่นคำขวัญการใช้ภาษา<ul style="list-style-type: none">การเขียนเรื่องตามจินตนาการการคาดคะเนเรื่องราวและเหตุการณ์กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			T126-T133
			T134-T143
			T144

แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.4

T145

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1

โครงสร้างการจัดการเรียนรู้
เล่มจริงจะมีแสดงทุกหน่วย
เล่มตัวอย่างมีแสดงเฉพาะ
บางหน่วยเท่านั้น

แผนการจัดการ การเรียนรู้	จุดประสงค์	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	กระบวนการ การเรียนรู้	ประเมิน	สื่อที่ใช้
แผนฯ ที่ 1 มาตรา ตัวสะกด 3 ชั่วโมง	1. อ่านสะกดคำที่มีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกดได้ ถูกต้อง ชัดเจน 2. เขียนสะกดคำที่มีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกดได้ ถูกต้อง ชัดเจน 3. บอกความหมายจากการ อ่านและเขียนสะกดคำที่มี ตัวสะกดและไม่มีตัวสะกด ได้ถูกต้อง	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของ ตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจาก สารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล ต่างๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่ง ใกล้ตัว	การจัดการ เรียนรู้ โดยใช้สมอง เป็นฐาน (Brain- Based Learning)	- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน - ประเมินการอ่าน ออกเสียงคำ - ประเมินการเขียนสะกดคำ และเขียนบอกความหมาย - ตรวจสอบฝึกหัด - ตรวจสอบงาน - ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- แบบทดสอบ ก่อนเรียน - หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและ การใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่อง มาตราตัวสะกด - ใบงาน เรื่อง ตัวสะกดไม่ตรง ตามมาตราและ ความหมาย - ใบงาน เรื่อง นิทานคำศัพท์ มาตราตัวสะกด - PowerPoint ประกอบการสอน - บัตรภาพ - ตะกร้ามาตรา ตัวสะกด
แผนฯ ที่ 2 การอ่าน สะกดคำ 2 ชั่วโมง	1. อ่านสะกดคำที่มีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกดได้ ถูกต้อง ชัดเจน 2. บอกความหมายจากการ อ่านสะกดคำที่มีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกดได้ ถูกต้อง	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของ ตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจาก สารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้	การจัดการ เรียนรู้ โดยใช้สมอง เป็นฐาน (Brain- Based Learning)	- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน - ประเมินการอ่าน ออกเสียงคำ - ประเมินการเขียนสะกดคำ และเขียนบอกความหมาย - ตรวจสอบฝึกหัด - ตรวจสอบงาน - ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและ การใช้ภาษา ป.4 - ใบงาน เรื่อง การอ่านคำที่มี ตัวสะกด - ใบงาน เรื่อง การอ่านสะกดคำ - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษร เรียนสรุป - บัตรคำ - บัตรภาพ

แผนการจัด การเรียนรู้	จุดประสงค์	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	กระบวนการ การเรียนรู้	การประเมิน	สื่อที่ใช้
แผนฯ ที่ 3 การคัด ลายมือ 2 ชั่วโมง	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็ม บรรทัดและครึ่งบรรทัด ได้อย่างเป็นระเบียบ และมีมารยาทใน การเขียน	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของ ตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้	การจัดการ เรียนรู้ โดยใช้สมอง เป็นฐาน (Brain- Based Learning)	- ประเมินการคัดลายมือ - ตรวจแบบฝึกหัด - ตรวจใบงาน - ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและ การใช้ภาษา ป.4 - แบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 - ใบงาน เรื่อง ตอบคำถาม จากการคัดลายมือ - ใบงาน เรื่อง การคัดลายมือ - PowerPoint ประกอบการสอน - คลิปอักษร เรียนสรุป
แผนฯ ที่ 4 การฟัง การดู และ การพูด 3 ชั่วโมง	1. สรุปใจความสำคัญจาก การฟัง การดู และการพูด ได้ถูกต้อง ตรงประเด็น 2. ปฏิบัติตนในการฟัง การดู และการพูด อย่างมีมารยาท	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของ ตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจาก สารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล ต่างๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่ง ใกล้ตัว 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมี ความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถ แสดงความคิดเห็น และยอมรับ ความคิดเห็นผู้อื่น	การจัดการ เรียนรู้ โดยใช้สมอง เป็นฐาน (Brain- Based Learning)	- ประเมินการเขียนเรื่องสั้น - ประเมินการแสดงบทบาท สมมติ - ประเมินการพูดรายงาน - ตรวจแบบฝึกหัด - ตรวจใบงาน - ตรวจใบกิจกรรม - ตรวจคำตอบกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก - ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก - ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน - ประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและ การใช้ภาษา ป.4 ใบกิจกรรม - แบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 - PowerPoint ประกอบการสอน - แบบทดสอบ หลังเรียน

สาระสำคัญสำหรับครู

สาระสำคัญสำหรับครู
เล่มจริงจะมีแสดงทุกหน่วย
เล่มตัวอย่างมีแสดงเฉพาะ
บางหน่วยเท่านั้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มาตราตัวสะกด

การสอนเชื่อมโยงมาตราตัวสะกดกับสิ่งรอบตัว

สังเกตสิ่งของรอบตัว แล้วบอกว่าสิ่งของดังกล่าวใช้มาตราตัวสะกดใด
เช่น

ประตู ตู้ เก้าอี้

เตี้ย หนังสือ หน้าต่าง

คอมไฟ พรหม

กระต่าย

ดาว

ปากกา

กรอบรูป

ม่าน หมอน ชั้น

สมุด โทรทัศน์

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

เป็นคำที่อยู่ในมาตรา

แม่ ก กา

แม่ กง

แม่ กม

แม่ เกย

แม่ เกว

แม่ กก

แม่ กบ

แม่ กน

แม่ กต

กิจกรรม เสริมทักษะ

ครูให้นักเรียนสังเกตสิ่งรอบตัว จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันบอกว่า สิ่งของนั้นอยู่ในมาตราตัวสะกดใด

เทคนิคการสอน “พูดดี พูดได้ พูดเป็น”

1 พูดด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน ถูกต้องตามอักขรวิธี

- ออกเสียงพยัญชนะต้นถูกต้อง
- ออกเสียงเสียงตัวสะกดถูกต้อง
- ออกเสียงคำควบกล้ำ และอักษรนำถูกต้อง ชัดเจน
- ออกเสียงวรรณยุกต์ถูกต้อง

พี่ชายของได้กำไร

พี่ชายของได้กำไร

กิจกรรม เสริมทักษะ:

ครูให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงข้อความที่คนมักจะอ่านผิด หรืออ่านออกเสียงได้ไม่ชัดเจน เช่น รดยนต์ล้อยาง รดรางล้อเหล็ก เขาเป็นคนระนอง ย้ายมาอยู่ระยอง แต่งงานกับคนยะลา

2 แบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง

เขาเป็นคนแข็ง/แรงไม่มีโรคภัยเบียดเบียน

เขาเป็นคนแข็งแรง/ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน

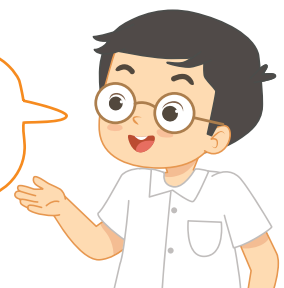
กิจกรรม เสริมทักษะ:

ครูให้นักเรียนจับสลากบทพูดที่ไม่ได้เขียนวันวรรคให้ จากนั้นให้นักเรียนฝึกอ่าน 1 รอบ เพื่อแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง แล้วออกมาพูดที่หน้าชั้นเรียน

3 เรียบเรียงคำพูด หรือประโยคให้ถูกต้อง

- มีประธาน และภาคแสดงในประโยค
- ใช้ประโยคให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ เช่น ประโยคที่ต้องแสดงความเป็นเหตุเป็นผล ควรมีส่วนของสาเหตุ และส่วนของผลลัพธ์

ฉันมาโรงเรียนสาย
เพราะรถติด

กิจกรรม เสริมทักษะ:

ครูให้นักเรียนจับคู่ แล้วให้แต่ละฝ่ายเตรียมคำถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นจำนวน 3 คำถาม โดยทั้งคู่จะไม่รู้คำถามของอีกฝ่าย จากนั้นให้สลับกันถาม-ตอบ ฝ่ายที่ตอบต้องเรียบเรียงประโยค และลำดับเหตุและผลให้สอดคล้องกัน

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

มาตราตัวสะกด

มาตราแม่กก

ปาก ลุข
โรค เมฆ

ตัวสะกด
มีความสำคัญ
อย่างไร

คำว่า คุณครู นักเรียน
มีตัวสะกดในมาตรา
อะไรบ้างครับ

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๑

๑. อ่านสะกดคำและเขียนคำที่มีตัวสะกดหรือไม่มีตัวสะกดได้ (มฐ. ท ๔.๑ ป.๔/๑)
๒. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทยได้ (มฐ. ท ๒.๑ ป.๔/๑)
๓. ปฏิบัติตนในการฟัง ดู และพูดได้อย่างมีมารยาท (มฐ. ท ๓.๑ ป.๔/๖)

หนังสือ: วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
โดย: อ. ชัยวัฒน์ ชื่นชูชัยกิจ

Brain-Based Learning (BBL)

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อน
การเริ่มการเรียนการสอน เพื่อทดสอบความรู้
ความเข้าใจของนักเรียน สำหรับจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

1. ครูให้นักเรียนสังเกตภาพและอ่านชื่อเรื่อง จาก
หนังสือเรียน หน้า 1 แล้วถามนักเรียน เช่น
• นักเรียนเคยเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกด
หรือไม่ การเรียนเรื่องนี้มีความสำคัญอย่างไร
(แนวตอบ เคยเรียนตอนชั้น ป.3 คิดว่า
การเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกด มีความ
สำคัญ คือ ทำให้อ่านสะกดคำและเขียนคำ
ที่มีตัวสะกดและไม่มีตัวสะกดได้ถูกต้อง)
- นอกจากบนกระดานที่เป็นมาตราแม่กก
แล้ว นักเรียนรู้จักมาตราได้อีกบ้าง
(แนวตอบ มาตราแม่กง แม่กม แม่เกย แม่
เกว แม่กน แม่กย แม่กน และแม่กด)
2. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “สรรพสัตว์ มาตรา
ตัวสะกด” จาก PowerPoint ภาษาไทย
หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 1

เกร็ดแนะครู

ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการให้นักเรียน
ปฏิบัติ ดังนี้

- ฝึกอ่านออกเสียงสะกดคำที่มีตัวสะกดและ
ไม่มีตัวสะกด
- ฝึกทักษะการคัดลายมือ
- ฝึกทักษะและมารยาทเกี่ยวกับการฟัง
การดู และการพูด

เป้าหมาย การเรียนรู้

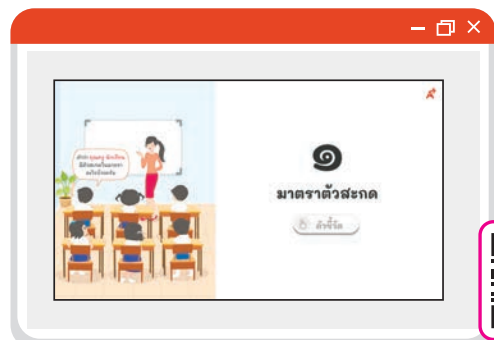
หน่วยการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านและการเขียนคำ
ที่มีมาตราตัวสะกดได้ถูกต้อง รวมถึงการอ่านสะกดคำได้ถูกต้อง กิจกรรม
ของหน่วยการเรียนรู้นี้จะเน้นให้นักเรียนฝึกฝนการอ่านออกเสียงคำ
การคัดลายมือ เพื่อให้นักเรียนพูดและเขียนสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ อีกทั้งฝึกการฟัง การดู และการพูดอย่างมีมารยาท

สื่อ Digital

ทำกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตราตัวสะกด โดยใช้สื่อ PowerPoint เกม
“สรรพสัตว์ มาตราตัวสะกด” <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

PowerPoint

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านแนวคิดสำคัญของเรื่อง มาตราตัวสะกด แล้วให้ร่วมกันบอกว่าในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นี้จะได้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง จากนั้นครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเล่นเกม “สรรพสัตว์ มาตราตัวสะกด” เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน
- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
 - นักเรียนคิดว่า การออกเสียงคำที่มีตัวสะกดกับคำที่ไม่มีตัวสะกด เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

(ตอบ แตกต่างกันไป เพราะคำที่มีตัวสะกดจะออกเสียงพยัญชนะ สระ และตัวสะกดประสมกัน ส่วนคำที่ไม่มีตัวสะกดจะออกเสียงพยัญชนะและสระเท่านั้น)
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วเขียนคำตามหัวข้อที่กำหนดจากกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ ได้แก่ สัตว์ ดอกไม้ และผลไม้ โดยกลุ่มที่เขียนเสร็จก่อนและถูกต้องทั้งหมดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ

แนวคิดสำคัญ

การเรียนรู้เรื่องมาตราตัวสะกดและการสะกดคำจะช่วยให้อ่านคำได้อย่างถูกต้อง และการคัดลายมือให้เป็นระเบียบ สะอาด น่าอ่าน เป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งในการใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

กิจกรรม นำสู่การเรียนรู้

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตราตัวสะกด โดยใช้สื่อ PowerPoint เกม “สรรพสัตว์ มาตราตัวสะกด” <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

แนวตอบ กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

- สัตว์ เช่น ไก่ กุ้ง ปู ลม กระต่าย แมว นกฮูก กบ ห่าน อูฐ
- ดอกไม้ เช่น มะลิ ระฆังทอง เข็ม กล้วยไม้ ดาวเรือง รัก กุหลาบ ทานตะวัน ปาริชาติ
- ผลไม้ เช่น เชน เงาะ ลองกอง ส้ม กล้วย แห้ว มะกอก ทุเรียน ตะขบ ละคร

หลักภาษา

น่ารู้

มาตราตัวสะกด

มาตราตัวสะกดคืออะไร
แล้วมีกี่มาตราครับ

ตัวสะกด คือ พยัญชนะที่ประสมข้างท้ายพยางค์ แล้วออกเสียงประสมกัน แบ่งได้เป็นพวกตามเสียงสะกด เรียกว่า มาตราตัวสะกด

มาตราตัวสะกด แบ่งเป็น ๘ มาตรา และแต่ละมาตรามีพยัญชนะที่เป็นตัวสะกด ดังนี้

มาตรา	พยัญชนะที่เป็นตัวสะกด	ตัวอย่างคำ
แม่กง	ง	สูง ทาง แข็ง เครื่อง
แม่กม	ม	หอม ชม ตุ่ม เตரியม
แม่เกย	ย	สวย เขย ลาย นุย
แม่เกอว	ว	ขาว เดียว วิว เร็ว
แม่กก	ก ข ค ฌ	รัก สุข โชค เมฆ
แม่กบ	บ ป ฟ ฝ ภ	จับ บาป ภพ ลาก
แม่กน	น ญ ณ ร ล ฬ	กิน หาญ คุณ สาร ตาล กภาพ
แม่กด	ด จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส	ปิด จิต ดุจ ราช ก้าว ฏ ปรากฏ รัฐ ครูฑ รถ เศษ

ส่วนคำหรือพยางค์ที่ไม่มีตัวสะกด เช่น นะ ขา ตัว เสีย โต แก่ มี ปู เป็นคำที่อยู่ในมาตราแม่ ก กา

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ เรื่อง มาตราตัวสะกด โดยบอกว่า มีกี่มาตรา และมีมาตราใดบ้าง จากนั้นให้นักเรียนเล่นเกม “หยิบสินค้าลงตะกร้า” กติกา คือ สมมติว่า ห้องเรียนเป็นซูเปอร์มาร์เก็ต ให้นักเรียนหยิบบัตรภาพสินค้าใส่ตะกร้ามาตราตัวสะกดให้ถูกต้อง เช่น

(ตอบ ร่ม ใส่ตะกร้ามาตราแม่กม)

(ตอบ กระโปรง ใส่ตะกร้ามาตราแม่กง)

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านออกเสียง เรื่อง มาตราตัวสะกด จากหนังสือเรียน หน้า 3 แล้วร่วมกันสรุปความรู้
- ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น

• เพราะเหตุใด คำว่า “ตัว” และ “เสีย” จึงเป็นคำที่ไม่มีตัวสะกด

(ตอบ เพราะคำว่า “ตัว” ประสมสระอัว และคำว่า “เสีย” ประสมสระเอีย ทั้ง 2 คำนี้จัดเป็นคำในแม่ ก กา)

เกร็ดแะครู

ครูสอนนักเรียนร้องเพลง มาตราตัวสะกด (ทำนองเพลง คุณลำไย) เพื่อเป็นการทบทวน

ยังจำไม่เคยลืมน คอยเตือนตัวเองเอาไว้
มาตราตัวสะกดของไทยมีเท่าไรมีแปดแม่เอ๋ย
แม่กก แม่กด แม่กม ต่างก็ขึ้นชม แม่กน
แม่เกย
แม่เกอว แม่กบ ไข่เลยเฉลยแม่กงลงแปด
พอดี คิด ๆ ดูให้ดี นับทวนอีกที

กิจกรรม ทำท่าย

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม หาเพลงที่เกี่ยวกับมาตราตัวสะกดจากสื่อต่างๆ (โดยไม่ซ้ำกัน) จากนั้นให้นักเรียนคิดท่าทางประกอบเพลงตามจินตนาการ แล้วออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนทบทวนความรู้ ความเข้าใจ ฝึกใช้ทักษะการคิด การค้นคว้า การทำงานกลุ่ม และเสริมสร้างจินตนาการ อีกทั้งยังได้ความสนุกสนานอีกด้วย

นักเรียนควรรู้

- พยัญชนะที่เป็นตัวสะกด ภาษาไทยมีพยัญชนะ 44 ตัว เป็นพยัญชนะต้นได้ทุกตัว แต่มีพยัญชนะ 9 ตัว ที่ไม่ได้เป็นตัวสะกด ได้แก่ ข ค ฉ ณ ฒ ฬ ห อ และ ฮ

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกลักษณะของคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตามความเข้าใจของนักเรียน
- ครูให้นักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงคำศัพท์ในตาราง จากหนังสือเรียน หน้า 4 แล้วร่วมกันสรุปความรู้
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วช่วยกันยกตัวอย่างคำศัพท์เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน หน้า 4 หากกลุ่มใดที่ยกตัวอย่างคำศัพท์เพิ่มเติมมากที่สุดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ โดยครูสังเกตการทำงานเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง มาตราตัวสะกด และใบงาน เรื่อง ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา และความหมาย

คำที่มีตัวสะกด มี 2 ลักษณะ คือ

- คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา
 - คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา
- ลองอ่านและสังเกตคำอ่านของคำต่อไปนี้

คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา

คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

แม่กก

รัก ผัก ปีก ดึก ยก
ปลูก ผัก ซอกแซก

แม่กบ

พับเพียบ ระเบียบ ทียบ
กราบ โอบ ลูบ ประดับ

แม่กน

ชวน กัน บิน อุ้น จน
เคลื่อน ขบวน วันวาน

แม่กด

กัด จุด หยุด พุด ปิด
กระโดด สาดน้ำ อืดอัด
มิดดำ เผ็ด สลด

เมฆ สุขใจ โรค นาค
เลข ประมุข เทคนิค

ยี่ราฟ ทัพพี กราฟ โลภ
รูปภาพ ประการ ชูชีพ

บุญ วาฬ สัญญาณ
พยาบาล อาหาร ผลไม้

นาฏศิลป์ มงกุฏ ครุฑ
บาท อิริยาบถ อิฐ บวช ตำรวจ
ก๊าซพิษ ปริศนา มัธยัสถ์

๑. คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา คือ คำที่สะกดด้วยรูปพยัญชนะที่ตรงกับชื่อมาตราตัวสะกด ได้แก่ คำที่มีพยัญชนะตัว ง ม ย ว ก บ น และ ด เป็นตัวสะกด

๒. คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา^๑ คือ คำที่สะกดด้วยรูปพยัญชนะตัวอื่น ๆ ที่ไม่ตรงกับมาตราตัวสะกด แต่ออกเสียงท้ายพยางค์หรือท้ายคำเป็นเสียงเดียวกับมาตราตัวสะกดนั้น ๆ ซึ่งเราสามารถทราบได้ว่า คำใดมีตัวสะกดไม่ตรงมาตราโดยสังเกตจากเสียงอ่าน

เกร็ดแฉครู

ครูให้นักเรียนเล่นเกม “เปลี่ยนตัวสะกด” กติกา คือ ครูนำบัตรคำที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ติดบนกระดาน แล้วเปลี่ยนตัวอักษร เพื่อเป็นการฝึกอ่านสะกดคำและเข้าใจความหมายของคำมากขึ้น เช่น

ปี

ก

ปี

ด

ปี

น

นักเรียนควรรู้

๑ คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา เป็นคำที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจากภาษาต่างประเทศ เช่น

ภาษาอังกฤษ	-	กราฟ	ฟุตบอล	คริสต์มาส
ภาษาบาลี	-	อัครี	ปฏิบัติ	มัจฉา
ภาษาสันสกฤต	-	แพทย์	บัตร	ปรากฏ
ภาษาเขมร	-	เผด็จ	เสวย	บำเพ็ญ

ข้อสอบเน้น การคิด

ประโยคในข้อใดมีคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมตรามากที่สุด

- แชมป์เล่นฟุตบอลที่สนามหญ้าหน้าบ้าน
- เจ้าชอบกินอาหารประเภทโปรตีนมากที่สุด
- แพรวซื้อกระดาสี กาว และกรรไกรมาทำงานประดิษฐ์
- แบ่งไปเที่ยวที่สวนสัตว์เจอสุนัขจิ้งจอก ยี่ราฟ อูฐ และช้าง

วิเคราะห์คำตอบ ข้อ 4.

- ส่วน ข้อ 1. มีคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา 1 คำ ได้แก่ ฟุตบอล
ข้อ 2. มีคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา 2 คำ ได้แก่ อาหาร และประเภท
ข้อ 3. มีคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา 3 คำ ได้แก่ กระดาสี กรรไกร และประดิษฐ์
ข้อ 4. มีคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา 4 คำ ได้แก่ สวนสัตว์ สุนัข ยี่ราฟ และอูฐ ดังนั้น ตอบข้อ 4.)

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม่ ก กา¹

ก ก กา

กอบัว	ผู้ดี	แต่	สุขา
เจดีย์	เคราะห์	กีฬา	สถานี
นาฬิกา	โหระพา	มะละกอ	มยุรา

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม่ง

ง

รุ่งรัง	แม่งป่อง	รวงผึ้ง
ร้องเพลง	เสียงดัง	กึ่งนาง
อึ้งอ่า	โก่งกาง	ข้างหลัง

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม่ม

ม

ชุ่มฉ่ำ	ชมรม	รอมชอม
งอมแงม	นุ่มนิ่ม	มูมมาม
เสื่อมโทรม	ห้อมล้อม	อมยิ้ม

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านออกตัวอย่างคำจากหนังสือเรียน หน้า 5-6 โดยครูสังเกตการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูแบ่งกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันสรุปความแตกต่างระหว่างคำที่อยู่ในมาตราแม่ ก กา แม่กง แม่กม แม่เกย และแม่เกว

เกร็ดแะครู

ครูแนะนำให้ให้นักเรียนสืบค้นความหมายของคำศัพท์ จากพจนานุกรมออนไลน์ในเว็บไซต์ของราชบัณฑิตยสถานได้ที่ <https://dictionary.orst.go.th/>

กิจกรรม ทำทาย

ครูให้นักเรียนเล่นเกม “เขียนตามคำบอก” กติกา คือ ครูบอกคำศัพท์ที่มีตัวสะกดในมาตราแม่ ก กา แม่กง แม่กม แม่เกย และแม่เกว จำนวน 10 คำ แล้วให้นักเรียนเขียนสะกดคำ เพื่อฝึกทักษะการฟังและการเขียนของนักเรียน เช่น

คล่องแคล่ว

สงคราม

พุ่มเฟิวย

นั่งเฉย

ไว้วาย

สาวสวย

กะเพรา

เปลวเพลิง

นุ่งสไบ

ไล่สบบง

นักเรียนควรรู้

- แม่ ก กา บทร้อยกรอง แม่ไก่อยู่ในตะกร้า เป็นบทร้อยกรองสำหรับฝึกอ่านสะกดแม่ ก กา ที่ช่วยให้จำและเข้าใจได้ง่าย

บทร้อยกรอง แม่ไก่อยู่ในตะกร้า

แม่ไก่ อยู่ในตะกร้า	ไข่ใหม่ สีสัน
อีแม่กา ก็มาไล่	อีแม่ไก่ ไหลตี
หมาใหญ่ ก็ไล่เห่า	หมูในเล้า แลดูหมา
ปูแสม แลปูนา	กะปู้ม้า ปูทะเล
เต่านา และเต่าดำ	อยู่ในน้ำ กะจะระเข้
ปลาทุ อยู่ทะเล	ปลาขี้เหว ไม่สู้ดี

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

14. ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น

- คำว่า “เสีย” “บัว” “เนย” “จิว” ออกเสียงอย่างไรบ้าง และเป็นคำที่อยู่ในมาตราใด (ตอบ อ่านว่า “เสีย” “บัว” “เนย” “จิว” โดยคำว่า
 - “เสีย” เป็นคำที่ประสมกับสระเอีย ไม่ใช่คำที่อยู่ในมาตราแม่เกย เพราะตัว ย เป็นรูปสระ ไม่ใช่พยัญชนะ
 - “บัว” เป็นคำที่ประสมกับสระอู ไม่ใช่คำที่อยู่ในแม่เกว เพราะตัว ว เป็นรูปสระ ไม่ใช่พยัญชนะ
 - “เนย” เป็นคำที่อยู่ในมาตราแม่เกย เพราะมีตัว ย เป็นตัวสะกด
 - “จิว” เป็นคำที่อยู่ในมาตราแม่เกว เพราะมีตัว ว เป็นตัวสะกด

15. ครูให้นักเรียนช่วยกันหาคำที่อยู่ในมาตราแม่ก ก แม่กง แม่กม แม่เกย และแม่เกว จากชื่อเล่น ชื่อจริง และนามสกุลของเพื่อนในชั้นเรียน

เกร็ดแฉะครู

ครูสืบค้นรายการ เพลงเด็ก ตัวโน้ตริมอ่าวได้ที่ www.youtube.com จากนั้นค้นหาเพลง มาตราตัวสะกด แล้วเปิดให้นักเรียนฟังเพื่อสรุปเรื่องมาตราตัวสะกด

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม่เกย

“ย”

ปุ๋ยฝ้าย

จ้อยร่อย

โปรยปราย

ป่วยไข้

ถวาย

อร่อย

เฉยเมย

ฉุยฉาย

ลอยชาย

สายสร้อย

พายคล้อย

ลายพริ้ว

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม่เกว

“ว”

แหววว

แพรวพราว

ทิวแถว

แจวเรือ

เกี่ยวข้าว

แก้วร้าว

สะเวย

นิ้วมือ

แมวเหมียว

กระจิวหลิว

เปลวไฟ

ไข่เจียว

รู้ไว้

ใช้ถูกต้อง

คำที่ประสมกับสระ **เีย** และไม่มีตัวสะกด ¹ ไม่ใช่คำที่อยู่ในมาตราแม่เกย เพราะตัว **ย** ในสระ **เีย** เป็นรูปสระ ไม่ใช่พยัญชนะ เช่น เสีย เผลีย เบี้ย

คำที่ประสมกับสระ **ัว** และไม่มีตัวสะกด ไม่ใช่คำที่อยู่ในมาตราแม่เกว เพราะตัว **ว** ในสระ **ัว** เป็นรูปสระ ไม่ใช่พยัญชนะ เช่น หิว คร้ว ร้ว

นักเรียนควรรู้

1 **ตัวสะกด** ในภาษาพม่า แม้จะมีตัวสะกดกำกับอยู่ท้ายคำแต่จะไม่ออกเสียงตัวสะกดนั้นเลย (เหมือนกับตัวอักษรที่มีทศขนาดกำกับในภาษาไทย ที่จะไม่ออกเสียงตัวอักษรนั้น) เช่น อ่านออกเสียงคำว่า ผัก ว่า ผะ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจว่า การเรียนรู้ถึงความแตกต่างด้านภาษาของประเทศต่างๆ ในอาเซียน อีกทั้งยังเข้าใจถึงความแตกต่าง และรู้จักยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นเป็น

ข้อสอบเน้น การคิด

คำในข้อใดแตกต่างจากข้ออื่น

1. เกรี้ยวกราด
2. ก้าวร้าว
3. ปุ๋ยฝ้าย
4. นิ้วเนย

วิเคราะห์คำตอบ เพราะคำว่า นิ้วเนย เป็นคำที่ประสมกับสระอู และสระเอีย ไม่ใช่คำที่อยู่ในมาตราแม่เกวและแม่เกย เพราะตัว ว และตัว ย เป็นรูปสระ ไม่ใช่พยัญชนะ

ส่วน ข้อ 1. คำว่า เกรี้ยวกราด มีคำที่สะกดในตามมาตราแม่เกว และแม่กค

ข้อ 2. คำว่า ก้าวร้าว มีคำที่สะกดในตามมาตราแม่เกว

ข้อ 3. คำว่า ปุ๋ยฝ้าย มีคำที่สะกดในตามมาตราแม่เกย

ดังนั้น ตอบข้อ 4.)

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม็ก

ข

ค

ฅ

ตัวสะกดตรงตามมาตรา

ก๊อ**ก** แ**ก** ร**าก**
 ป๊**ก** ผุ**ก** มุ**ก**
 เล็**ก** แปล**ก** โล**ก**
 หมากรุ**ก** กุ๊กกั**ก** ทึกทัก**ก**
 สกปร**ก** แดกหัก**ก** อักทัก**ก**

ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

โซ**ค** นา**ค** เม**ฅ**
 โร**ค** เล**ข** สุข**ข**
 วิห**ค** สุนั**ข** มรร**ค**
 บริจา**ค** พรร**ค** เชื้อ**ค**
 ภา**ค** โภ**ค** บุค**ค**ล

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม็กบ¹

ป

พ

ฟ

ภ

ตัวสะกดตรงตามมาตรา

ก**บ** คับ**บ** งอ**บ**
 จับ**บ** แถ**บ** ปีบ**บ**
 ปู**บ** สิบ**บ** กรา**บ**
 จับ**บ** คำน**บ** ละมอ**บ**
 แกล**บ** โอ**บ** ครี**บ**

ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

เท**ฟ** บุป**ฟ**า ทัพ**ฟ**
 เท**ป** พิภ**พ** ทรัพย์**พ**
 ลิ**ฟ**ต์ คำสา**ป** ลา**ภ**
 โล**ภ** ยีรา**ฟ** อพย**พ**
 สรุ**ป** พิภ**พ** ฐ**ป**

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านออกตัวอย่างคำจากหนังสือเรียน หน้า 7 และนักเรียนหญิงช่วยกันอ่านออกตัวอย่างคำจากหนังสือเรียน หน้า 8 โดยครูสังเกตการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูให้นักเรียนเลือกคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและตัวสะกดที่ไม่ตรงตามมาตราในมาตราแม็กและแม็กบ จากหนังสือเรียน หน้า 7 คนละ 4 คำ แล้วแต่งประโยคจากคำที่เลือก โดยครูสังเกตว่า นักเรียนใช้คำในการสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เล่นเกม “บอกใบ้ทายคำ” กติกา คือ ให้นักเรียนไม่ทำทางหรือบอกคำใบ้จากคำศัพท์ในมาตราแม็กบและกค แล้วให้เพื่อนทาย เช่น

- เมื่อเราร้อนเราต้องใช้สิ่งนี้
(เป็นคำที่อยู่ในมาตราแม็กค ตัวสะกดตรงตามมาตรา คือ คำว่า พัด)
- เมื่อเราเรียนจบจบแล้ว เราต้องเรียนอะไรอีก
(เป็นคำที่อยู่ในมาตราแม็กบ ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา คือ คำว่า คุณหา)

เกร็ดแนะครู

ครูให้นักเรียนระมัดระวังเรื่องการเขียนคำที่ออกเสียงเหมือนกันหรือคล้ายกัน แต่ความหมายต่างกัน โดยครูยกตัวอย่างคำ เช่น

- ลิบ กับ ลิฟต์
- สุข กับ สุข
- โขก กับ โชค

กิจกรรม ทำทาย

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่งนิทานสั้นๆ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับมาตราตัวสะกดมาตราต่างๆ แล้ววาดภาพระบายสีให้สวยงาม เพื่อฝึกทักษะการเขียนของนักเรียน

นักเรียนควรรู้

- คำที่อยู่ในมาตราแม็กบ ที่เป็นตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา และ ตัว พ มักจะเป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ เช่น

- กราฟ (graph)
- ยีราฟ (giraffe)
- กอล์ฟ (golf)
- บุฟเฟต์ (buffet)
- ลิฟต์ (lift)
- พuff (puff)
- กิฟต์ (gift)
- ไมโครเวฟ (microwave)

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนมาตราต่างๆ จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 1

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง นิทานคำศัพท์ มาตราตัวสะกด

ชั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูให้นักเรียนเขียนสรุป เรื่อง มาตราตัวสะกด เพื่อเป็นการสรุปความรู้
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 1 ตอนที่ 2 ข้อ 3.-5. หน้า 4-5

แบบฝึกหัด

ชั้นประเมิน

- ครูประเมินความสามารถของนักเรียน จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูประเมินการอ่านออกเสียงของนักเรียน จากการสังเกตการอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกด และคำที่ไม่มีตัวสะกด โดยใช้เกณฑ์ประเมินการอ่านออกเสียง
- ครูประเมินการเขียนคำให้ตรงกับมาตราตัวสะกด จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 1 ตอนที่ 2 ข้อ 3.-5. หน้า 4-5

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม่กน

น ญ ณ ร ล ฬ

ตัวสะกดตรงตามมาตรา

ค้อน กานต์ กิน
แสน คนจน สำนวน
ฉุน เดินเหิน พันธุ์ไม้
จิ้น อ่าน ยานยนต์
ซอนไซ จ้านน นินทา

ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

เณร กาฬ กาล
คุณหาร รำคาญ กุญชร
ปัญหา สัญญาณ เหยี่ยว
อาหาร สกนคร ลำธาร
ค่านวณ สัญญา บำนาญ

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในมาตราแม่กด

ด จ ช ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ
ต ถ ท ธ ศ ษ ส

ตัวสะกดตรงตามมาตรา

มด พัด ปลัด
โปรด ฉลาด กรวด
เจ็ด ชุด ดีด
เบียด ตลาด จอด
กอดรัด กัดขาด ผิดพลาด

ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา

นุช ประโยชน์ อนุญาต
ก้าช กฎหมาย ปรากฏ
ปรอท ประเสริฐ รถไฟ
พัฒนา บุรุษ พิเศษ
อากาศ โอกาส พุท

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตราตัวสะกดต่างๆ โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง มาตราตัวสะกด <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดมีคำที่มีตัวสะกดมาตราต่างๆ มากที่สุด

- ไปใต้ประกวรื่องเพลงที่โรงเรียน
- ทับทิมขบว้ยน้ำและปั่นจักรยาน
- แพรวมองดูก้อนเมฆที่มีรูปทรงสวยงาม
- แก้มชอบเรียนวิชาสังคมและคณิตศาสตร์

วิเคราะห์คำตอบ ข้อ 1. มีคำที่สะกดในตามาตราแม่ ก กา แม่กด แม่กน และแม่กน

ข้อ 2. มีคำที่สะกดในตามาตราแม่กบ แม่กม แม่เกย แม่ ก กา แม่กน และแม่กน

ข้อ 3. มีคำที่สะกดในตามาตราแม่เกว แม่กน แม่ ก กา แม่กน แม่กน แม่กน แม่เกย และแม่กม

ข้อ 4. มีคำที่สะกดในตามาตราแม่กม แม่กน แม่กน แม่ กน แม่กด และแม่ ก กา ดังนั้น ตอบข้อ 3.)

การอ่านสะกดคำ

คำว่า **เลีย** และ **เลย** สะกดคำต่างกันอย่างไร

การอ่านสะกดคำ คือ การอ่านแยกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด แล้วประสมเสียงเป็นคำ

๑. วิธีการอ่านสะกดคำที่ไม่มีตัวสะกด มีขั้นตอน ดังนี้

๑ อ่านออกเสียง พยัญชนะต้น
พ

๒ อ่านออกเสียง สระ
อ

๓ อ่านออกเสียงคำ ที่ได้จากพยัญชนะต้น ประสมกับเสียงสระ
พ

๔ อ่านออกเสียงชื่อ รูปวรรณยุกต์ (ถ้ามี)
ไม่เอก

๕ อ่านคำที่ได้จากเสียงพยัญชนะต้น ประสมกับเสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์
พ

เช่น

มอ - อา - มา - ไม่โท ➔ ม้า

สอ - เอือ ➔ เสือ

สอ - อี - ลี ฟอ - อา - ฟา - ไม่โท - ฟ้า ➔ สีฟ้า

นอ - อา - นา พอ - อี - พิ กอ - อา - กา
➔ นาฬิกา (อ่านว่า นา-ลิ-กา)

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูให้นักเรียนอ่านสะกดคำจากบัตรคำที่ติดไว้บนกระดานหน้าชั้นเรียนทีละคน เพื่อเป็นกิจกรรมนำเข้าสู่การเรียนรู้ เช่น

เชียงราย

บุรีรัมย์

อยุธยา

นครนายก

กรุงเทพมหานคร

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียง เรื่อง การอ่านสะกด จากหนังสือเรียน หน้า 9 โดยครูสังเกตการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูติดบัตรคำไว้บนกระดาน โดยครูติดบัตรคำตามขั้นตอนวิธีการอ่านสะกดคำที่ไม่มีตัวสะกด แล้วให้นักเรียนเริ่มอ่านบัตรคำ พยัญชนะต้น ➔ สระ ➔ อ่านสะกดคำจากพยัญชนะต้นกับสระ ➔ วรรณยุกต์ (ถ้ามี) ➔ อ่านสะกดคำจากพยัญชนะต้น สระ และวรรณยุกต์ เช่น

1 ต 2 อ
(อ่านว่า ตอ - ออ - ตอ)

1 ต 2 อ 3 ไม่เอก
(อ่านว่า ตอ - ออ - ตอ - ไม่เอก - ตอ)

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูกำหนดคำยาก 5 คำ แล้วให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน จากนั้นช่วยกันอ่านสะกดคำ เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านและการแสดงความคิดเห็นกับผู้อื่น

นักเรียนควรรู้

- เสียงวรรณยุกต์ ไม่ได้มีเพียงแต่ภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังมีภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาจีนที่ออกเสียงวรรณยุกต์เช่นกัน โดยที่ภาษาไทยมี 5 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ เอก โท ตรี และจัตวา แต่ภาษาจีนมีเสียง 4 เสียงที่คล้ายกับเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทย โดยเทียบได้ คือ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท และเสียงจัตวา

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียง เรื่อง การอ่านสะกด จากหนังสือเรียน หน้า 10 โดยครูสังเกตการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูติดบัตรคำไว้บนกระดาน โดยครูติดบัตรคำตามขั้นตอนวิธีการอ่านสะกดคำที่มีตัวสะกด แล้วให้นักเรียนเริ่มอ่านบัตรคำพยัญชนะต้น → สระ → ตัวสะกด → อ่านสะกดคำจากพยัญชนะต้น สระ และตัวสะกด → วรรณยุกต์ (ถ้ามี) → อ่านสะกดคำจากพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ เช่น

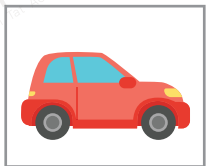
1 ก 2 า 3 ง

(อ่านว่า กอ - อา - งอ - กาง)

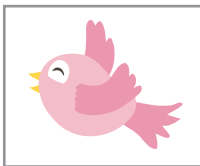
1 ก 2 า 3 ง 3 ไม้โท

(อ่านว่า กอ - อา - งอ - ไม้โท - ก้าง)

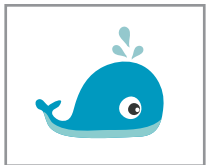
- ครูติดบัตรภาพของคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรฐานกระดาน แล้วให้นักเรียนดูว่า เป็นภาพอะไร จากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันอ่านสะกดคำนั้น พร้อมบอกว่า เป็นคำที่อยู่ในมาตราตัวสะกดใด

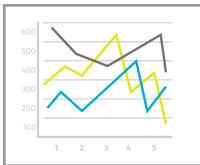
(รถยนต์)

(วิหค)

(วาฬ)

(กราฟ)

๒. วิธีการอ่านสะกดคำที่มีตัวสะกด มีขั้นตอน ดังนี้

๑ อ่านออกเสียงพยัญชนะต้น
ชอ

๒ อ่านออกเสียงสระ
อา

๓ อ่านออกเสียงตัวสะกด
งอ

๔ อ่านออกเสียงคำที่ได้จากพยัญชนะต้น ประสมกับเสียงสระ และเสียงตัวสะกด
ชาง

๕ อ่านออกเสียงชื่อรูปวรรณยุกต์ (ถ้ามี)
ไม้โท

๖ อ่านคำที่ได้จากเสียงพยัญชนะต้น ประสมกับเสียงสระ เสียงตัวสะกด และเสียงวรรณยุกต์
ช้าง

เช่น

ปอ - เอะ - ดอ → เป็ด

พรอ - อิ - กอ → พริก

ปอ - อะ - ปะ กอ - อา - กา รอ - อะ - งอ - รัง
→ ปะการัง

มอ - เอ - หมอ - เมฆ หอ - มอ - ออ - กอ - หมอก
→ เมฆหมอก (อ่านว่า เมก-หมอก)

นักเรียนควรรู้

- การอ่านสะกดคำ แตกต่างจากการเขียนสะกดคำ ดังนี้

การอ่านสะกดคำ	การเขียนสะกดคำ
เน้นที่เสียงตัวอักษร คือ เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงตัวสะกด และเสียงวรรณยุกต์ที่ประกอบเป็นคำ	เน้นเขียนเรียงตามรูปตัวอักษรที่ปรากฏ ทั้งรูปพยัญชนะ รูปสระ รูปตัวสะกด และรูปวรรณยุกต์ที่ประกอบเป็นคำ

ข้อสอบเน้น การคิด

จากภาพ เป็นคำที่อยู่ในมาตราตัวสะกดเดียวกับคำในข้อใด

- คุณหาร ทมิฬ
- ทัพพี รูปภาพ
- คณิตศาสตร์ ตำรวจ
- พรรคพวก ไชยชะตา

วิเคราะห์คำตอบ

ส่วน ข้อ 1. มีคำว่า คุณหาร ทมิฬ เป็นคำที่สะกดในมาตราแม่กนทุกคำ

ข้อ 2. มีคำที่สะกดในมาตราแม่กนทุกคำ

ข้อ 3. มีคำว่า คณิตศาสตร์ ตำรวจ เป็นคำที่สะกดในมาตราแม่กนทุกคำ

ข้อ 4. มีคำว่า พรรคพวก ไชยชะตา เป็นคำที่สะกดในมาตราแม่กนทุกคำ ดังนั้น ตอบข้อ 2.)

๓. เทคนิคการอ่านออกเสียง

เมื่อเราอ่านสะกดคำได้ถูกต้อง คล่องแคล่วแล้ว ควรฝึกอ่านออกเสียงคำ ข้อความ ประโยค และเรื่องราวต่างๆ โดย ปฏิบัติ ดังนี้

อ่านในใจ ๑ รอบ เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน และตรวจสอบคำที่ไม่แน่ใจว่าอ่านอย่างไร แล้ว สืบค้นวิธีอ่านที่ถูกต้อง

อ่านออกเสียงเต็มเสียง ให้ชัดเจน แต่ ไม่ตะโกน และใส่อารมณ์ให้เหมาะสมกับสิ่งที่อ่าน

อ่านออกเสียง **ให้ถูกต้องตามอักขรวิธี** เช่น คำควบกล้ำแท้ คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นตัว ร ล เครื่องหมายต่างๆ อักษรย่อ

อ่านออกเสียงโดย **แบ่งจังหวะวรรคตอน** ให้ถูกต้อง และเหมาะสม

อ่านออกเสียง **ไม่เร็วเกินไป** หรือ **ช้าเกินไป**

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียง เรื่อง การอ่านสะกด จากหนังสือเรียน หน้า 11 โดยครูสังเกตการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น
 - เพราะเหตุใด เราจึงต้องฝึกอ่านออกเสียงคำ ข้อความ ประโยค และเรื่องราวต่างๆ

(แนวตอบ ได้หลากหลาย เช่น เพื่อออกเสียงได้อย่างชัดเจน คล่องแคล่ว เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้ และเข้าใจเนื้อหาที่สื่อสาร)
- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนคลิปวิดีโออักษรเรียนสรุป เรื่อง การอ่านสะกดคำ

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การอ่านคำที่มีตัวสะกด

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การอ่านสะกดคำ
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การอ่านสะกดคำ จากนั้นออกมาอ่านสะกดคำที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

- ครูประเมินการอ่านออกเสียงของนักเรียน จากการสังเกตการอ่านสะกดคำ โดยใช้เกณฑ์ ประเมินการอ่านออกเสียง
- ครูประเมินการเขียนสะกดคำ จากการตรวจใบงาน เรื่อง การอ่านสะกดคำ

กิจกรรม ทำท่าย

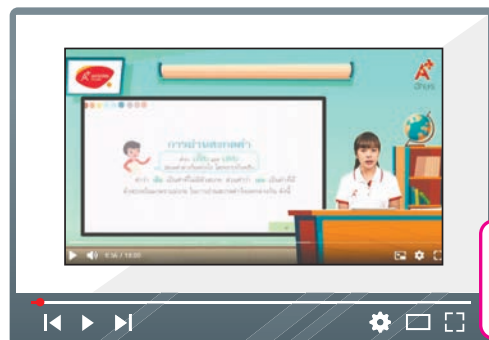
ครูจัดประกวดการอ่านออกเสียงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยกำหนดข้อความให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนที่ชนะการอ่านออกเสียงลำดับที่ 1-5 อ่านเสียงเล่านิทานให้นักเรียนอนุบาลฟังก่อนนอน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังสร้างความผ่อนคลาย และให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อื่น

สื่อ Digital

คลิปอักษรเรียนสรุป

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านสะกดคำ จากคลิปวิดีโออักษรเรียนสรุป เรื่อง การอ่านสะกดคำ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMAOLTHP40001>

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูให้นักเรียนเปรียบเทียบกระดาษที่เขียนด้วยลายมือที่เป็นระเบียบกับกระดาษที่เขียนด้วยลายมือหวัด เพื่อให้นักเรียนเลือกว่า ชอบลายมือแบบใด พร้อมบอกเหตุผลประกอบ

(แนวตอบ ชอบกระดาษที่เขียนด้วยลายมือที่เป็นระเบียบ เพราะอ่านได้ง่าย ทำให้เข้าใจความหมายถูกต้อง)

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกหลักปฏิบัติในการการคัดลายมือ โดยให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียน หน้า 12-13
- ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น
 - การเขียนด้วยลายมือที่เป็นระเบียบ มีประโยชน์อย่างไร
(แนวตอบ ทำให้อ่านได้ง่าย สบายตา เข้าใจว่าเนื้อความเขียนว่าอะไร)
 - การเขียนด้วยลายมือหวัด ส่งผลอย่างไร
(แนวตอบ ทำให้อ่านได้ยาก อาจส่งผลให้อ่านและเข้าใจเนื้อความผิดพลาดได้)

การใช้ภาษา

การคัดลายมือ

การเขียนคำหรือข้อความต่างๆ ควรเขียนด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดหรือครึ่งบรรทัดนะครับ

ลายมือ คือ ตัวหนังสือเขียนที่มีลักษณะแสดงว่า เป็นของผู้ใด ผู้หนึ่งโดยเฉพาะ การคัดลายมือ นอกจากจะทำให้ผู้คัดเขียนหนังสือได้สวยงามแล้ว ยังเป็นการฝึกให้รู้จักรักษาความสะอาด และเขียนเป็นระเบียบเรียบร้อยอีกด้วย เราจึงควรฝึกคัดลายมืออยู่เสมอ

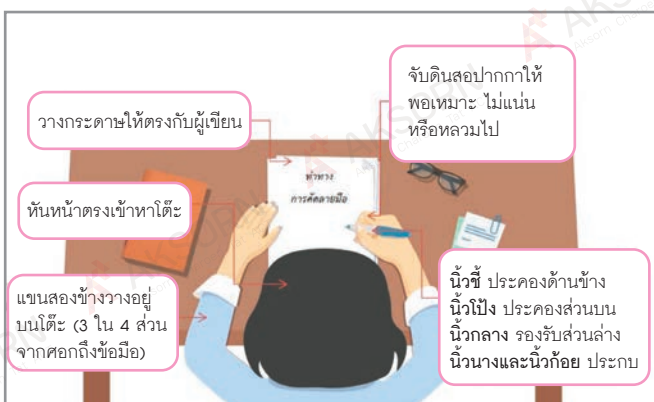
หลักปฏิบัติในการคัดลายมือ¹

- นั่งตัวตรง** ในท่าที่สบาย ก้มศีรษะเล็กน้อย ให้สายตาห่างสมุดหรือกระดาษประมาณ ๑ ฟุต
- จับดินสอหรือปากกา** โดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ ส่วนนิ้วกลาง นิ้วนาง และ นิ้วก้อย งอไว้ในฝ่ามือ
- วางสมุดหรือกระดาษตรงๆ**

นักเรียนควรรู้

- การคัดลายมือ** ควรมีท่าทางการนั่งคัดลายมือที่ถูกต้อง ดังนี้

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดควรปฏิบัติในการคัดลายมือ

- เว้นช่องไฟให้เท่ากันสม่ำเสมอ
- ลบคำผิดด้วยการถูแล้วเขียนคำใหม่
- เขียนตัวอักษรเรียงจากตัวเล็กไปหาตัวใหญ่
- เขียนตัวอักษรหนักเบาตามความหมายของคำ

(วิเคราะห์คำตอบ เพราะการคัดลายมือควรเว้นช่องไฟให้เท่ากันสม่ำเสมอ เขียนตัวอักษรให้เท่ากัน หากเขียนผิดควรใช้ยางลบออกแล้วเขียนใหม่ให้เรียบร้อย สวยงาม ดังนั้น ตอบข้อ 1.)

- **เขียนตัวอักษร** ให้ถูกต้อง ถูกตำแหน่ง เขียนตัวอักษรให้ตรง และเขียนพยัญชนะให้สูงเสมอกัน

- **เขียนเว้นช่องไฟ** และเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

- **คัดไม่ผิด** ไม่ตกหล่น หรือไม่ต่างไปจากต้นฉบับ

ประโยชน์ของการคัดลายมือ

- ๑ ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ และสายตาให้สัมพันธ์กันในการเขียน
- ๒ ทำให้เขียนตัวอักษรไทยถูกต้องตามหลัก
- ๓ ทำให้เกิดความชำนาญจากการคัดไปสู่การเขียนอื่นๆ
- ๔ ช่วยให้เกิดสมาธิในการทำงาน มีวินัยในตนเอง

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น
 - เพราะเหตุใด เราจึงต้องฝึกอ่านออกเสียงคำ ข้อความ ประโยค และเรื่องราวต่างๆ (แนวตอบ ตอบได้หลากหลาย เช่น เพื่อออกเสียงได้อย่างชัดเจน คล่องแคล่ว เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจเนื้อหาที่สื่อสาร)
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ตอบคำถามจากการคัดลายมือ
- ครูให้นักเรียนร่วมกันทบทวนหลักปฏิบัติ การคัดลายมือจาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 1

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์จากการคัดลายมือ

1. ทำให้เขียนตัวอักษรไทยถูกต้อง อ่านง่าย
2. ทำให้ช่วยอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทยให้คงไว้
3. ทำให้เกิดสมาธิในการทำสิ่งต่างๆ รวมทั้งการมีวินัยในตนเอง
4. ทำให้พัฒนากล้ามเนื้อมือให้เขียนตัวอักษรได้นานโดยไม่ต้องหยุดพัก

วิเคราะห์คำตอบ เพราะการคัดลายมือเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมือ และสายตาให้มีความสัมพันธ์กันในการเขียน แต่ไม่ได้ช่วยให้คัดได้นานโดยไม่ต้องหยุดพัก ดังนั้น ตอบข้อ 4.)

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักปฏิบัติการคัดลายมือ โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง การคัดลายมือ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนดูแบบการคัดลายมือแบบหัวกลมตัวมน จากหนังสือเรียน หน้า 14
- ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรองจากหนังสือเรียน หน้า 14 และสรุปใจความสำคัญของบทร้อยกรอง เพื่อให้เข้าใจหลักการคัดลายมือมากยิ่งขึ้น
- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนจากคลิปวิดีโออักษรเรียนสรุป เรื่อง การคัดลายมือ

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การคัดลายมือ

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การคัดลายมือ
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 1 ตอนที่ 2 ข้อ 6. หน้า 6

แบบฝึกหัด

ขั้นประเมิน

ครูประเมินการคัดลายมือ จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 1 ตอนที่ 2 ข้อ 6. หน้า 6

ตัวอย่าง

การคัดลายมือแบบหัวกลมตัวมน^①

เขียนลายมือมีหลักวิธีทั้ง
ตัวต้องตั้งตรงแหงนปากแบบอย่าง
จับดินสอปากกาถูกต้องทาง
ลมดวงพลาฟ่งแล้วลงแดง
ค่อยเขียนไปให้ลมตามลวดลัด
ช่องไฟจัดตัวกะระยะนะ
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร
ตั้งใจนะมีระเบียบเรียบร้อยเคย
คนเรามีใจจะพึ่งตนเองได้เสมอไป คนมีก็อาจ
ยากจนลงได้ คนแข็งแรงยังมีโรคเจ็บไข้ เมื่อเป็นเช่นนี้
การที่จะทนทนไม่พึ่งผู้อื่นจึงเป็นความประมาท

หนังสือเรียนภาษาไทย
ฉบับปรับปรุงปี ๒๕๖๒
กระทรวงศึกษาธิการ

นักเรียนควรรู้

- ① การคัดลายมือแบบหัวกลมตัวมน** เป็นการคัดลายมือที่เป็นที่นิยม เนื่องจากเขียนได้ง่าย คือ เขียนหัวกลมแล้วลากเส้นตรงลงมา มีเส้นโค้งและเส้นนอนประกอบ เพื่อให้ลายมือมีความสวยงาม อ่านง่าย สบายตา

กิจกรรม ท้าทาย

ครูจัดประกวดคัดลายมือในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยกำหนดข้อความให้นักเรียน แล้วนำผลงานที่ลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบลำดับที่ 1-5 มาติดที่ป้ายนิเทศของโรงเรียน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการตั้งใจเขียนได้อย่างถูกต้อง ประณีต อีกทั้งยังเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมือและสายตาอีกด้วย

การฟัง¹ การดู และการพูด

การฟัง การดู และการพูดมีความสำคัญอย่างไร และเราควรปฏิบัติตนในการฟัง การดู และการพูดอย่างไรครับ

การฟัง การดู และการพูด คือ กระบวนการติดต่อสื่อสารสำคัญที่เราต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

๑. การฟัง เป็นทักษะสื่อสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง ในชีวิตของเราจะต้องฟังสิ่งต่าง ๆ มากมาย เช่น ฟังคนพูด ฟังข่าว ฟังคุณครูสอน ฟังเพลง ตลอดจนฟังเสียงสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

หลัก การฟัง

ฟังด้วยความตั้งใจ สบตาผู้พูด เพื่อแสดงว่าสนใจผู้พูด

ฟังด้วยใบหน้า ยิ้มแย้มแจ่มใส

ซักถามเมื่อผู้พูดพูดจบแล้ว และปฏิบัติตนให้เกียรติผู้พูด

ไม่พูดแทรกในขณะที่ฟัง

ไม่คุยเล่นในขณะที่ฟัง

ไม่ส่งเสียงดังรบกวนหรือทำความรำคาญให้แก่ผู้อื่น

ไม่ควรแสดงท่าทางไม่พอใจเมื่อไม่ชอบ ควรอดทนและรับฟังอย่างสงบ

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูให้นักเรียนดูภาพสถานการณ์ แล้วให้นักเรียนร่วมกันบอกมารยาทที่เหมาะสม

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบาย เรื่อง การฟังและหลักการฟัง โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 15 ประกอบ
- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น
 - หากนักเรียนพูดคุยกันขณะที่ครูสอน จะส่งผลเสียอย่างไร

(แนวตอบ ทำให้ไม่เข้าใจเรื่องที่ฟัง และอาจรบกวนการฟังของผู้อื่นอีกด้วย)

เกร็ดแถมครู

ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนฟังว่า เมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้ซักถาม ควรยกมือเพื่อเป็นการขออนุญาตก่อนถามคำถาม นอกจากนี้ ต้องใช้ภาษาที่สุภาพในการถาม

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนฟังข่าว ฟังเพลง หรือฟัง podcast แล้วออกมาเล่าเรื่องราวที่ได้ฟังให้ครูและเพื่อนฟัง เพื่อฝึกให้นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง

นักเรียนควรรู้

1 การฟัง เป็นทักษะสำคัญ เพราะการเป็นผู้ฟังที่ดีและมีมารยาทนั้น เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เมื่อเราฟังอย่างเข้าใจจะช่วยลดการขัดแย้งหรือการเข้าใจไม่ตรงกัน นอกจากนี้ การฟังยังช่วยให้เราฝึกการจับใจความสำคัญและฝึกสมาธิ อีกทั้งยังเป็นการฝึกความจำอีกด้วย

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบาย เรื่อง การดูและหลักการดู โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 16 ประกอบ
- ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น
 - หากนักเรียนเป็นนักเรียนในภาพที่กำลังดูการแสดง นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไร

(แนวตอบ ตั้งใจดูการแสดง ไม่ส่งเสียงดัง หรือไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม ไม่ลุกเดินไปมา เพราะจะได้ไม่รบกวนผู้อื่น)
- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น
 - หากนักเรียนพบเพื่อนที่ไม่มีมารยาทในการดูการแสดง จะทำอย่างไร

(แนวตอบ ดักเตือนด้วยถ้อยคำสุภาพ)

๒. การดู คือ การหาความรู้จากการใช้สายตามองดูสิ่งต่าง ๆ โดยการดูเป็นทักษะที่ต้องใช้ร่วมกับทักษะการฟังและการอ่าน เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

หลัก การดู

เกร็ดแฉะครู

ครูแนะนำให้ให้นักเรียนปิดเครื่องมือถือสื่อสารทุกชนิดในการรับชมการแสดงต่างๆ เพื่อป้องกันเสียงรบกวนผู้อื่น

นักเรียนควรรู้

- การดู** ควรดูอย่างมีมารยาท ซึ่งต้องปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานที่และสถานการณ์ ดังนี้
 - หากนั่งดู ควรนั่งด้วยท่าทางสุภาพ ไม่ยกเท้าพาดเก้าอี้ที่นั่งข้างหน้า และไม่ควรรีบลุกขึ้น เพราะอาจสั่นสะเทือนรบกวนคนที่นั่งข้างๆ
 - หากยืนดู ควรยืนดูด้วยความเรียบร้อย ไม่โยกตัวไปมา เพราะอาจบังคนที่อยู่ข้างหลังได้

นอกจากนี้ การดูยังช่วยให้เราได้รับความเพลิดเพลินและใช้ความรู้ที่ได้จากการดูมาปรับใช้กับตนเอง

ข้อสอบเน้น การคิด

นักเรียนควรประพจน์ตามใครจึงจะถือว่าเป็นผู้ที่มีมารยาทในการดู

- แบ่งคุยกับเพื่อนขณะชมการแสดง
- ปฎิเสธเข้าออกหลายรอบขณะชมภาพยนตร์
- ป่วนตอนหายใจแรงๆ และส่งเสียงโห่เมื่อดูฉากที่ไม่ถูกใจ
- บันทึกใจชมการแสดงและปรบมือให้นักแสดงเมื่อจบการแสดง

(วิเคราะห์คำตอบ เพราะผู้ที่มีมารยาทในการดู ต้องดูด้วยความตั้งใจ และสงบเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น และให้เกียรติผู้แสดง ดังนั้น ตอบข้อ 4.)

๓. การพูด เป็นทักษะติดต่อสื่อสารที่สำคัญ การพูดที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน คือ การพูดสนทนาโต้ตอบ

หลัก การพูด

พูดด้วย
ใบหน้ายิ้มแย้ม
แจ่มใส

ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล
ไม่พูดกระซอกโฮกฮาก
และใช้ถ้อยคำสุภาพ

ขอบคุณ
ครับ

กล่าวคำขอโทษ
เมื่อพูดผิด

กล่าวคำขอบคุณ
เมื่อได้รับ
การยกย่อง ชมเชย

ไม่แสดงกิริยา
ที่ไม่เหมาะสม
เช่น หาว เรอ

ไม่พูดแทรก
ในขณะที่ผู้อื่น
กำลังพูด

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

6. ครูอธิบาย เรื่อง การพูดและหลักการพูด โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 17 ประกอบ

7. ครูขออาสาสมัคร 5 คน ออกมาจับสลากสถานการณ์ ดังนี้

- การพูดแนะนำตัวเมื่อรู้จักเพื่อนใหม่
- การขออนุญาตเข้าห้องเรียนเมื่อมาสาย
- การพูดขอบคุณ
- การพูดขอโทษ
- การกล่าวชมเชยเมื่อเพื่อนทำสิ่งดี ๆ

แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ได้ โดยครูสังเกตว่า นักเรียนใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่

8. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการฟัง การดู และการพูด จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ๒.4 หน่วย 1

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ๒.4 หน่วย 1 ตอนที่ 2 ข้อ 7-8. หน้า 7-8

แบบฝึกหัด

ข้อสอบเน้น การคิด

หากเพื่อนของนักเรียนขึ้นขมที่นักเรียนสอบได้คะแนนดีขึ้น ควรตอบเพื่อนอย่างไรจึงจะจัดว่า มีมารยาทในการพูด

1. “แน่นอนอยู่แล้ว”
2. “ขอบใจมากจ้ะ เธอก็ได้คะแนนดีขึ้นเหมือนกันนะ”
3. “หรอ จันว่า คะแนนยังไม่ค่อยดีหรอ ทอมหน้าจะเอาจริงกว่านี้”
4. “ขอบใจมากนะ เธอก็ต้องขยันเหมือนกันนะ จะได้คะแนนดีขึ้นแบบจัน”

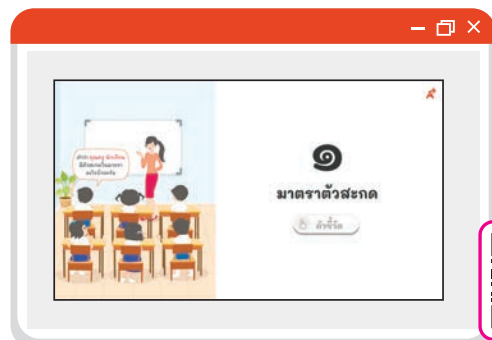
วิเคราะห์คำตอบ เพราะหากเพื่อนนักเรียนกล่าวชมเชย นักเรียนควรขอบใจ/ขอบคุณ และควรให้กำลังใจ/ชมเชยเพื่อนเช่นกัน ดังนั้นตอบข้อ 2.)

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฟัง การดู และการพูด โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง มาตราตัวสะกด <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง การฟัง การดู และการพูด
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 1 ข้อ 4.-5. หน้า 12-13
3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ข้อ 1.-4.
4. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความสามารถหลังจบการเรียนรู้การสอน

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินการเขียนข้อควรปฏิบัติตนจากการฟัง ดู และพูดอย่างมีมารยาท จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 1 ตอนที่ 1 ข้อ 4.-5. หน้า 12-13
2. ครูประเมินสมรรถนะของนักเรียน จากการตรวจใบกิจกรรมและสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้เกณฑ์ประเมินสมรรถนะ
3. ครูประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการตรวจแบบทดสอบหลังเรียน

เกร็ดแฉะครู

ครูให้นักเรียนร่วมกันทำแบบทดสอบหลังเรียนจาก Smart PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 1 เพื่อประเมินความสามารถหลังจบการเรียนรู้การสอน

กิจกรรม

การเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

✓ การสื่อสาร	✓ การสื่อสาร
✓ การคิด	○ การแก้ปัญหา
✓ การใช้ทักษะชีวิต	○ การใช้เทคโนโลยี

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. อ่านสะกดคำต่อไปนี้ แล้วเขียนจำแนกคำตามมาตราตัวสะกดลงในสมุดด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

กลม	เขต	จระเข้	โชคดี
ช่วยด้วย	ถวิล	ทมิฬ	ล่องแสง
รูปภาพ	ตรัส	โทรเลข	เอว

๒. แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน แต่งเรื่องสั้น ๔-๕ บรรทัด โดยในเรื่องสั้นต้องมีคำที่สะกดด้วยมาตราแม่กง กม เกย เกอว กก กบ กน และกดอย่างน้อยมาตราละ ๑ คำ บันทึกลงในสมุดด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
๓. แต่ละกลุ่มจับสลากบทบาทแล้วร่วมกันพูดคุยว่า การจะเป็นบทบาทที่ได้รับที่ดี ควรปฏิบัติตัวอย่างไร เขียนลงในสมุด
บทบาทในสลาก ได้แก่ ผู้นำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนที่ฟังครูสอน
ผู้ชมงานแสดงโรงเรียน ผู้ที่ฟังเพื่อนรายงานหน้าชั้นเรียน และ
ผู้ชมในโรงภาพยนตร์
๔. ออกมาอ่านเรื่องสั้นที่แต่งจากข้อ ๒. หน้าชั้นเรียน และบอกแนวทางการปฏิบัติตัวตามข้อ ๓.

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสอบ โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง มาตราตัวสะกด

<https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

หน่วยการเรียนรู้ที่

๒

อักษรควบ อักษรนำ

หากเรา
ออกเสียงคำ
ไม่ถูกต้อง
จะส่งผลอย่างไร

คุณพ่ออ่าน
หนังสือพิมพ์

คำว่า หนังสือพิมพ์
เป็นคำที่มีอักษรควบ
หรืออักษรนำนะ

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๒

๑. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ และบอกความหมายของคำ ประโยคจากเรื่องที่อ่านได้
(มฐ. ท ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ท ๔.๑ ป.๔/๑)
๒. เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้อย่างมีมารยาทในการเขียน และพูดนำเสนอรายงานที่เขียนได้
(มฐ. ท ๒.๑ ป.๔/๖, ป.๔/๘, ท ๓.๑ ป.๔/๕)

หนังสือพิมพ์
ออกเสียงอย่างไร
ลองอ่านดูสิ

Brain-Based Learning (BBL)

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ก่อนเริ่มการเรียนการสอน เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน สำหรับจัดการเรียน การสอน

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “คำนี้คือคำว่า...” จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและ การใช้ภาษา ป.4 หน่วย 2 โดยให้นักเรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพื่อตอบคำถามว่าจากสไลด์ คือคำใด กลุ่มไหนได้คะแนนมากกว่าเป็นผู้ชนะ
2. ครูถามนักเรียนว่า คำที่นักเรียนตอบถูกจาก เกมที่เล่นไปข้างต้นมีลักษณะอย่างไร
(ตอบ มีการใช้อักษรควบแท้และควบไม่แท้)

เกร็ดแนะครู

ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการให้นักเรียน ปฏิบัติ ดังนี้

- อภิปรายเกี่ยวกับการพูดรายงานที่เหมาะสม
- ฝึกอ่านออกเสียงสะกดคำคำที่มีอักษรควบ และอักษรนำ
- ฝึกทักษะการเขียนรายงาน

เป้าหมาย การเรียนรู้

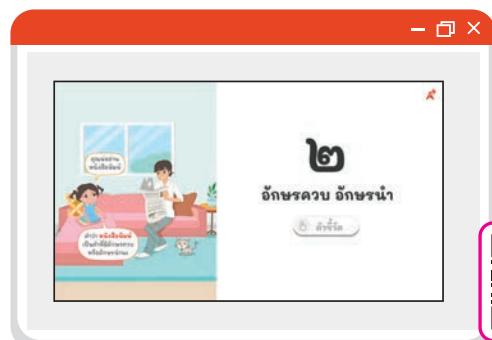
หน่วยการเรียนรู้นี้มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้คำที่มีอักษรควบ อักษรนำ และหลักการเขียนรายงานและการพูดรายงาน โดยกิจกรรมของ หน่วยการเรียนรู้นี้จะเน้นให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงและสืบค้นความหมาย ของคำที่มีอักษรควบ และคำที่มีอักษรนำ เพื่อนำไปใช้สื่อสารได้อย่าง ถูกต้อง รวมถึงให้นักเรียนฝึกเขียนรายงานให้ถูกต้องตามหลักการเขียน และฝึกพูดนำเสนอรายงานที่เขียน เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนและการพูด ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สื่อ Digital

ทำกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับอักษรควบ โดยใช้สื่อ PowerPoint เกม “คำนี้ คือคำว่า” เรื่อง อักษรควบ อักษรนำ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

PowerPoint

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ จากหนังสือเรียน หน้า 20
2. ครูอ่านออกเสียง ข้อความคำที่มีอักษรควบ ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนอ่านตาม

ข้อความคำที่มีอักษรควบ

นายแก้ว เป็นควาญช้างผู้กว้างขวาง
วันหนึ่งเขาเห็นฝูงควาญวิ่งขวักไขว่เพราะถูกควาญขวิด
ควาญแก้วช่วยควาญ คว้าขวานไปขว้างควาญ
ควาญถูกขว้างก็ยืนเคืองคว้าง แล้วมันวิ่งตาวาง
ไปพบขวากดักขวางอยู่
กว่าจะรู้ก็ล้มควาหัวคะมาใกล้ต้นทองกวาว
ในไร่แดงกวาวของควาญแก้ว
ในถิ่นบางนกแขวก แขวงเมืองราชบุรี
(จันทน์ ทองประเสริฐ)

3. ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกคำที่มีอักษรควบจากข้อความคำที่มีอักษรควบ และบอกความหมาย
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านแนวคิดสำคัญของเรื่อง อักษรควบและอักษรนำ แล้วให้ร่วมกันบอกว่า ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 นี้ จะได้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง จากนั้นครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม

เกร็ดแฉะครู

ครูให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่มีอักษรควบจากกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ หากนักเรียนไม่มีความหมายให้ช่วยกันสืบค้นจากพจนานุกรม

แนวคิดสำคัญ

การเรียนรู้เรื่องอักษรควบและอักษรนำ จะช่วยให้อ่านออกเสียงคำได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การเรียนรู้เรื่องการเขียนและการพูดรายงาน จะช่วยให้สื่อสารสิ่งที่ต้องการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

กิจกรรม

นำสู่การเรียนรู้

ฉันคืออะไร? ลองทายดู

ร่วมกันอ่านออกเสียง
ปริศนา แล้วหาคำตอบ
ของปริศนา

ฉันอยู่ในน้ำ
ทั้งน้ำจืดน้ำเค็ม
มีครีบมีหาง
หายใจทางเหงือก

ฉันเป็นแผ่นแก้ว
แตกได้ร้าวได้
ตัวฉันโปร่งใส
มี ๒ พยางค์

ฉันเป็นเครื่องมือ
ใช้ตัดต้นไม้
ใช้ผ่าฟืนได้
ลักษณะนามเป็นเล่ม

ฉันมีขนาดเล็ก
อยู่ตามชายหาด
ฉันมีเยอะมาก
ขึ้นต้นด้วย ทร

ฉันอยู่หน้าบ้าน
เป็นสัญญาณเรียกหา
ใครมาเยี่ยมเยียน
ใช้ฉันทุกคน

หนังสือเรียนภาษาไทย
มอ.ราชบุรี

ตอบ กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

1. ปลา
2. กระดาษ
3. ขวาน
4. ทราบ
5. กริ่ง

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนหาปริศนาคำทายที่มีคำตอบเป็นคำที่มีอักษรควบหรือคำที่มีอักษรนำมาทายเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานในชั้นเรียน และได้พัฒนาทักษะการคิด

หลักภาษา

น่ารู้

อักษรควบ

อักษรควบมีลักษณะเป็นอย่างไรใครทราบบ้าง

อักษรควบ คือ พยัญชนะ ๒ ตัว เรียงกัน ออกเสียงควบหรือกล้ำกัน แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๑. **อักษรควบแท้** คือ อักษรควบที่เกิดจากพยัญชนะต้น ๒ ตัว ได้แก่ พยัญชนะเสียงที่หนึ่ง ^๑ คือ ก ข ค ต ป ผ พ ที่ควบกับพยัญชนะเสียงที่สอง คือ ร ล ว ประสมสระเสียงเดียวกันโดยไม่มีเสียงสระคั่นระหว่างพยัญชนะ

ก ข ค ต ป ผ ควบกับตัว ร

โกรธ	อ่านว่า โกรด	ตรวจตรา	อ่านว่า ตรวจด-ตรา
ขรุขระ	อ่านว่า ขรุ-ขระ	เปรียบเปรย	อ่านว่า เปรียบ-เปรย
ใคร่ครวญ	อ่านว่า ใคร่-ครวน	พรวดพราด	อ่านว่า พรวด-พราด

ก ข ค ต ป ผ ควบกับตัว ล

ไกลเกลี้ย	อ่านว่า ไกล-เกลี้ย	เปลี่ยนแปลง	อ่านว่า เปลี่ยน-แปลง
ขลุกลั่น	อ่านว่า ขลุ-กลั่น	เฟลอเฟล	อ่านว่า เฟลล-เฟล
คล่องแคล่ว	อ่านว่า คล่อง-แคล่ว	เฟลิตเฟลิต	อ่านว่า เฟลิต-เฟลิต

ก ข ค ควบกับตัว ว

กวาด	อ่านว่า กวาด	ขวกไขว่	อ่านว่า ขวก-ไขว่
กวัดแกว่ง	อ่านว่า กวัด-แกว่ง	ไขว่คว่ำ	อ่านว่า ไขว่-คว่ำ
ชวนชวาย	อ่านว่า ชวน-ชวาย	เคว้งคว้าง	อ่านว่า เคว้ง-คว้าง

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบายความรู้เรื่องอักษรควบ และอักษรควบแท้ จากนั้นครูสอบถามความหมายของคำที่มีอักษรควบที่ใช้เป็นตัวอย่าง
- ครูเปิดภาพจากคำที่มีอักษรควบไม่แท้ จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 2 แล้วให้นักเรียนช่วยกันอ่านออกเสียงคำ และบอกลักษณะอักษรควบไม่แท้
- ครูอธิบายความรู้เรื่องอักษรควบไม่แท้ จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของคำที่ใช้เป็นตัวอย่าง
- ครูอ่านออกเสียง กพยช่วยจำ จากหนังสือเรียน หน้า 22 และให้นักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงตาม โดยครูสังเกตว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านออกเสียงได้ถูกต้องหรือไม่
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง อักษรควบ

เกร็ดแนะครู

การสอนออกเสียงคำที่มีอักษรควบ อาจเริ่มจากการออกเสียงคำที่ไม่มีอักษรควบ แล้วเปรียบเทียบการออกเสียงกับคำที่มีอักษรควบ เช่น คิม-คริม ปา-ปลา กา-กวา เพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างและออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดเป็นคำที่มีอักษรควบทั้งหมด

- เพลง ขวา จรวด
- ปลา พลอย ควาญ
- กลัว กว่า ฉลาม
- ขนม กลาย คลอง

วิเคราะห์คำตอบ ปลา พลอย และควาญ เป็นคำที่มีอักษรควบแท้ทุกคำ

ส่วน ข้อ 1. จรวด เป็นคำที่มีอักษรนำ

ข้อ 3. ฉลาม เป็นคำที่มีอักษรนำ

ข้อ 4. ขนม เป็นคำที่มีอักษรนำ ดังนั้น ตอบข้อ 2.)

นักเรียนควรรู้

- พยัญชนะเสียงที่หนึ่ง ที่ควบหรือกล้ำกับตัว ร ล ว มีทั้งหมด 7 ตัว ได้แก่ ก ข ค ต ป ผ และ พ เช่น กรอบ กล่อง กวาด ขรุขระ ขลุ่ย ขวัญ ครู คลาย ความ ตริตรอง เปรม ปลุก แผล พริก พลอย

ชั้นสอน

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหมายเลขชุดแบบฝึกอ่าน คำที่มีอักษรควบ และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอ่านออกเสียงที่หน้าชั้นเรียน โดยครูสังเกตการอ่านออกเสียงของนักเรียน
- ครูให้นักเรียนร่วมกันหาคำที่มีอักษรควบจากแบบฝึกอ่าน คำที่มีอักษรควบ ชุดที่กลุ่มตัวเองอ่าน มาเขียนลงสมุดพร้อมบอกความหมาย

ชั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูให้นักเรียนเล่นเกม “ฉันคือ...” จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 2 เพื่อสรุปความรู้เรื่องอักษรควบ หรือเรียนรู้เพิ่มเติมจากคลิปอักษรเรียนสรุป เรื่อง อักษรควบ
- ครูให้นักเรียนจับกลุ่มแตงนิทาน ที่มีข้อคิดสร้างสรรค์ โดยใช้คำที่มีอักษรควบให้ได้มากที่สุด เขียนลงสมุด พร้อมเขียนบอกความหมาย คำที่มีอักษรควบ จากนั้นออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

ชั้นประเมิน

- ครูประเมินการอ่านออกเสียง จากการสังเกตการอ่านออกเสียงนิทานของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียง
- ครูประเมินการเขียนสะกดคำ และบอกความหมายจากการตรวจการแตงนิทานและการเขียนความหมายคำที่มีอักษรควบ

๒. อักษรควบไม่แท้ คือ อักษรควบที่เกิดจากพยัญชนะต้น ๒ ตัว ควบอยู่ในสระเดียวกัน ได้แก่ พยัญชนะ จ ช ฅ ส ที่ควบกับตัว ร แต่อ่านออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียว ไม่ออกเสียง ร

อ่านออกเสียงและสังเกตคำต่อไปนี้ค่ะ

ไม่ออกเสียง ธิ

จริง	อ่านว่า จิง	สร้าง	อ่านว่า ส้าง	เสร็จ	อ่านว่า เส็ด
ศรัทธา	อ่านว่า สัต-ทา	เศร้า	อ่านว่า เส้า	สร้อย	อ่านว่า ส้อย
ไซร์	อ่านว่า ไซ้	ศรี	อ่านว่า สี	สร้าง	อ่านว่า ส้าง

นอกจากนี้ ยังมีอักษรควบไม่แท้อีกลักษณะหนึ่ง คือ อักษรควบไม่แท้ที่ออกเสียงเป็นเสียงอื่น ได้แก่ ตัว ท ที่ควบกับตัว ร ประสมกับสระเดียวกัน ออกเสียงเป็น ฑ

“ทร” → “ฑ”

ทรวดทรงทราบทรมทราย	ทรุดโทรมหมายนกออินทรีย์
มัทรีอินทรีย์มี	เทริดนนทรีพุทราเพรา
ทรวงไทรทรีพย์แทรกวัด	โถมันสะเซ่งเทรา
ตัว ทร เหล่านี้เรา	ออกสำเนียงเป็นเสียง ฑ

(กำชัย ทองหล่อ)

คำที่มี ทร บางคำ ก็ออกเสียงเป็นคำควบกล้ำแท้ เช่น จันทร จัน-ตรา นินทร นิน-ตรา

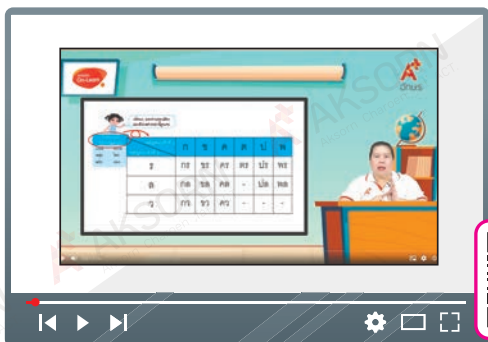
หนังสือเรียนสรุป
เนื้อหาวิชาภาษาไทย
ม.๒

สื่อ Digital

คลิปอักษรเรียนสรุป

ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอักษรควบ จากคลิปวิดีโออักษรเรียนสรุป เรื่อง อักษรควบ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMAOLTHP40003>

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดมีคำที่มีอักษรควบมากที่สุด

1. กวางพายเรือข้ามคลอง
2. กรองแก้วกำลังร้องเพลง
3. พลอยไพรินชอบกินขนมครก
4. ขวัญเศร้ามากเพราะทำสร้อยหาย

วิเคราะห์คำตอบ โจทย์ให้หาคำที่มีคำที่มีอักษรควบมากที่สุด จึงต้องค้นหาทั้งคำที่มีอักษรควบแท้และคำที่มีอักษรควบไม่แท้

- ข้อ 1. มีคำว่า กวาง คลอง เป็นอักษรควบแท้
- ข้อ 2. มีคำว่า กรอง เพลง เป็นอักษรควบแท้
- ข้อ 3. มีคำว่า พลอย กล้วย เป็นอักษรควบแท้
- ข้อ 4. มีคำว่า ขวัญ เพราะ เป็นอักษรควบแท้ และ เศร้า สร้อย เป็นอักษรควบไม่แท้ ดังนั้น ตอบข้อ 4.)

อักษรนำ

อักษรนำ คือ พยัญชนะต้น ๒ ตัว เรียงกัน ประสมสระเดียวกัน พยัญชนะตัวที่ ๑ คือ อักษรกลางหรืออักษรสูง มีอิทธิพลนำเสียงวรรณยุกต์ของพยัญชนะตัวที่ ๒ คือ **อักษรต่ำเดียว**^①

๑. เมื่อ ห (อักษรสูง) นำ ง ญ น ม ย ร ล ว (อักษรต่ำเดียว) หรือ อ (อักษรกลาง) นำ ย (อักษรต่ำเดียว) จะไม่อ่านออกเสียงตัว ห หรือ อ แต่อ่านออกเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ตามเสียงตัว ห หรือ อ ที่นำ

สังเกตและฝึกอ่านออกเสียงคำต่อไปนี้ค่ะ

ง	→	หงอก	หงาย	แหงน
ญ	→	หญิง	ใหญ่	หญา
น	→	หนี่	หนู	หนัก
ม	→	หმო	หมี	หมาย
ย	→	หยิก	หยุด	แหย
ร	→	หรีอ	หรง	หรรษา
ล	→	หลาน	หลับ	หลงไหล
ว	→	หวาน	หวี	แหวน

ห นำ

ย

ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

นักเรียนสามารถทบทวนว่า อักษรสูง อักษรกลาง และ อักษรต่ำ มีพยัญชนะใดบ้าง ได้จากตารางในหน้า ๓๔ ครับ

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูเปิดภาพคำที่มีอักษรนำให้นักเรียนดู เช่น หนู แหวน ฉลาม จมูก อุ่น แล้วให้นักเรียนร่วมกันออกเสียงคำดังกล่าว จากนั้นครูถามนักเรียนว่า คำที่นักเรียนอ่าน เป็นคำที่มีอักษรควบหรือไม่

(ตอบ ไม่ใช่ แต่เป็นคำที่มีอักษรนำ)

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนร่วมกันอ่านนิทานเรื่อง หนูหริ่ง และหาคำที่เป็นอักษรนำ จากนั้นช่วยกันบอกความหมาย
- ครูอธิบายเรื่องอักษรนำ โดยให้นักเรียนดูข้อมูลจากหนังสือเรียน หน้า 23-24 ประกอบ
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง อักษรนำ

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนสืบค้นข่าว บทความ นิทาน หรือเรื่องสั้นๆ ที่สนใจมาอ่าน และหาคำที่มีอักษรควบ พร้อมบอกความหมาย และฝึกอ่านออกเสียงคำเหล่านั้นให้ถูกต้อง

กิจกรรม ทำท่าย

ครูให้นักเรียนจับสลากคำที่มีอักษรนำ เช่น หมอ หมู ขนมห ตลาด แล้วออกมาวาดภาพคำดังกล่าวที่หน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนในห้องทายว่าภาพดังกล่าวคือภาพอะไร จากนั้นนักเรียนเฉลยและเขียนคำดังกล่าว พร้อมบอกความหมายบนกระดาน

นักเรียนควรรู้

- อักษรต่ำเดียว คือ อักษรต่ำที่ไม่มีอักษรสูงเป็นคู่ มี 10 ตัว ได้แก่ ง ญ ณ น ม ย ร ล ว และ พ ซึ่งมีเทคนิคในการท่องจำอักษรต่ำเดียว ดังนี้ “งูใหญ่นอนอยู่ ณ ริมวัดโมฬีโลก”

ชั้นสอน

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 2 ตอนที่ 2 ข้อ 2. หน้า 19 จากนั้น สุ่มนักเรียนออกมานำเสนอประโยคที่แต่งที่ หน้าชั้นเรียน
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหมายเลข ชุดแบบฝึกอ่านอักษรนำ แล้วออกมาอ่าน ออกเสียงให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟังที่หน้าชั้นเรียน โดยครูสังเกตว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านออกเสียง ถูกต้องหรือไม่ และนักเรียนที่เหลือดังใจฟังหรือไม่

ชั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง อักษรนำ
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 2 ข้อ 1.-3. หน้า 22-23
- ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม แล้ววาดภาพฉากที่ ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตที่เป็นคำ อักษรนำ จากนั้นออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่นร่วมกันตอบว่าจากภาพ มีสิ่งใดบ้างที่เป็นคำอักษรนำ จากนั้นสมาชิก กลุ่มร่วมกันเฉลยพร้อมบอกความหมาย

ชั้นประเมิน

- ครูประเมินการอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำ ของนักเรียน จากการสังเกตการอ่านชุด แบบฝึกอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียง
- ครูประเมินการเขียนสะกดคำ และบอก ความหมายคำที่มีอักษรนำของนักเรียน จากการ ตรวจแบบฝึกหัด และสังเกตการทำกิจกรรม วาดภาพฉากที่ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิต และไม่มี ชีวิตที่เป็นอักษรนำ

๒. หากพยัญชนะตัวหน้าเป็นอักษรสูงหรืออักษรกลาง และ พยัญชนะตัวหลังเป็นอักษรต่ำเดี่ยว พยัญชนะตัวที่นำออกเสียง ประสมกับสระ -ะ และออกเสียงเป็นพยางค์เบา พยัญชนะตัวที่ ๒ ออกเสียง ห นำ ประสมกับสระและตัวสะกด (ถ้ามี) ตามที่ปรากฏ

สังเกตและฝึกอ่านออกเสียงคำต่อไปนี้ค่ะ

คำที่มีอักษรสูงนำ
อักษรต่ำเดี่ยว

ขนม	อ่านว่า	ขะ-นม
ฉลาด	อ่านว่า	ฉะ-หลาด
ถนัด	อ่านว่า	ทะ-หนัด

คำที่มีอักษรกลางนำ
อักษรต่ำเดี่ยว

กนก	อ่านว่า	กะ-หนก
จรวด	อ่านว่า	จะ-หรวด
ตลาด	อ่านว่า	ตะ-หลาด

๓. หากพยัญชนะตัวหน้าเป็นอักษรต่ำ^๑ พยัญชนะตัวหลังเป็น อักษรต่ำเดี่ยว พยางค์หลังจะต้องออกเสียงตามเสียงวรรณยุกต์คงเดิม โดยออกเสียงแบบไม่มี ห นำ

สังเกตและฝึกอ่าน
ออกเสียงคำต่อไปนี้ค่ะ

คำที่มีอักษรต่ำคู่หน้า
อักษรต่ำเดี่ยว

พนา	อ่านว่า	พะ-นา
ชนิต	อ่านว่า	ชะ-นิต

รู้ไว้ ใช้ถูกต้อง

คำบางคำเขียนแบบอักษรนำ แต่ไม่ออกเสียงแบบอักษรนำ เช่น สมาคม (สะ-มา-คม) สมาชิก (สะ-มา-ชิก)
นอกจากนี้ คำบางคำมีการอ่านเลียนแบบอักษรนำ (แต่ไม่ใช่ อักษรนำ) เช่น ดิเรก (ดิ-เทรก) ดิลก (ดิ-หลก) ลิริ (ลิ-หริ) ประโยชน์ (ประ-โหยด) ประวัติ (ประ-หวัด)

นักเรียนควรรู้

- ๑ อักษรต่ำคู่ คือ อักษรต่ำที่มีเสียงคู่กับอักษรสูง มี 14 ตัว ได้แก่ ค ฅ ฆ ข ช ฌ ฦ ร ฤ ล ฦ ว ศ ษ ส ฽ ซึ่งมีเทคนิคในการท่องจำอักษรต่ำคู่ ดังนี้
“พ่อ (ภ) คำ (ค ฆ) พันทอง (ท ฌ ร) ชื้อข้าง (ฌ) ฮ่อ ” หรือ
“พี่ (ภ) ฮ่ายคะ (ค ฆ) ช่วย (ฌ) ชื้อฟางที (ท ฌ ร)”

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูจัดกิจกรรมเขียนตามคำบอกให้นักเรียนที่เขียนสะกดคำที่มีอักษร ควบและอักษรนำไม่คล่อง โดยฝึกเขียนคำศัพท์ตามที่ครูบอกทีละคำ จำนวน 10 คำ ดังนี้

ครอบครวั	จันทรา	เพชรพลอย	จริงจัง	ทรุดโทรม
เสริมสร้าง	แทรกแซง	หลบหลีก	หุรหุรา	ฉลาด

การใช้ภาษา

การเขียน

ในการเขียนลักษณะต่างๆ เราควรปฏิบัติอย่างไรครับ

การเขียน คือ การแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือ ความต้องการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การเขียนรายงาน การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

ผู้เขียนต้องการ
สื่อสารเรื่องราว

ผู้เขียนส่งสาร
เรื่องราว

ผู้อ่านรับรู้
เรื่องราว

หลักการเขียน

- เขียนข้อความหรือเรื่องราวให้ **ตรงกับจุดประสงค์**ที่ต้องการสื่อสาร
- เขียนคำให้ถูกต้อง**ตามอักขรวิธี¹ เพื่อสื่อสารได้ตรงความหมาย
- เขียนถ้อยคำให้กะทัดรัด** ชัดเจน ไม่เยิ่นเย้อ และเขียนให้เข้าใจง่าย
- ใช้เหตุผล**ประกอบการเขียนอย่างเหมาะสม
- อ่านทบทวน**เรื่องราวที่เขียนตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูให้นักเรียนอ่านตัวอย่างงานเขียนประเภทต่างๆ เช่น ข่าว รีวิวนสินค้า จดหมายราชการ นิทาน จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ตัวอย่างงานเขียนที่ยกมาคืองานเขียนประเภทใด มีจุดประสงค์เพื่ออะไร

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูนำงานเขียนลักษณะต่างๆ ที่เขียนโดยใช้ภาษาที่สละสลวย เขียนอย่างถูกต้อง และงานเขียนที่เขียนโดยใช้ภาษาวกวน สับสน และเขียนผิดมาให้นักเรียนอ่าน
- ครูให้นักเรียนสมมติตัวเองเป็นคณะกรรมการตัดสินการประกวดงานเขียนดีเด่น แล้วให้นักเรียนคัดเลือกงานเขียนดีเด่นจากงานเขียนที่ครูนำมาให้อ่าน พร้อมบอกเหตุผลประกอบ
- ครูอธิบายเรื่อง การเขียน และหลักการเขียน โดยให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียน หน้า 25 ประกอบ

กิจกรรม ท้าทาย

ครูให้นักเรียนเลือกงานเขียนที่ตนเองชื่นชอบมา 1 ชิ้น จากนั้นบอกเหตุผลที่ชอบงานเขียนดังกล่าว และอธิบายลักษณะของงานเขียนว่าเป็นไปตามหลักการเขียนหรือไม่ อย่างไร

นักเรียนควรรู้

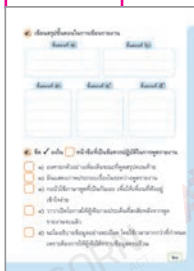
- อักขรวิธี** หมายถึง วิธีเขียนและอ่านหนังสือให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษานั้นๆ ในที่นี้ หมายถึง การเขียนคำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษาไทย เช่น การเขียนคำที่มีเครื่องหมายวรรคตอน การเขียนสะกดคำ การเขียนในลักษณะต่างๆ ควรวางโครงสร้างของเรื่องที่จะเขียนก่อนว่า จะเขียนหัวข้ออะไรบ้าง เพื่อที่ลงมือเขียนจริง จะได้เขียนตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้ และไม่ทำให้เกิดความสับสน

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูนำตัวอย่างรูปเล่มรายงานมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสังเกตลักษณะของรูปเล่มรายงานตัวอย่าง
- ครูถามนักเรียนว่าสิ่งที่ครูนำมาให้ดูนั้นเรียกว่าอะไร แล้วให้นักเรียนอธิบายความหมายของคำว่า รายงาน ตามความเข้าใจของนักเรียน
- ครูอธิบายเรื่อง การเขียนรายงานและการพูดรายงาน และหลักปฏิบัติในการเขียนรายงาน โดยให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียน หน้า 26 ประกอบ
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 2 ตอนที่ 2 ข้อ 4. หน้า 21

แบบฝึกหัด

การเขียนรายงานและการพูดรายงาน

เมื่อเราสืบค้นข้อมูลของเรื่องต่างๆ ได้แล้ว เราควรทำอย่างไรต่อไปดีครับ

รายงาน เป็นการเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เรียบเรียงขึ้นใหม่ โดยใช้ภาษาระดับทางการ ตามโครงเรื่องที่วางไว้ โดยมีหลักฐานและเอกสารอ้างอิงประกอบ

การเขียนรายงานอาจเขียนคนเดียว หรือเขียนเป็นกลุ่ม โดยอาจเขียนเป็นรายงานสั้นๆ หรือยาวก็ได้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาครับ

การเขียนรายงานและการพูดรายงาน เป็นการเขียนเพื่อนำเสนอผลการสืบค้นหรือค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ หรือผลการทดลอง ผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ แล้วพูดรายงานต่อครู ต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกัน หรือนำเสนอต่อผู้อื่น

หลักปฏิบัติในการเขียนรายงาน

กำหนดหัวข้อ

กำหนดหัวข้อเรื่อง และหัวข้อย่อย

วางโครงเรื่อง

วางโครงเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด

รวบรวม

รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

จัดทำรายงาน

จัดทำรูปเล่มรายงาน

นักเรียนควรรู้

- การเขียนรายงาน** หากต้องทำเป็นกลุ่มควรแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างชัดเจน และสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับหน้าที่แล้ว ก็ควรรับผิดชอบในหน้าที่ของตน นอกจากนี้ควรรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย และตามเวลาที่กำหนด

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดไม่ใช่หลักปฏิบัติในการเขียนรายงาน

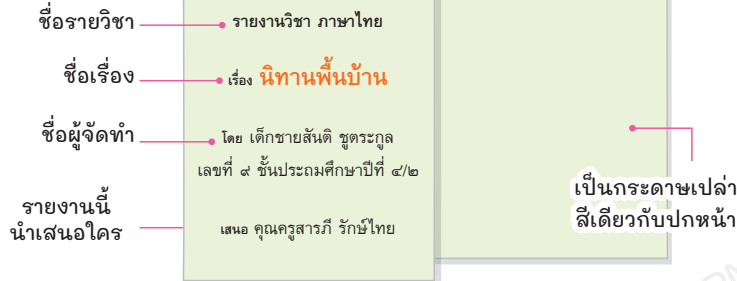
1. แนวนวางโครงเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด
2. นิดสืบค้นข้อมูลโดยไม่สนใจแหล่งที่มาของข้อมูล
3. หน้อยแบ่งหน้าที่กับเพื่อนเพื่อจัดทำรูปเล่มรายงานแต่ละส่วน
4. นันปรึกษาเพื่อนในกลุ่มเพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน

วิเคราะห์คำตอบ หลักปฏิบัติในการเขียนรายงาน คือ ต้องกำหนดหัวข้อเรื่องและหัวข้อย่อย วางโครงเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรูปเล่มรายงาน ดังนั้น ตอบข้อ 2.)

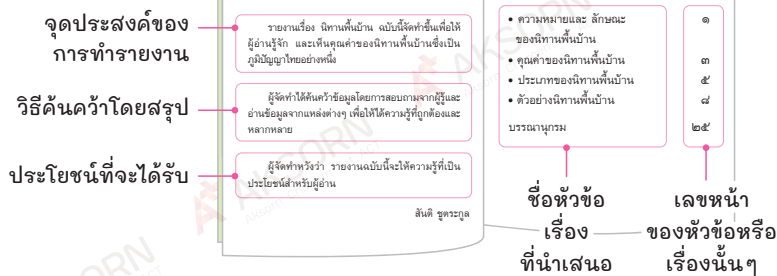
ตัวอย่าง

องค์ประกอบของรูปเล่มรายงาน

ส่วนปก

ส่วนหน้า

ส่วนเนื้อ และ ส่วนท้าย

เนื้อเรื่องจากข้อมูล ที่ศึกษาค้นคว้า โดยเขียน เป็นสำนวนของตนเอง และอาจใส่ภาพประกอบ

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนสังเกตหลักปฏิบัติในการเขียนรายงานข้อที่ 4 โดยให้นักเรียนสังเกตส่วนประกอบของรูปเล่มรายงานที่สมบูรณ์ว่ามีอะไรบ้าง
- ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความรู้ว่ารายงานควรมีส่วนประกอบอะไรบ้าง จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียน หน้า 27
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ส่วนประกอบของรายงาน

กิจกรรม ทำทนาย

ครูให้นักเรียนฝึกวางแผนเขียนรายงานหัวข้อที่สนใจ โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผนการทำงาน และฝึกใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ

นักเรียนควรรู้

- ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า** ถ้าต้องสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ควรเป็นข้อมูลที่มาจากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เช่น หน่วยงานราชการ สถาบันหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือ และควรตรวจสอบข้อมูลจากหลายๆ เว็บไซต์ ก่อนนำข้อมูลมาใช้งาน

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเรื่อง หลักการเขียนองค์ประกอบต่างๆ ของรายงาน ได้แก่ การเขียนปกหน้า คำนำ สารบัญ และเนื้อเรื่อง จากหนังสือเรียน หน้า 28 หรือศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการเขียนองค์ประกอบต่างๆ ของรายงานจาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 2
- ครูนำตัวอย่างการเขียน ปกหน้า คำนำ สารบัญ และเนื้อเรื่องที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้วให้นักเรียนศึกษาเพื่อจะได้ใช้เป็นแบบอย่างต่อไป

ตัวอย่าง

หลักการเขียนองค์ประกอบต่างๆ ของรายงาน

ปกหน้า เขียนรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ ชื่อรายวิชา ชื่อเรื่อง ชื่อผู้จัดทำ และรายงานนี้นำเสนอใคร

คำนำ เขียนบอกจุดประสงค์ของการเขียนรายงาน วิธีศึกษาค้นคว้า ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และเขียนขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำรายงานนี้

สารบัญ เขียนชื่อหัวข้อที่นำเสนอ และเลขหน้าของเรื่องหรือหัวข้อนั้นๆ

เนื้อเรื่อง ประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 3 ส่วน คือ ความนำ เนื้อเรื่อง และสรุป โดยอาจมีภาพประกอบด้วยก็ได้

ในการเขียนเนื้อเรื่อง ควรนำความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาประมวลเข้าด้วยกัน แล้วเขียนเรียบเรียงด้วยภาษาของตนเองแต่ถ้าจำเป็นต้องคัดลอกข้อความสำคัญ ต้องบอกที่มาของข้อความนั้นด้วย เพราะถือเป็นมารยาทในการเขียนนะครับ

เกร็ดแถมครู

ครูอธิบายประโยชน์จากการเขียนรายงานดังนี้

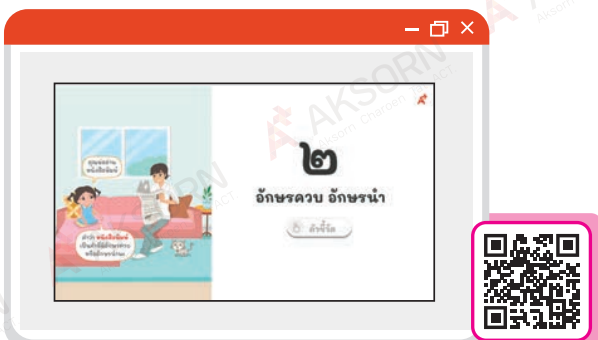
- ได้ความรู้เพิ่มจากการศึกษาค้นคว้า
- ได้ฝึกการทำงานร่วมกันและฝึกวางแผนการทำงาน
- ฝึกทักษะการเขียนโดยใช้ภาษาที่เป็นทางการ

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบรายงาน โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง อักษรควบ อักษรนำ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ข้อสอบเน้น การคิด

รายงานเรื่อง นิทานพื้นบ้าน ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านรู้จักและเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้านซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทยอย่างหนึ่ง

ข้อความข้างต้น ควรอยู่ในส่วนใดของการเขียนรายงาน

1. หน้าปก
2. เนื้อเรื่อง
3. คำนำ
4. บรรณานุกรม

(วิเคราะห์คำตอบ จากข้อความเป็นการเขียนบอกจุดประสงค์ของการเขียนรายงาน ซึ่งเป็นลักษณะของการเขียนคำนำ ดังนั้นตอบข้อ 3.)

ตัวอย่าง

การเขียนบรรณานุกรม

จากหนังสือเล่ม

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

เช่น ลมุล รัตตากร. (๒๕๕๙). การใช้ห้องสมุด. (พิมพ์ครั้งที่๘). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

จากนิตยสารหรือวารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อนิตยสารหรือวารสาร, เลขของปีที่ (เลขของฉบับที่). เลขหน้า.

เช่น รัตนา หลวงแก้ว. (๒๕๖๒). ผลของการใช้บทเรียน PISA ที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วารสารการวิจัยพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์), ๑๒ (๓), ๑๓๓-๑๖๐.

จากหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้แต่ง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์. น. เลขหน้า.

เช่น นิดา วานิช. (๒๕ เมษายน ๒๕๕๙). มังนักพัฒนา. มติชน. น. ๑๘.

จากอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่สร้างหรือเผยแพร่. ชื่อเรื่อง. สืบค้นจาก <http://www.xxxxxxxx>

เช่น สุชัย เลิศชัย. (๒๕๕๕). แมวไทย. สืบค้นจาก <https://pet.kapook.com/view51597.html>

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบายวิธีการเขียนบรรณานุกรมจากตัวอย่างในหนังสือเรียน หน้า 29
- ครูยกตัวอย่างสื่อหรือแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือ นิตยสาร เว็บไซต์ มาให้นักเรียนฝึกแยกแหล่งข้อมูล และเขียนบรรณานุกรม

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

- ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 2 ข้อ 4. หน้า 24-25 โดยครูเพิ่มหัวข้อให้นักเรียนเลือกตามความเหมาะสม

แบบฝึกหัด

ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ชื่อหนังสือ	ชื่อวารสาร	ชื่อเว็บไซต์

กิจกรรม สร้างเสริม

สำหรับนักเรียนที่ยังไม่สามารถแยกแหล่งบรรณานุกรมได้ ให้ครูเตรียมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายไม่ว่าจะมาจากหนังสือ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต ให้นักเรียนฝึกแยกประเภทของแหล่งข้อมูลเพื่อเขียนบรรณานุกรมเพิ่มเติม

นักเรียนควรรู้

- นิตยสารหรือวารสาร มีความแตกต่างกัน ดังนี้

นิตยสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ออกเผยแพร่ตามกำหนดเวลาที่แน่นอน เช่น ออกทุกสัปดาห์ ออกทุกเดือน เนื้อหาด้านในจะเป็นแนวข่าวสารเชิงลึกทั้งความรู้เชิงวิชาการและความบันเทิงที่หลากหลาย มีการใช้สีสันและใส่ภาพประกอบ

ส่วนวารสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ออกเผยแพร่เป็นคราวๆ หรือเป็นวาระ ซึ่งอาจมีกำหนดเวลาหรือไม่มีกำหนดเวลาแน่นอนก็ได้ เนื้อหาด้านในจะเป็นข้อมูลทางวิชาการ ซึ่งจะมีผู้เขียนเป็นหน่วยงานด้านต่างๆ เช่น สถานศึกษา หน่วยงานราชการ

ชั้นสอน

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

2. ครูบอกนักเรียนว่า การพูดนำเสนอรายงานเป็นขั้นตอนสำคัญที่สามารถเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้อื่นรับรู้ได้ จากนั้นครูอธิบายถึงหลักปฏิบัติในการพูดรายงานให้นักเรียนฟัง นักเรียนดูจากหนังสือเรียน หน้า 30 ประกอบ หรือศึกษาเพิ่มเติมจากคลิปอักษรเรียนสรุป เรื่อง การเขียนรายงานและการพูดรายงาน
3. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า
 - ในการพูดรายงาน หากนักเรียนพูดตกท้ายผู้ฟังว่า “หวัดดีอะ พ่อแม่พี่น้อง...” จะเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

(แนวตอบ ไม่เหมาะสม เพราะการพูดรายงานควรพูดโดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพ และพูดโดยใช้ภาษาที่เป็นทางการ)
4. ครูให้นักเรียนออกมาแนะนำเสนอโครงสร้างส่วนประกอบของรายงานที่ทำในแบบฝึกหัดภาษาไทย ป.4 หน่วย 2 ข้อ 4. หน้า 24-25 ที่หน้าชั้นเรียนตามหลักปฏิบัติในการพูดรายงาน

เมื่อเขียนรายงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องตรวจทานอีกครั้ง หากยังมีข้อผิดพลาดให้แก้ไขให้ถูกต้อง แล้วเย็บเล่มรายงานให้เรียบร้อย จากนั้นเตรียมตัวพูดเพื่อนำเสนอรายงาน

หลักปฏิบัติในการพูดรายงาน

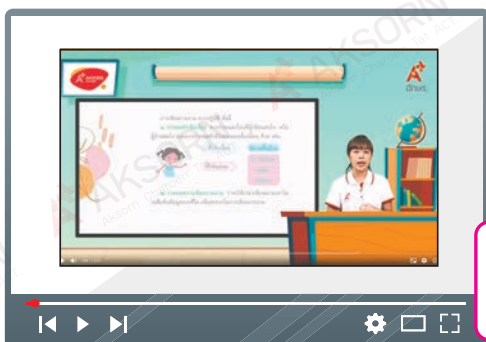
- ใช้เวลาพูดรายงานแต่ละหัวข้อให้เหมาะสม
- ใช้ภาษาสุภาพและถูกต้อง
- หากมีสื่อประกอบการพูดรายงาน จะช่วยให้การพูดนำเสนอใจยิ่งขึ้น
- พูดสรุปความรู้ในตอนท้าย
- เปิดโอกาสให้ผู้ฟังถามข้อสงสัยหลังจากการพูดรายงาน

สื่อ Digital

คลิปอักษรเรียนสรุป

ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนรายงานและการพูดรายงาน จากคลิปวิดีโอ อักษรเรียนสรุป เรื่อง การเขียนรายงานและการพูดรายงาน <https://www.aksorn.com/qrcode/TMAOLTHP40004>

ข้อสอบเน้น การคิด

ปัญญาต้องออกไปพูดรายงานที่หน้าชั้นเรียน ในขณะที่พูดรายงานปัญญาควรใช้สรรพนามแทนตนเองว่าอย่างไร จึงจะเหมาะสม

1. ผม	2.หนู
3. เรา	4. ข้า

วิเคราะห์คำตอบ การพูดรายงาน ควรพูดอย่างเป็นทางการ และใช้สรรพนามแทนตนเองอย่างเป็นทางการด้วย เช่น ผม ข้าพเจ้า ดิฉัน เพราะมีความเป็นทางการ และสุภาพ ดังนั้น ตอบข้อ 1.)

กิจกรรม

การเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

✓ ความสามารถด้าน	✓ การสื่อสาร
✓ การคิด	○ การแก้ปัญหา
✓ การใช้ทักษะชีวิต	○ การใช้เทคโนโลยี

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

- อ่านออกเสียงคำต่อไปนี้ และตรวจสอบตนเอง จากนั้นเขียนคำและคำอ่านลงในสมุดตามตัวอย่าง

กราฟ	ขมุกขมัว	จริง	ไซร์
ตรวจ	ถนอม	ทรวดทรง	ทมิฬ
ทรัพย์สิน	ปรอท	ปราชญ์	ผลิต
สยาม	สวัสดี	เสริมสร้าง	อร่อย

ตัวอย่างการบันทึก

คำ	คำอ่าน	หนูอ่านคำนี้	
		อ่านได้	อ่านไม่ได้
กราฟ	กร๊าบ	✓	
ขมุกขมัว			

- แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อรายงานที่กำหนดให้ แล้วกำหนดหัวข้อย่อยและวางแผนเขียนรายงานหัวข้อที่กำหนด ได้แก่

สำนวนไทย เพลงพื้นบ้าน การละเล่นของเด็กไทย ตำนานวันสงกรานต์

- จัดทำรูปเล่มรายงานตามหัวข้อที่เลือกข้อ ๒. จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานและการพูดรายงาน
- ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ข้อ 1.-3.
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความสามารถหลังจบการเรียนรู้การสอน

ขั้นประเมิน

- ครูประเมินการเขียนรายงานของนักเรียน จากการตรวจรูปเล่มรายงาน
- ครูประเมินการพูดรายงานของนักเรียน จากการสังเกตการพูดนำเสนอรายงาน โดยใช้เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียง
- ครูประเมินสมรรถนะของนักเรียน จากการตรวจใบกิจกรรมและสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้เกณฑ์การประเมินสมรรถนะ
- ครูประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการตรวจแบบทดสอบหลังเรียน

เกร็ดแฉะครู

ครูให้นักเรียนร่วมกันทำแบบทดสอบหลังเรียน จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 2 เพื่อประเมินความสามารถหลังจบการเรียนรู้การสอน

กิจกรรม สร้างเสริม

ให้นักเรียนคิดคำที่มีอักษรควบ และคำที่มีอักษรนำอย่างละ 2 คำ แล้วแต่งประโยคจากคำ เพื่อให้นักเรียนใช้คำในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

กิจกรรม ท้าทาย

ครูให้นักเรียนคิดคำที่มีอักษรควบ และคำที่มีอักษรนำอย่างละ 5 คำ แล้วแต่งนิทานสั้นๆ โดยใช้คำที่คิดประกอบ และวาดภาพระบายสีให้สวยงาม เพื่อฝึกทักษะการเขียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

แนวตอบ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

1. กราฟ	อ่านว่า	กร๊าบ	ทรัพย์สิน	อ่านว่า	ซัพ-สิน
ขมุกขมัว	อ่านว่า	ขะ-หมุก-ชะ-หมัว	ปรอท	อ่านว่า	ปะ-หรวด
จริง	อ่านว่า	จิง	ปราชญ์	อ่านว่า	ปราด
ไซร์	อ่านว่า	ไซ้	ผลิต	อ่านว่า	มะ-หลิด
ตรวจ	อ่านว่า	ตรวจด	สยาม	อ่านว่า	สะ-หยาม
ถนอม	อ่านว่า	ทะ-หนอม	สวัสดี	อ่านว่า	สะ-หวัด
ทรวดทรง	อ่านว่า	ซวด-ซง	เสริมสร้าง	อ่านว่า	เลิม-ล้าง
ทมิฬ	อ่านว่า	ทะ-มิน	อร่อย	อ่านว่า	อะ-หรรอย

Brain-Based Learning (BBL)

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนการเริ่มการเรียนการสอน เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียน สำหรับจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

- ครูให้นักเรียนสังเกตภาพและอ่านชื่อเรื่อง จากหนังสือเรียน หน้า 32 แล้วถามนักเรียน เช่น
 - นักเรียนคิดว่า ภาพและชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง
(แนวตอบ ในภาพมีตัวการ์ตูนรูปวรรณยุกต์ เอก โท ตรี และจัตวา ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่อง)
 - นักเรียนคิดว่า เสียงวรรณยุกต์มีความสำคัญอย่างไร
(แนวตอบ เสียงวรรณยุกต์ช่วยทำให้คำมีความหมายมากขึ้น)
 - นักเรียนคิดว่า หากออกเสียงหรือเขียนรูปวรรณยุกต์ผิด จะเกิดสิ่งใด
(แนวตอบ เกิดความผิดพลาดในการสื่อสาร)
- ครูให้นักเรียนเล่นเกม “เติมรูปวรรณยุกต์” จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 3

เกร็ดแฉครู

ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการให้นักเรียนปฏิบัติ ดังนี้

- อภิปรายเกี่ยวกับมารยาทในการอ่าน
- ฝึกอ่านออกเสียงสะกดคำที่มีรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ
- ฝึกทักษะการอ่าน ฟัง หรือดู

หน่วยการเรียนรู้ที่

๓

การผันวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์มีความสำคัญอย่างไร

คำว่า หนังสือ มีเสียงวรรณยุกต์อะไรบ้างนะ

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๓

- อ่านและเขียนคำที่มีรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ ได้ถูกต้อง (มฐ. ท ๔.๑ ป.๔/๑)
- เลือกอ่านหนังสือต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีมารยาทในการอ่าน (มฐ. ท ๑.๑ ป.๔/๗, ป.๔/๘)
- ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู และสรุปสาระสำคัญของเรื่องได้ (มฐ. ท ๑.๑ ป.๔/๓, ป.๔/๖, ท ๓.๑ ป.๔/๒, ป.๔/๔)

สื่อ Digital

PowerPoint

เป้าหมาย การเรียนรู้

ทำกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผันวรรณยุกต์ โดยใช้สื่อ PowerPoint เกม “เติมรูปวรรณยุกต์” <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

หน่วยการเรียนรู้นี้มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ โดยสื่อสารได้ถูกต้อง และเลือกอ่านหนังสือหรือสื่อที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของตนเอง ซึ่งกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้นี้จะเน้นให้นักเรียนฝึกฝนเรื่องการผันวรรณยุกต์ได้คล่องแคล่วและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง อีกทั้งการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู และสรุปใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดสำคัญ

การเรียนรู้เรื่องการผันวรรณยุกต์ จะทำให้อ่านและเขียนคำเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ถูกต้อง เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน นอกจากนี้ การเรียนรู้เรื่องการเลือกอ่านหนังสือและการตั้งคำถามและตอบคำถาม จะทำให้ได้รับความรู้และประโยชน์จากการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรม นำสู่การเรียนรู้

อ่านออกเสียงคำ แล้วจับคู่คำกับความหมายให้ถูกต้อง

ปา ป่า ป้า

- ๑ ที่ที่มีต้นไม้อ่างๆ ขึ้นมามากมาย
- ๒ พี่สาวของพ่อหรือแม่
- ๓ เหวี่ยงอย่างแรงด้วยการยกแขนขึ้นสูงแล้วเอื้อมตัว

ยุ่ง ยุ่ง ยุ่ง

- ๑ ลึงปลูกสร้างสำหรับเก็บเมล็ดธัญพืช
- ๒ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- ๓ แมลงขนาดเล็ก มีปีกดูดเลือดเป็นอาหาร

ขาว ขาว ขาว

- ๑ อาหารหลักของคนไทย
- ๒ สีหนึ่งเหมือนสำลี
- ๓ รายงานข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านแนวคิดสำคัญของเรื่อง การผันวรรณยุกต์ แล้วให้ร่วมกันบอกว่า ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นี้ จะได้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง จากนั้นครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกม “เติมรูปวรรณยุกต์” เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน
3. ครูให้นักเรียนออกมาถือบัตรวรรณยุกต์ ดังนี้

ไม่มีรูป | ๑ ๒ ๓ +

จากนั้นครูพูดคำต่างๆ เช่น แมว พี่ น้ำ โต๊ะ ก่ายเตี้ย แล้วให้นักเรียนที่มีวรรณยุกต์ตรงกับคำนั้นก้าวขึ้นมา 1 ก้าว เช่น วนจนนักเรียนได้ทำกิจกรรมนี้ครบทุกคน คนละ 2 รอบ

4. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วทำกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ จากนั้นให้ช่วยกันหาคำที่ออกเสียงใกล้เคียงคู่ละ 2 คำ

(แนวตอบ ตอบได้หลากหลาย เช่น

- ข่า ข่า ข่า
- ยี่ ยี่ ยี่
- ไร่ ไร่ ไร่
- เต่า เต่า เต่า เต่า เต่า
- เอ๋ย เอ๋ย เอ๋ย เอ๋ย เอ๋ย)

เกร็ดแะครู

ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า วรรณยุกต์ทำให้เสียงและความหมายของคำเปลี่ยนไป ซึ่งคำทุกคำในภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ แต่อาจมี หรือ ไม่มีรูปวรรณยุกต์

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและจับสลากรูปวรรณยุกต์ รวบรวมคำศัพท์จากสิ่งรอบตัวของนักเรียนหรือสิ่งของในบริเวณโรงเรียนตามสลากที่จับได้ในเวลา 10 นาที กลุ่มที่ได้คำศัพท์มากที่สุดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ

สื่อ Digital

PowerPoint

ทำกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการผันวรรณยุกต์ โดยใช้สื่อ PowerPoint เกม “เติมรูปวรรณยุกต์” <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านแนวคิดสำคัญของเรื่อง การผันวรรณยุกต์ แล้วให้ร่วมกันบอกว่า ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นี้ จะได้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง จากนั้นครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม
- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามความเข้าใจของตนเองว่า มีหลักในการผันวรรณยุกต์อย่างไร
- ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า การผันวรรณยุกต์ของคำให้ถูกต้อง จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไตรยางศ์ โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 34 ประกอบ
- ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น

- คำที่มีรูปวรรณยุกต์จะมีเสียงวรรณยุกต์ตรงกับรูปหรือไม่ อย่างไร

(ตอบ คำที่มีรูปวรรณยุกต์อาจมีเสียงวรรณยุกต์ตรงหรือไม่ตรงกับรูปก็ได้ ซึ่งคำที่มีรูปและเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน คือ คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง คำเป็น)

เกร็ดแถมครู

ครูอธิบายการแบ่งวรรณยุกต์ตามนักภาษาศาสตร์เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- วรรณยุกต์ระดับ (Level tone) คือ วรรณยุกต์ที่มีความถี่ของเสียงค่อนข้างคงที่ตลอดพยางค์ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญ เอก และตรี
- วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ (Contour tone) คือ วรรณยุกต์ซึ่งมีระดับความถี่ของเสียงเปลี่ยนแปลงมากในช่วงพยางค์หนึ่งๆ ได้แก่ วรรณยุกต์โทและจัตวา

หลักภาษา

น่ารู้

การผันวรรณยุกต์

การผันวรรณยุกต์เป็นอย่างไร ใครทราบบ้างครับ

การผันวรรณยุกต์ คือ การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ไปตามรูปวรรณยุกต์และพยัญชนะต้นที่ต่างกัน เช่น

ปา → ป่า → ป้า → ป่า → ป้า

ชัดไปด้วยอาการยกแขนขึ้นสูง แล้วเอี้ยวตัว ที่ที่มีต้นไม้ต่าง ๆ ขึ้นมากมาย พี่สาวของพ่อหรือแม่ คำเรียกแทนคำว่าพ่อ คำเรียกแทนคำว่าพ่อ

ผา → ผัว → ผัว

ภูเขาต้นที่มีแผ่นหินตั้งชัน ทำให้แยกออกจากกัน สิ่งที่ทำด้วยใยให้เป็นผืน

นา → น้า → น้า

พื้นที่ราบสำหรับปลูกข้าว ขวนให้ ทำให้อยากจะ น้องของแม่

การผันวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง จะต้องเข้าใจเรื่อง ไตรยางศ์ และคำเป็น คำตาย ดังนี้

๑. ไตรยางศ์ เป็นการแบ่งพยัญชนะตามพื้นเสียงมี ๓ หมู่ ดังนี้

เสียง

จัตวา

ตรี

โท

เอก

สามัญ

พื้นเสียง

อักษรสูง เช่น ขา

อักษรกลาง เช่น กา

อักษรต่ำ เช่น คา

อักษรกลาง มี ๙ ตัว

ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ

อักษรสูง มี ๑๑ ตัว

ข ข ฦ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห

อักษรต่ำ มี ๒๔ ตัว

อักษรต่ำเดี่ยว มี ๑๐ ตัว

ง ญ ณ น ม

อักษรต่ำคู่ มี ๑๔ ตัว

ค ต ฒ ช ซ ฌ ฑ ย ร ล ว พ ฌ ฑ ฐ พ ฟ ภ ฮ

นักเรียนควรรู้

๑ พยัญชนะ ที่อยู่ใต้อักษรกลางและอักษรสูงมีเทคนิคในการจำ ดังนี้

- อักษรกลางท่องว่า “ไก่แจ้ (ก ฎ) ดินตายบนปากโอ่ง”
- อักษรสูงท่องว่า “ผีฝากถุง (ฐ) ข้าว (ข) สาร (ศ ษ) ให้ฉัน”

ส่วนพยัญชนะที่เหลือ คือ อักษรต่ำ

ข้อสอบเน้น การคิด

คำในข้อใดสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ครบ 5 เสียง

- ตา กี เป สุ
- แม นา บี ปู
- ผี คู เลีย หา
- เจอ กา โบ ดู

(วิเคราะห์คำตอบ เพราะคำที่ผันวรรณยุกต์ได้ครบ 5 เสียง ต้องเป็นคำในอักษรกลาง ซึ่งมีพยัญชนะ 9 ตัว ได้แก่ ก ฎ ฏ ด ต บ ป และ อ ดังนั้น ตอบข้อ 4.)

๒. คำเป็น คำตาย¹ เป็นการจำแนกคำตามลักษณะในการออกเสียงคำ ดังนี้

คำเป็น

๑ คำที่ประสมกับสระเสียงยาว ไม่มีตัวสะกด

เช่น ตี กา แพ ดุง อ โต ลู หือ คา มาลี

๒ คำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว โดยประสมกับสระเสียงสั้นหรือยาวก็ได้

เช่น เรียง บัน นาม โยบ สิว ลง ผัน คีม คอย หาว

๓ คำที่ประสมกับสระ -า -ใ -เ -า เพราะมีเสียงเหมือนมีตัวสะกดในมาตราแม่กม เกย เกอว

เช่น ดำ ทำ ย่ำ ไข่ ไหล ไพร ใจ ไข่ ไกล้ เรา เต่า เสร้า

คำตาย

๑ คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น ไม่มีตัวสะกด

เช่น ตี กระที พะ ดู เาะ โต๊ะ ธุระ หี คะ มะลิ

๒ คำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่กก กต กบ โดยประสมกับสระเสียงสั้นหรือยาวก็ได้

เช่น เรียง บัด นาม โบก สิบ ลบ ผัก คีบ คอก หาด บพบาท

๓ คำที่มีพยัญชนะตัวเดียว

เช่น ณ บ่ (ไม่) ธ ก็ ฤ

สังเกตว่า คำเป็นออกเสียงยาว คำตายออกเสียงสั้น

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า การผันวรรณยุกต์ของคำให้ถูกต้อง จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำเป็น คำตาย โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 35 ประกอบ
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วเล่นเกม “คำเป็น-ซ้าย คำตาย-ขวา” กติกา คือ ครูจะบอกคำศัพท์ให้นักเรียนทีละคำ โดยคำเป็นให้นักเรียนยกมือซ้าย และคำตายให้นักเรียนยกมือขวา กลุ่มไหนที่ยกมือถูกต้องทุกคำเป็นกลุ่มที่ชนะ เช่น
 - กาแฟ (ยกมือซ้าย)
 - พัดโบก (ยกมือขวา)
 - หิวไทย (ยกมือซ้าย)
 - สติ (ยกมือขวา)
 - ชดเชย (ยกมือขวา แล้วยกมือซ้าย)

เกร็ดแถมครู

ครูให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเอง แล้ววิเคราะห์ว่า คำอ่านของแต่ละพยางค์เป็นคำเป็นหรือคำตาย

กิจกรรม ทำทาย

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม คิดคำเป็น 10 คำ และคำตาย 10 คำ แล้วนำคำเหล่านั้นมาแต่งนิทานหรือเพลงเกี่ยวกับคำเป็น คำตาย จากนั้นให้ออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

นักเรียนควรรู้

- คำเป็น คำตาย มีเพลงที่ช่วยให้นักเรียนจำคำเป็น คำตาย และเข้าใจได้ง่ายขึ้นว่า มีข้อสังเกตอะไรบ้าง

เพลง คำเป็น คำตาย (แต่งโดย ภาทิพ ศรีสุทธิ)

คำเป็นเป็นเช่นอย่างนี้	สระยาว อา อี
อุ เอ อือ แอ อัว เออ	
แม่กง กน กม นะเธอ	สะกดอย่าเผลอ
สระยาวสั้นย่อมนได้	
อำ ไอ โอ เอา ก็ไผ่	จดจำใส่ใจ
คือคำเป็นแท้แน่นอน	
คำตายจำไว้นะเนื่อ่อน	เสียงสั้นสังวร
อะ อิ อุ เอะ เอาะ แอะ	
แม่กก กต กบ นั้นแหละ	ครูขอชี้แนะ
คำตายหมายจดหมายจำ	

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนร่วมกันค้นวรรณยุกต์ตามตารางจากหนังสือเรียน หน้า 36
- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการผันวรรณยุกต์ไวยากรณ์ และคำเป็น คำตาย จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 3 และคลิปวิดีโออักษรเรียนสรุป เรื่อง การผันวรรณยุกต์ : คำเป็น คำตาย

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง คำเป็น คำตาย

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง การผันวรรณยุกต์ หน่วย 3 เพื่อเป็นการสรุปความรู้
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 3 ตอนที่ 2 ข้อที่ 1.-3. หน้า 32-33

แบบฝึกหัด

ขั้นประเมิน

- ครูประเมินความสามารถของนักเรียน จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูประเมินการเขียนคำที่มีรูปและวรรณยุกต์ จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 3 ตอนที่ 2 ข้อ 1.-3. หน้า 32-33

ตัวอย่าง

การผันวรรณยุกต์¹

ลักษณะคำ/พยางค์

เสียงวรรณยุกต์

		สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรกลาง	คำเป็น	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
	คำตาย	เอย	เอ๋ย	เอ้ย	เอ๊ย	เอ๋ย
	คำตาย	-	ปะ	ป๊ะ	ป๊ะ	ป๊ะ
		-	กาด	ก้าด	ก้าด	ก้าด

อักษรสูง	คำเป็น	-	ข่า	ข้า	-	ขา
	คำตาย	-	เสื่อ	เสื่อ	-	เสื่อ
	คำตาย	-	สะ	ส๊ะ	-	-
		-	ขัด	ขั้ด	-	-

อักษรต่ำ	คำเป็น	คา	-	ค่า	ค้ำ	-
	คำตาย	วาว	-	ว่าว	ว้าว	-
สระเสียงสั้น	คำตาย	-	-	พุ	พุ	-
		-	-	นัต	นัต	-
สระเสียงยาว	คำตาย	-	-	มาก	ม้าม	-
		-	-	แคบ	แค้บ	-

คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เรียกว่า คำผันเสียง และอักษรกลาง คำตายที่ผันด้วยวรรณยุกต์จัตวา ไม่มีคำใช้ในภาษาไทยนะครับ

นักเรียนควรรู้

- การผันวรรณยุกต์ ของอักษรกลาง คำตาย เมื่อผันด้วยวรรณยุกต์จัตวา จะได้คำที่ไม่มีความหมายจึงไม่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ป๊าบ โก๊ด กู้ด
- คำผันเสียง คำทับศัพท์จะมีเสียงวรรณยุกต์แต่เวลาจะเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์ เพราะจะไม่กำกับเสียงตามวรรณยุกต์เท่านั้น จึงต้องระวังเขียนและออกเสียงให้ถูก เช่น แอปเปิ้ล อ่านว่า แอป-เปิ้ล ยีราฟ อ่านว่า ยี-ราฟ

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนเขียนตามคำบอก โดยครูบอกคำศัพท์ที่มีรูปและเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ 25 คำ ได้แก่

กล้วยเดี่ยว	โยโย่	นี่นั่น	กึ่งก่า	ซ่าหริ่ม
หึ่งห้อย	น้ำเขียว	ท้อแท้	สุรุษสุร่าย	นะคะ
เคว้งคว่าง	ป๊ะป๊า	ขี้เถ้า	เสื่อผ้า	เสื่อยัด
ฟ้าร้อง	เถ้าแก่	โธ่เอ๊ย	ตีมซ่า	ไม้ไผ่
หึ่งห้อย	โยกโย้	กุกโก่	ม้าน้ำ	ยีราฟ

การใช้ภาษา

การอ่าน^①

เราควรปฏิบัติตนในขณะที่อ่านหนังสืออย่างไรบ้างครับ

การอ่าน คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและรับรู้ความหมายจากตัวหนังสือที่เขียนหรือพิมพ์ เช่น การอ่านจดหมาย การอ่านข่าว ในหนังสือพิมพ์ การอ่านหนังสือเรียน การอ่านข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติในการอ่านหนังสือ

- เลือกอ่าน หนังสือที่สนใจ มีประโยชน์
- กำหนดเวลา อ่านให้เหมาะสม
- อ่านหนังสือ ในที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ
- อ่านสะกดคำ ให้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- จับใจความสำคัญ และสรุปประเด็นต่างๆ จากเรื่องที่อ่าน
- ไม่ขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายลงในหนังสือของผู้อื่น

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนบอกกิจกรรมยามว่างของตนเอง หากมีนักเรียนบอกว่า กิจกรรมยามว่าง คือ อ่านหนังสือ ให้ครูโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การอ่าน
2. ครูนำหนังสือหลายประเภทให้นักเรียนดู เช่น นิทาน นิตยสาร เรื่องสั้น นิยาย พจนานุกรม

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ของการอ่าน
2. ครูอธิบาย เรื่อง การอ่านและแนวทางปฏิบัติในการอ่านหนังสือ โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 37 ประกอบ

เกร็ดแะครู

ครูแนะนำท่านั่งอ่านหนังสือที่ถูกต้องแก่นักเรียน เพื่อป้องกันอาการปวดหลังและถอนมสายตา เช่น

1. นั่งหลังตรง ไม่เอนไปด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป
2. เลือกระดับความสูงของเก้าอี้ให้พอดีกับโต๊ะ
3. ปรับหนังสือให้อยู่ห่างจากระดับสายตาประมาณ 30 เซนติเมตร
4. กำหนดเวลาในการอ่านหนังสือ โดยหยุดพักหรือเปลี่ยนอิริยาบถทุก 30 นาที เพื่อเป็นการพักสมองและสายตา อีกทั้งยังช่วยไม่ให้ปวดหลังหรือปวดคออีกด้วย

ข้อสอบเน้น การคิด

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง ควรจับใจความในประเด็นใดเพื่อให้ได้ใจความสมบูรณ์

(แนวตอบ ควรจับใจความให้ได้ว่า ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How) (5W1H) จึงจะได้ใจความสมบูรณ์)

นักเรียนควรรู้

① การอ่าน ควรอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ดังนี้

1. อ่านออกเสียง ร ล คำควบกล้ำให้ชัดเจน
2. อ่านออกเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยินชัดเจน โดยไม่ดังหรือเบาจนเกินไป
3. อ่านออกเสียงให้เหมาะกับประเภทของเรื่องที่อ่าน
4. แบ่งวรรคตอนในการอ่านได้ถูกต้อง เหมาะสม

ซึ่งการอ่านถูกต้องตามอักขรวิธีนี้จะช่วยผู้ฟังสนใจและเกิดประสิทธิภาพในการสื่อสาร

ชั้นสอน

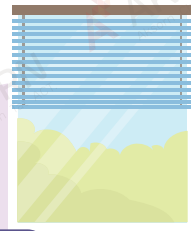
เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น
 - นอกจากการอ่านหนังสือแล้ว สามารถหาความรู้หรือข้อมูลจากแหล่งใด
 (ตอบ อินเทอร์เน็ต โฆษณา ป้ายประกาศ)
- ครูอธิบาย เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการอ่านข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 38 ประกอบ
- ครูนำตัวอย่างข่าวที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือให้นักเรียนดู โดยให้นักเรียนสังเกตที่มาและความแตกต่าง
- ครูอธิบายสรุปให้นักเรียนเห็นว่า ข่าวที่ไม่น่าเชื่อถือ (Fake NEWS) มักจะมีการนำข้อมูลที่หลากหลายมาเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดการเข้าใจผิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อบุคคลและสังคม
- ครูให้นักเรียนร่วมกันเปรียบเทียบการอ่านข้อมูลข่าวสารจากหนังสือกับการอ่านข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตว่า มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง หลักการอ่านหนังสือ

ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติ ในการอ่านข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต

- เลือกอ่านข้อมูลข่าวสารที่มีสาระและมีประโยชน์
- เลือกอ่านข้อมูลที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นและไม่ขัดต่อกฎหมาย
- เลือกอ่านข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือระบุแหล่งที่มาชัดเจน
- จับใจความสำคัญและสรุปประเด็นต่างๆ จากเรื่องที่อ่าน
- กำหนดเวลาและแบ่งเวลาอ่านให้เหมาะสม
- นั่งห่างจากจอคอมพิวเตอร์ประมาณ ๔๕ เซนติเมตร เพื่อช่วยถนอมสายตา

ใช้ถูกต้อง

เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ สังเกตจากด้านหลังชื่อเว็บไซต์ เช่น

- .go.th คือ เว็บไซต์องค์กรของรัฐบาลไทย
- .ac.th คือ เว็บไซต์สถาบันการศึกษาไทย

นักเรียนควรรู้

- การอ่านข้อมูลข่าวสาร ในปัจจุบัน คนส่วนใหญ่นิยมอ่านข่าว บทความจากสื่อโซเชียลผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นเวลานานๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพตามมา เช่น ปวดหลัง ปวดคอ ปวดศีรษะ ปวดตา เนื่องจากมีท่าทางการอ่านที่ไม่เหมาะสม จึงควรปรับท่าทางการอ่านให้ถูกต้อง ดังนี้
 - ท่านอน ควรนอนหงาย หาหมอนรองศีรษะและหมอนรองคอ ให้โทรศัพท์มือถืออยู่ในระดับสายตา
 - ท่านั่ง ควรนั่งหลังตรง วางศอกที่โต๊ะ และให้โทรศัพท์มือถืออยู่ในระดับสายตา

กิจกรรม ทำท่าย

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียระหว่างการอ่านข้อมูลจากหนังสือกับการอ่านข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต เพื่อให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์การเลือกสื่อให้เหมาะสม

การเลือกอ่านหนังสือ¹

หนังสือที่มีอยู่มากมายนั้น เราควรเลือกอ่าน
อย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุดครับ

การเลือกอ่านหนังสือ คือ การคัดเลือกหนังสือมาอ่านจากหนังสือ
มากมายหลายประเภท ทั้งเรื่องสั้น นิทาน นวนิยาย สารคดี บทความ
คำประพันธ์ต่าง ๆ นอกจากหนังสือแล้วยังสามารถเลือกอ่านข้อมูล
ข่าวสารในอินเทอร์เน็ตได้ด้วย

การรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้ จะทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้
มีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดยิ่งขึ้น หากเลือกหนังสือตามความสนใจ
จะช่วยให้ผู้อ่านมีความสุขสนุกสนานและตั้งใจอ่านได้มากขึ้น

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

ระหว่างทาง

- ครูขออาสาสมัครออกมาเล่าประสบการณ์
และวิธีการเลือกอ่านหนังสือของตนเอง
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ศึกษาการเลือก
อ่านหนังสือและมารยาทในการอ่าน โดยให้
นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 39-40
ประกอบ โดยครูสังเกตการทำงานรายกลุ่ม
- ครูให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอจากการศึกษา
ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกอ่านหนังสือและ
มารยาทในการอ่าน
- ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถาม
นักเรียน เช่น

- หากนักเรียนต้องการอ่านหนังสือเพื่อ
ความเพลิดเพลิน ควรเลือกอ่านหนังสือ
ประเภทใด

(แนวตอบ การ์ตูน นิทาน เรื่องสั้น นิยาย)

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น
- หากเพื่อนของนักเรียนขี้ดเขียนหรือจด
บันทึกข้อความในหนังสือห้องสมุด

(แนวตอบ ตอบได้หลากหลาย เช่น ดักเตือน
เพื่อน เพราะต้องคำนึงถึงส่วนรวม ซึ่งหาก
หนังสือมีรอยเปื้อนที่ใหญ่จนอ่านไม่ได้ จะ
มีค่าใช้จ่ายในการลบออก และทำให้ผู้อื่น
ไม่สามารถอ่านต่อได้)

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนสอบถามครูบรรณารักษ์ให้แนะนำหนังสือน่าอ่านจาก
ห้องสมุดของโรงเรียน จากนั้นให้นักเรียนเลือกยืมหนังสือกลับไปอ่าน
คนละ 1 เล่ม แล้วแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียน
รักการอ่านและใช้บริการห้องสมุดได้ถูกต้อง

นักเรียนควรรู้

- 1 การเลือกอ่านหนังสือ** เป็นพื้นฐานของทักษะการพูดและการเขียน
ซึ่งในการอ่านหนังสือแต่ละเรื่องจะช่วยให้เปิดโลกทัศน์มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการ
ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

14. ครูให้นักเรียนแต่ละคนบอกหนังสือเล่มโปรดของตนเอง หรือสื่อเรื่องโปรด พร้อมบอกเหตุผลประกอบ จากนั้นครูนำหนังสือหนังสือเล่มโปรดของตนเองมาให้นักเรียนดู แล้วสรุปใจความสำคัญของหนังสือเล่มนั้น

15. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการอ่านจาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 3 และคลิปวิดีโออักษรเรียนสรุป เรื่อง การเลือกอ่านหนังสือ และมารยาทของการอ่าน

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ข้อควรปฏิบัติในการอ่าน

ชั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

1. ครูให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด เรื่อง การอ่าน เพื่อเป็นการสรุปความรู้
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 3 ข้อ 6. หน้า 39

ชั้นประเมิน

ครูประเมินการเขียนสรุปสาระสำคัญจากการอ่านหนังสือหรืออินเทอร์เน็ต จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 3 ข้อ 6. หน้า 39

หลักการเลือกอ่านหนังสือทั้งที่พิมพ์เป็นเล่มและที่อยู่ในอินเทอร์เน็ต ควรพิจารณาจากหนังสือที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมให้รู้จักคิด สังเกตมีเหตุผล สามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์และแก้ปัญหาได้

ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจทางภาษา เพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสม

ส่งเสริมการศึกษาค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้เกิดความสนใจที่จะอ่านและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ต่อไป

มารยาทในการอ่าน

ผู้อ่านที่ดีจะต้องมีมารยาท ดังนี้

ไม่อ่านเสียงดัง รบกวนผู้อื่น

ไม่เล่นกันในขณะอ่านหนังสือ

ไม่ควรแย่งกันอ่าน หรือชะโงกหน้าไปอ่านในขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่

ไม่ขีดเขียนทำลายหนังสือที่เป็นสมบัติของส่วนรวม

เมื่ออ่านหนังสือเสร็จแล้วควรเก็บหนังสือไว้ที่เดิม

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่าน โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง การผันวรรณยุกต์
<https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ข้อสอบเน้น การคิด

หากเพื่อนนักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ นักเรียนจะแนะนำหนังสือประเภทใดให้เพื่อนอ่าน เพราะอะไร

(แนวตอบ จะแนะนำหนังสือประเภทนิทาน เพราะมีรูปภาพประกอบ มีเนื้อเรื่องที่ไม่ยาว เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน จะทำให้เพื่อนสนุก เพลิดเพลิน และอาจทำให้เพื่อนมีนิสัยรักการอ่านได้)

การตั้งคำถามและตอบคำถาม

เมื่อเราอ่าน ฟัง หรือดูเรื่องราวจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ แล้ว เราควรทำอย่างไรต่อ เพื่อให้ได้รับความรู้สูงสุด

การตั้งคำถามและตอบคำถาม คือ การตั้งประเด็นหรือข้อสงสัย¹ จากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู และหาคำตอบของประเด็นหรือข้อสงสัย ส่งผลให้ผู้ที่ตั้งคำถามและตอบคำถามได้รับความรู้สูงสุดและได้ทบทวนความรู้จากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู

การตั้งคำถามควรใช้คำถามให้ชัดเจน โดยใช้คำที่แสดงการถาม เช่น

การตอบคำถามเราควรตอบให้ตรงประเด็นและได้ใจความนะครับ

เช่น เมื่อสันติไปค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับมดจากหนังสือในห้องสมุด ได้ข้อมูลมากมาย สันติจึงตั้งคำถามและตอบคำถาม เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปเขียนสรุป ดังนี้

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูให้นักเรียนเล่นเกม “ปจจนา วิสัจจนา” กติกา คือ ครูจะพูดคำว่า ปจจนา หากครูตะไหล่ที่นักเรียนคนไหนให้รีบพูดคำว่า วิสัจจนา แล้วตอบคำถาม เช่น

- ครู : ปจจนา
- นักเรียน : วิสัจจนา
- ครู : หากวันนี้เป็นวันจันทร์ เมื่อ 3 วันที่แล้วเป็นวันอะไร
- นักเรียน : วันศุกร์
- ครู : วันศุกร์เป็นคำเป็นหรือเป็นคำตาย
- นักเรียน : คำตาย

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูเล่านิทานสั้นๆ แล้วให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ แล้วถามคำถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องนั้น
2. ครูอธิบาย เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถาม โดยให้นักเรียนดูข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 41 ประกอบ
3. ครูสอนหลักการสรุปใจความสำคัญจากการอ่าน ฟัง หรือดูเรื่องต่างๆ โดยตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร จากนั้นตอบคำถาม แล้วเรียบเรียงคำตอบให้เป็นเรื่องราว
4. ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น
 - หากนักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่องไม่ได้ จะเกิดผลอย่างไร

(ตอบ จะทำให้ไม่เข้าใจเรื่องราว ซึ่งจะส่งผลให้ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้)

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน อ่านนิทาน เรื่องสั้น หรือข่าวสารที่สนใจ แล้วให้ช่วยกันตั้งประเด็นหรือข้อสงสัย เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามได้โดยเกิดประโยชน์สูงสุด

นักเรียนควรรู้

¹ การตั้งประเด็นหรือข้อสงสัย จะช่วยให้จับใจความได้ถูกต้อง ซึ่งหลักการอ่านจับใจความของ 5W1H มีดังนี้

- ใคร (Who) จะมีคำถาม เช่น เรื่องนี้มีตัวละครใดบ้าง ใครอยู่ในเหตุการณ์
 - ทำอะไร (What) จะมีคำถาม เช่น เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น
 - ที่ไหน (Where) จะมีคำถาม เช่น เกิดเหตุการณ์ขึ้นที่ไหน
 - เมื่อไร (When) จะมีคำถาม เช่น ช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์
 - ทำไม (Why) จะมีคำถาม เช่น เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร เพราะเหตุใด ตัวละครจึงแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้
 - อย่างไร (How) จะมีคำถาม เช่น ได้ข้อคิดอย่างไรจากการอ่าน
- ซึ่งหลักการอ่านจับใจความนี้ จะช่วยตอบประเด็นหรือข้อสงสัยจากการอ่านครบถ้วน ทำให้จับใจความสำคัญได้ถูกต้อง

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูถามว่า นักเรียนเคยเห็นมดสายพันธุ์ไหนบ้าง พร้อมให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะที่แตกต่างของมดแต่ละสายพันธุ์ เช่น มดดำ มดแดง มดตะนอย มดคันไฟ
- ครูขออาสาสมัครออกมาเล่าประสบการณ์ หรือเรื่องราวที่ประทับใจและไม่ประทับใจเกี่ยวกับมด
- ครูให้นักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียง เรื่อง มด จากหนังสือเรียน หน้า 42-43 แล้วร่วมกันสรุปความรู้

ตัวอย่าง

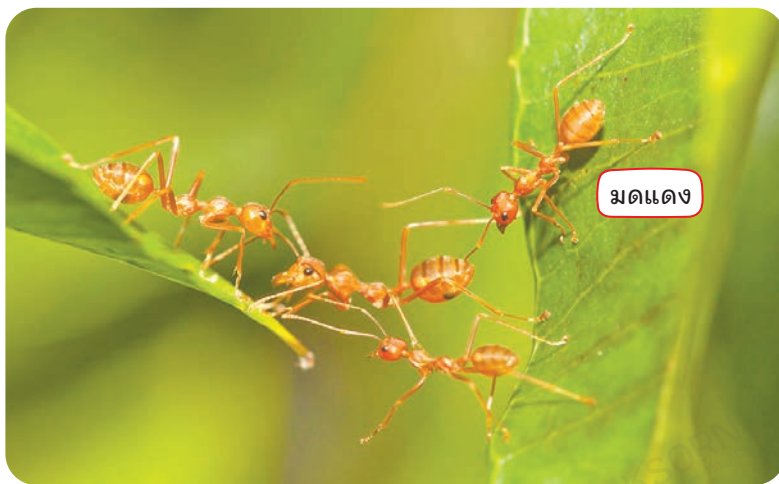
เรื่อง มด

มด

เป็นแมลงขนาดเล็กที่เราพบเห็นอยู่ทั่วทุกมุมโลก มีหลากหลายสายพันธุ์ เช่น มดดำ มดแดง มดตะนอย มดคันไฟ โดยมดส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่รวมกันเป็นรัง ซึ่งในแต่ละรังจะมีมดที่มีหน้าที่แตกต่างกัน เพื่อดำรงชีวิต รักษารัง และสืบเผ่าพันธุ์ของมดแต่ละรังให้อยู่รอดต่อไป เช่น

มดงาน มีหน้าที่หาเสียบียงอาหารให้แก่อัง มดงานจะสำรวจบริเวณโดยรอบและเมื่อมดงานตัวหนึ่งพบกับแหล่งอาหาร มันจะส่งสัญญาณให้มดงานตัวอื่นรับทราบและช่วยกันขนย้ายอาหารกลับรัง หากมีอุปสรรคขัดขวาง มดงานทุกตัวจะร่วมมือสามัคคีกันเพื่อทำงานของตนเองให้สำเร็จลุล่วง

เกร็ดแะครู

ครูสืบค้นรายการเกี่ยวกับมด ได้ที่ www.youtube.com โดยพิมพ์ค้นหาว่า สารคดีสำรวจโลกของมด

นอกจากนี้ ครูแนะนำนักเรียนว่า มดบางชนิดมีพิษที่รุนแรง จึงควรระมัดระวังมดบางสายพันธุ์ที่มีความอันตรายสูง เช่น มดคันไฟ มดบลูด็อก มดนางพญามาริโคปา มดกระสุน

มดคันไฟและมดคันไฟพิษสูงสามารถกัดและกัดผิวหนังได้

นักเรียนควรรู้

1 มด ภาษาไทยมีสำนวนและสุภาษิตที่เกี่ยวกับสัตว์มากมาย รวมทั้งสำนวนและสุภาษิตที่เกี่ยวกับมดด้วย เช่น

- จุ่มกมด หมายความว่า รู้ทันเหตุการณ์
- น้ำตาลกลั้มด หมายความว่า หญิงชายหากอยู่ใกล้ชิดกันบ่อยๆ ย่อมมีโอกาสที่จะชอบพอกันได้มากกว่าหญิงชายที่อยู่ห่างกัน
- มดแดงเผ่าร้างมะม่วง หมายความว่า ผู้ชายที่หลงรักผู้หญิงและคอยเอาอกเอาใจ โดยที่ผู้หญิงไม่รักตอบ เป็นสำนวนที่มาจากบทกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอน ศรีสุวรรณเกี่ยวนางเกษรา

กิจกรรม ทำทาย

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่งนิทานเกี่ยวกับมด พร้อมวาดรูปประกอบให้เป็นสมมุติฐานสวยงาม เพื่อให้นักเรียนเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาทักษะการเขียน

มดทหาร มีหน้าที่ปกป้องรังและคุ้มกันมดงานไม่ให้โดนแมลงหรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ คุกคาม หากรังถูกรบกวน มดทหารจะเป็นมดกลุ่มแรกที่รุกรานเข้าโจมตีสิ่งที่รบกวนรังหรือสมาชิกในรังของมัน

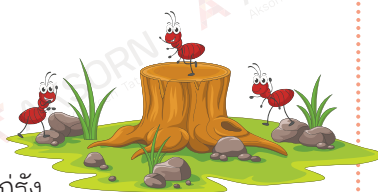
มดราชินีหรือมดนางพญา มีหน้าที่สำคัญที่สุดในรัง คือ มีหน้าที่ออกไข่ให้กำเนิดมดต่างๆ ภายในรัง

เพราะมดแต่ละตัวในรังรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองอย่างดี ทำให้รังของมันดำรงอยู่ได้ต่อไป

(พิมพ์พิณิจ พิษวนิชย์)

คำถามและคำตอบจากเรื่อง มด

- ? หน้าที่ของมดงานคืออะไร
- ... มดงานมีหน้าที่หาเสียบียงอาหารให้แก่รัง
- ? หากมีคนไปรบกวนรังมดจะเกิดอะไรขึ้น
- ... มดทหารจะปกป้องรังโดยการรุกรานเข้ากัดหรือโจมตีคนที่ไปรบกวนรังมด
- ? มดที่มีหน้าที่สำคัญที่สุดในรังมดคืออะไร เพราะเหตุใด
- ... มดราชินีหรือมดนางพญามีหน้าที่สำคัญที่สุดในรังมด เพราะเป็นมดที่ให้กำเนิดมดต่างๆ ภายในรัง
- ? เพราะเหตุใด รังมดจึงสามารถดำรงอยู่ได้
- ... มดแต่ละตัวในรังรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองอย่างดี

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

8. ครูตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ โดยถามนักเรียน เช่น
 - การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดู ควรจับใจความในประเด็นใดบ้าง (ตอบ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ทำไม)
9. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ผลัดกันฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง มด โดยไม่ซ้ำกับหนังสือเรียน หน้า 43
10. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า
 - นักเรียนคิดว่า ประโยชน์จากการถามคำถามและตอบคำถามจาก (แนวตอบ เป็นการทบทวนความรู้ ทำให้เข้าใจและได้รับความรู้)

เกร็ดแะครู

ครูแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการตั้งคำถามว่า สามารถตั้งคำถามได้หลายลักษณะ เช่น

- คำถามที่ถามเกี่ยวกับความจำ ซึ่งเป็นคำถามที่ไม่ซับซ้อน สามารถตอบได้ทันทีจากอ่าน ฟัง หรือดูเรื่องราวแล้ว
- คำถามที่ถามความเข้าใจ ซึ่งต้องวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบ
- คำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเหตุผล ซึ่งเป็นคำถามที่ใช้คำว่า ทำไม อย่างไร หรือ เพราะเหตุใด

ข้อสอบเน้น การคิด

การอ่านเรื่อง มด ได้รับข้อคิดในเรื่องใดบ้าง

(แนวตอบ ได้รับข้อคิดในเรื่องต่างๆ เช่น มีความสามัคคีเพื่อทำงานสำเร็จลุล่วง การปกป้องเพื่อนหรือสมาชิกของตนเอง และการวางแผนล่วงหน้า)

นักเรียนควรรู้

1. รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง หมายถึง ทุกคนควรรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยทำในสิ่งที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้อง ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน อาทิ
 - หน้าที่ของแพทย์ เช่น ดูแล รักษาฟื้นฟูสุขภาพของผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยด้วยการวินิจฉัยโรค
 - หน้าที่ของครู เช่น ให้ความรู้ อบรมสั่งสอนทั้งด้านวิชาการและทักษะในการใช้ชีวิต
 - หน้าที่ของนักเรียน เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
 หากเรารับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ย่อมพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความเจริญ

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

11. ครูให้นักเรียนร่วมกันออกเสียงข้อมูล จากหนังสือเรียน หน้า 44 แล้วร่วมกันสรุปความรู้
12. ครูขออาสาสมัครออกมาทบทวนเกี่ยวกับกฎระเบียบขอยืมหนังสือและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน
13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น
 - หากนักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องสมุด จะเกิดผลอย่างไร

(แนวตอบ เกิดความวุ่นวายและรบกวนสมาชิกของผู้ใช้บริการห้องสมุด)

เมื่อตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูแล้ว ควรสรุปสาระสำคัญของเรื่องดังกล่าวด้วย คือ นำความคิดหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่องมาสรุปให้ได้ใจความกระชับ ชัดเจน โดยเรียบเรียงข้อมูลจากคำถามและคำตอบที่ได้ ซึ่งอาจจะเพิ่มเติมสาระสำคัญบางประการเข้าไปด้วยก็ได้ เพื่อให้เนื้อหาที่สรุปสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ก่อนออกจากห้องสมุด สันตินำหนังสือที่เขาขอยืมไปมาคืน เขาซักถามครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับกฎระเบียบในการขอยืมหนังสือ ซึ่งในห้องสมุดมีป้ายติดไว้ สันติจึงอ่านป้ายกฎระเบียบนั้น และอ่านป้ายข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุดด้วย

เกร็ดแฉะครู

ครูพานักเรียนเข้าไปใช้บริการที่ห้องสมุด โดยให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้และสังเกตการปฏิบัติตนของผู้อื่นเมื่ออยู่ในห้องสมุด

นักเรียนควรรู้

1. บรรณารักษ์ มาจากคำว่า บรรณ มีความหมายว่า หนังสือ และคำว่า อารักษ์ มีความหมายว่า ป้องกัน คุ้มครอง ดูแล ดังนั้น บรรณารักษ์ จึงหมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบในการบริหารและดำเนินงานดูแลหนังสือในห้องสมุด

ข้อสอบเน้น การคิด

การใช้บริการห้องสมุดอยู่เสมอ มีประโยชน์อย่างไร

(แนวตอบ การใช้บริการห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือหรือสื่อต่างๆ อยู่เสมอ จัดเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้ผู้ให้บริการมีความรู้มากขึ้นจากการอ่าน อีกทั้งยังทำให้เกิดนิสัยรักการอ่านอีกด้วย)

รู้ไว้ ใช้ถูกต้อง

ห้องสมุด ① มีชื่อนี้เพราะแต่เดิมเป็นห้องที่เก็บสมุดบันทึกความรู้ที่คัดลอกด้วยลายมือและทำเป็นเล่มไว้ ในปัจจุบันการรวบรวมความรู้ไม่จำเป็นต้องคัดลอกลงสมุดแล้ว เราสามารถพิมพ์เป็นหนังสือได้เลย แต่ยังคงชื่อว่า ห้องสมุด ② ไว้ ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และวิทยาการต่างๆ โดยมีเจ้าหน้าที่หรือบรรณารักษ์เป็นผู้ดูแล และจัดบริการให้แก่ผู้ใช้ เราจึงควรมีความเกรงใจผู้ใช้คนอื่น ๆ และปฏิบัติตนในการใช้ห้องสมุด ดังนี้

ข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด

- แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
- ไม่คุยหรือส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นที่อยู่ในห้องสมุด
- ไม่นำอาหารหรือเครื่องดื่มมารับประทานในห้องสมุด
- ใช้หนังสืออย่างถูกวิธี เช่น ไม่ขีดเขียนลงในหนังสือ ไม่ตัดหรือฉีกหนังสือ ไม่ควรพับหนังสือ หากต้องการข้อความจากเรื่องที่อ่าน ควรคัดลอกหรือถ่ายสำเนา
- ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกห้องสมุด จะขอยืมหนังสือจากห้องสมุดไม่ได้ ส่วนผู้ที่ เป็นสมาชิกห้องสมุดสามารถขอยืมหนังสือจากห้องสมุดได้ตามจำนวนเล่ม และส่งคืนตามเวลาที่ห้องสมุดนั้นๆ กำหนดไว้
- ขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านหนังสืออยู่ ไม่ควรยื่นหน้าเข้าไปอ่านด้วย เพราะแสดงว่าไม่มีมารยาทในการอ่าน

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบายความเป็นมาของห้องสมุดให้นักเรียนฟัง
- ครูให้นักเรียนร่วมกันออกเสียงข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด จากหนังสือเรียน หน้า 45 และครูให้นักเรียนปฏิบัติตาม เพื่อฝึกให้ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีมารยาท
- ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม และจับสลากหัวข้อข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด หากนักเรียนจับได้หัวข้อใดให้ออกมาพูดถึงข้อดีของการปฏิบัติตาม และข้อเสียของการไม่ปฏิบัติตาม เช่น

1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

2. ไม่คุยหรือส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นในห้องสมุด

3. ไม่นำอาหารหรือเครื่องดื่มมารับประทานในห้องสมุด

4. ใช้หนังสืออย่างถูกวิธี ไม่ขีดเขียน ไม่ตัด ไม่พับ หรือฉีกหนังสือ

5. จะต้องใช้บัตรประจำตัวนักเรียนในการยืมหนังสือ และควรส่งหนังสือคืนตามเวลาที่ห้องสมุดกำหนด

6. ในขณะที่ผู้อื่นอ่านหนังสืออยู่ ไม่ควรยื่นหน้าเข้าไปอ่านด้วย

- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการตั้งคำถามและตอบคำถาม และข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุดจาก PowerPoint สไลด์ที่ 55-59

ชั้นสอน

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 3 ข้อ 8. หน้า 42

ข้อสอบเน้น การคิด

ใครปฏิบัติตนในการห้องสมุดได้อย่างเหมาะสม

- นิชาขอยืมหนังสือจากห้องสมุด แล้วคืนหนังสือตามกำหนด
- จิตารับประทานอาหารว่างขณะอ่านหนังสือในห้องสมุด
- พริมาใช้ปากกาขีดข้อความลงในหนังสือของห้องสมุด
- จิราอ่านหนังสือเสร็จแล้ววางหนังสือไว้บนโต๊ะที่เดิม

วิเคราะห์คำตอบ เพราะการยืมหนังสือจากห้องสมุด แล้วนำมาคืนตามกำหนดเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ

ส่วน ข้อ 2. ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มมารับประทานในห้องสมุด

ข้อ 3. ห้ามขีดเขียนลงในหนังสือของห้องสมุด ควรคัดลอกหรือถ่ายสำเนา

และข้อ 4. เมื่ออ่านหนังสือเสร็จแล้วควรนำไปวางในที่ที่ห้องสมุดกำหนด ดังนั้น ตอบข้อ 1.)

นักเรียนควรรู้

- ห้องสมุด** เป็นที่แสวงหาความรู้ จึงมีห้องสมุดประชาชนกระจายอยู่ในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เข้ามาใช้บริการ
- วิทยาการ** หมายถึง ความรู้แขนงต่างๆ เช่น ปัจจุบันวิทยาการต่างๆก้าวหน้าไปมาก

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

1. ครูให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถาม เพื่อเป็นการสรุปความรู้
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 3 ข้อ 7. หน้า 40-41
3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ข้อ 1.-4. จากหนังสือเรียน หน้า 46
4. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความสามารถหลังจบการเรียนรู้การสอน

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินการเขียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากการอ่านเรื่อง นกที่บินไม่ได้ จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 3 ข้อ 7. หน้า 40-41
2. ครูประเมินสมรรถนะของนักเรียน จากการตรวจใบกิจกรรมและสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้เกณฑ์ประเมินสมรรถนะ
3. ครูประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการตรวจแบบทดสอบหลังเรียน

เกร็ดแนะครู

ครูให้นักเรียนร่วมกันทำแบบทดสอบหลังเรียนจาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 3 เพื่อประเมินความสามารถหลังจบการเรียนรู้การสอน

กิจกรรม

การเรียนรู้

เชิงรุก

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

ความสามารถด้าน	☒ การสื่อสาร
☒ การคิด	☐ การแก้ปัญหา
☐ การใช้ทักษะชีวิต	☒ การใช้เทคโนโลยี

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. เลือกบทความหรือเรื่องสั้นจากหนังสือหรืออินเทอร์เน็ตคนละ ๑ เรื่อง ทำสำเนาหรือพิมพ์ติดลงในสมุด แล้วเขียนระบุเหตุผลที่เลือก
๒. เลือกคำที่ปรากฏในบทความหรือเรื่องสั้นที่เลือกจากข้อ ๑. มาผันวรรณยุกต์ตามตัวอย่างตารางผันวรรณยุกต์ลงในสมุด

ตัวอย่าง ตารางผันวรรณยุกต์

ลักษณะคำ	คำ	เสียงวรรณยุกต์				
		สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรกลาง	คำเป็น					
	คำตาย					
อักษรสูง	คำเป็น					
	คำตาย					
อักษรต่ำ	คำเป็น					
	คำตาย					

๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากบทความหรือเรื่องสั้นที่เลือกจากข้อ ๑. คนละ ๕ ข้อ แล้วเขียนลงในสมุด
๔. เขียนสรุปใจความสำคัญและข้อคิดจากบทความหรือเรื่องสั้นที่เลือกจากข้อ ๑. ลงในสมุด จากนั้นนำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

สื่อ Digital

PowerPoint

กิจกรรม ทำท่าย

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เขียนเนื้อเพลงที่ชอบ แล้ววิเคราะห์เนื้อเพลงว่ามีคำเป็นกี่คำ และมีคำตายกี่คำ จากนั้นเลือกมา 10 คำ เพื่อแต่งประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสอบ โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง การผันวรรณยุกต์ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

หน่วยการเรียนรู้ที่

๕

คำในภาษาไทย

ตัวอย่างคำหาม
ครู นักเรียน
ดินสอ ปากกา

การจำแนกคำ
ในภาษาไทย
เป็นชนิดต่างๆ
มีประโยชน์อย่างไร

คำในภาษาไทย
มีกี่ชนิดนะ

ฉันก็สงสัย
เหมือนกันจะ

มี... ชนิด

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๕

- ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทยได้ (มฐ. ท ๔.๑ ป.๔/๒)
- เขียนแผนภาพโครงเรื่องเพื่อนำไปเขียนงานได้ (มฐ. ท ๒.๑ ป.๔/๓)
- เขียนย่อความจากเรื่องสั้น ๆ ที่กำหนดได้ (มฐ. ท ๒.๑ ป.๔/๔)

หนังสือ: วิชาภาษาไทยและวรรณคดี
โดย: อ. ชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม

Brain-Based Learning (BBL)

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนเริ่ม
การเรียนการสอน เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจ
 ของนักเรียน สำหรับจัดการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

- ครูให้นักเรียนจับคู่ ถามชื่อ-นามสกุลจริงของ
 คู่ตัวเอง แล้วนับชื่อ-นามสกุลจริงของตัวเอง
 ว่า มีกี่พยางค์ จากนั้นครูตรวจสอบนักเรียนว่า
 นับพยางค์ถูกต้องหรือไม่
- ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ จาก
 หนังสือเรียน หน้า 48
- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า
 - การจำแนกคำในภาษาไทยเป็นชนิดต่างๆ
 มีประโยชน์อย่างไร
(แนวตอบ ทำให้เลือกใช้คำในการสื่อสารได้
 อย่างถูกต้องและเหมาะสม)

เกร็ดแะครู

ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการให้นักเรียน
ปฏิบัติ ดังนี้

- จำแนกชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย
จากสื่อต่างๆ ที่อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น
เพลง นิทาน การ์ตูน
- ฝึกทักษะการเขียนเพื่อสื่อสาร

เป้าหมาย การเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้นี้มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้คำในภาษาไทย 7 ชนิด ได้แก่
คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวข้องกับ
จำนวน และคำบอกกำหนด จากทั้งหมด 12 ชนิด รวมถึงการเขียน
แผนภาพโครงเรื่อง และการเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านในรูปแบบ
ต่างๆ กิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้นี้จะเน้นให้นักเรียนฝึกแยกชนิดและ
บอกหน้าที่ของคำในภาษาไทย เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
จากนั้นให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญแล้วนำไปเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
และเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะสามารถสรุปแนวความคิด
หลักของเรื่องที่อ่านได้อย่างครบถ้วน และนำไปประยุกต์ใช้สำหรับ
การอ่านในชีวิตประจำวันต่อไป

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูให้นักเรียนอ่านคำที่กำหนดให้ แล้วร่วมกันบอกว่าคำดังกล่าวมีกี่พยางค์

กรรรัตนโกสินทร์

ดิถีดาบรรพ์

เทคโนโลยี

นักชัตลกร์

ประสิทธิภาพ

อารยประเทศ

2. ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านแนวคิดสำคัญของเรื่อง คำในภาษาไทย แล้วให้ร่วมกันบอกว่าในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 นี้ จะได้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง จากนั้นครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม
3. ครูอธิบายเรื่องคำและพยางค์ จากหนังสือเรียน หน้า 49 หรือศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำและพยางค์ จาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 4

แนวคิดสำคัญ

การเรียนรู้เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำจะทำให้ใช้คำในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง การฝึกเขียนแผนภาพโครงเรื่องอย่างเป็นลำดับ รวมถึงฝึกเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านให้ได้ใจความ จะทำให้สรุปแนวความคิดหลักของสิ่งที่อ่าน ฟัง ดู ได้ดี และสามารถเขียนสื่อสารได้ตรงตามความหมายที่ต้องการอย่างครบถ้วน ชัดเจน

กิจกรรม

นำสู่การเรียนรู้

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำและพยางค์ โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง คำในภาษาไทย <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ข้อสอบเน้น การคิด

แม่กนัสตรอว์เบอร์รี่จากเชียงใหม่ มีกี่คำ กี่พยางค์

1. 6 คำ 9 พยางค์
2. 5 คำ 9 พยางค์
3. 6 คำ 10 พยางค์
4. 5 คำ 10 พยางค์

(วิเคราะห์คำตอบ จากประโยคที่กำหนดให้ มี 5 คำ ได้แก่ แม่ กนัส-ตรอว์-เบอร์รี่-จาก-เชียงใหม่ มี 9 พยางค์ ดังนั้น ตอบข้อ 2.)

หลักภาษา น่ารู้

คำในภาษาไทย^①

คำที่เราใช้พูดหรือเขียนมีลักษณะอย่างไร และเป็นคำชนิดใดใครรู้บ้างครับ

คำ คือ เสียงที่เปล่งออกมาแล้วมีความหมาย ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ ส่วนเสียงที่เปล่งออกมาแล้วไม่มีความหมายเรียกว่า พยางค์ คำหนึ่งคำอาจมีพยางค์เดียว หรือหลายพยางค์ก็ได้ แต่ต้องหมายถึงสิ่งเดียวกัน

ไกล	อ่านว่า ไกล	มี ๑ คำ ๑ พยางค์
กะทิ	อ่านว่า กะ - ทิ	มี ๑ คำ ๒ พยางค์
มะละกอ	อ่านว่า มะ - ละ - กอ	มี ๑ คำ ๓ พยางค์
ทศนิยม	อ่านว่า ทด - สะ - นิ - ยม	มี ๑ คำ ๔ พยางค์
พุทธศักราช	อ่านว่า พุด - ทะ - สัก - กะ - หราด	มี ๑ คำ ๕ พยางค์

มาดูความต่างระหว่างพยางค์กับคำนะครับ กะทิ มี ๒ พยางค์ คือ กะ และ ทิ ทั้ง ๒ พยางค์ ไม่มีความหมาย แต่เมื่อรวมกันจะกลายเป็นคำที่มีความหมายว่า น้ำที่คั้นจากมะพร้าวชูด ครับ

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

4. ครูให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้แล้วบอกว่า ข้อใดเป็นคำ ข้อใดเป็นพยางค์

นา

นิ

กา

นาฬิกา

(ตอบ

นา เป็นคำ เพราะมีความหมายว่า พื้นที่สำหรับปลูกข้าว

นิ เป็นพยางค์ เพราะไม่มีความหมาย

กา เป็นคำ เพราะมีความหมายว่า นกชนิดหนึ่ง ภาชนะสำหรับใส่น้ำ ทำเครื่องหมายเป็นรูปกากบาท

นาฬิกา เป็นคำ เพราะมีความหมายว่า เครื่องบอกเวลา)

5. ครูให้นักเรียนดูภาพที่มีคน สิ่งของ และสถานที่ แล้วช่วยกันตอบว่า จากภาพมีคำว่าอะไรบ้าง และเป็นคำชนิดใด

ตัวอย่างภาพ

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน แล้วให้แต่ละคนบอกชื่อการ์ตูน หรือภาพยนตร์ที่เคยดูโดยห้ามซ้ำกัน จากนั้นให้นักเรียนเขียนชื่อการ์ตูน หรือภาพยนตร์ดังกล่าวลงสมุด พร้อมบอกว่า ชื่อเรื่องดังกล่าวมีจำนวนกี่พยางค์ และกี่คำ

กิจกรรม ทำทาย

ครูให้นักเรียนเขียนคำศัพท์โดยกำหนดหมวดของคำศัพท์ และกำหนดพยางค์ลงสมุด เช่น

- หมวดผลไม้ จำนวน 3 พยางค์ ได้แก่ มะละกอ เสาวรส
- หมวดเครื่องเขียน จำนวน 4 พยางค์ ได้แก่ กบเหลาดินสอ ปากกาหมึกซึม

นักเรียนควรรู้

① คำในภาษาไทย บางคำสามารถอ่านได้มากกว่า 1 แบบ โดยพยางค์อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่ความหมายยังคงเดิม เช่นคำว่า

- คณิตศาสตร์ อ่านว่า คะ-นิต-ตะ-สาด หรือ คะ-นิต-สาด หมายถึง วิชาว่าด้วยการคำนวณ
- บรรณารักษศาสตร์ อ่านว่า บัน-นา-รัก-สะ-สาด หรือ บัน-นา-รัก-สาด หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยการบริหารห้องสมุด

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนร่วมกันดูภาพชนิดของคำ จากหนังสือเรียน หน้า 50 แล้วถามนักเรียนว่ารู้จักคำชนิดใดบ้าง
- ครูอธิบายเรื่องชนิดของคำว่า มีกี่ชนิด และบอกนักเรียนว่า ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนจะได้เรียน 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอกกำหนด
- ครูให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามว่า คำดังกล่าวเป็นคำชนิดใด

(ตอบ คำนาม)

ต้นไม้

ฝูงนก

ความสุข

วันเกิด

ชนิดของคำ^①

คำในภาษาไทยจำแนกได้เป็น ๑๒ ชนิด (ตามหนังสืออุเทศภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓) ดังนี้

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีคำที่นักเรียนควรเรียนรู้เพื่อนำมาใช้สื่อสารได้ถูกต้องและเหมาะสม ดังนี้

ชนิดของคำที่นักเรียนควรเรียนรู้เพื่อนำมาใช้สื่อสารได้ถูกต้องและเหมาะสม ดังนี้

นักเรียนควรรู้

- คำ เป็นหน่วยพื้นฐานทางภาษาที่สำคัญของการเรียนรู้เรื่องประโยค เพราะคำในภาษาไทยเป็นคำโดด ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปของคำเพื่อบอกหน้าที่ในประโยค เช่น ปลาว่ายน้ำ จันเลี้ยงปลา สังเกตคำว่า “ปลา” ว่า ไม่ว่าจะปรากฏในตำแหน่งใดของประโยคจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ ซึ่งแตกต่างจากภาษาอังกฤษที่มีคำแสดงพจน์และบอกเพศ เช่น คำว่า uncle aunt บ่งบอกเพศหญิงชาย คำว่า man men บ่งบอกว่ามีผู้ชายคนเดียวหรือมีผู้ชายหลายคน

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดเป็นคำนามทุกคำ

- ขจัด ขโมย ขมื่น
- กะปิ กะทิ กระโดด
- ตะกร้อ ตะกร้า ตะแกรง
- ประปา ประวัติ ประกวาด

(วิเคราะห์คำตอบ ข้อ 1. ขจัด ขโมย เป็นคำกริยา ข้อ 2. กระโดด เป็นคำกริยา ข้อ 4. ประกวาด เป็นคำกริยา ดังนั้น ตอบข้อ 3.)

๑ **คำนาม** คือ คำที่หมายถึงคน สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ สถานที่ ความคิด ความเชื่อ รวมถึงสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของนามวลี แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. คำนามสามัญ

ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไป ไม่ระบุชื่อ เช่น ครู แมว อาหาร โรงเรียน

ตัวอย่าง

• แมวปีนต้นไม้

• ครูอยู่หน้าโรงเรียน

๒. คำนามวิสามัญ

ใช้ตั้งชื่อสำหรับเรียกคำนามสามัญ เช่น ครูข้าวหอม ถนนแจ้งวัฒนะ โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้า

ตัวอย่าง

• ครูข้าวหอมต๋มน้ำ

• น้องเรียนที่โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้า

ถ้าลองสังเกตจะเห็นว่า คำนามวิสามัญ มักจะอยู่หลังคำนามสามัญนะครับ เช่น

โรงเรียนอนุบาลเก่งกล้า

คำนามสามัญ

คำนามวิสามัญ

ถนนแจ้งวัฒนะ

คำนามสามัญ

คำนามวิสามัญ

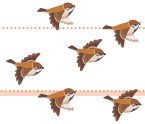

๓. คำลักษณนาม

ใช้บอกลักษณะของคำนามหรือคำกริยา อาจปรากฏอยู่หน้าหรือหลังคำนามที่บอกลักษณะ เช่น ฝูง ผึ้ง ไบ

ตัวอย่าง

• ฝูงนกกำลังบิน

• นาฬิกาเรือนนั้นสี่สายดี

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบายเรื่อง คำนาม และชนิดของคำนาม จากหนังสือเรียน หน้า 51-52 และอธิบายรู้ไว้ใช้ถูกต้อง จากหนังสือเรียนหน้า 52 เพิ่มเติม
- ครูให้นักเรียนดูรูปภาพเกี่ยวกับกิจกรรมข้อ 5. แล้วให้นักเรียนร่วมกันบอกว่า จากภาพมีสิ่งใดบ้างที่เป็นคำนามสามัญ คำนามวิสามัญ คำลักษณนาม และคำอาการนาม ตัวอย่างภาพ

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดมีคำนามวิสามัญมากที่สุด

- แพรวากำลังกลับบ้าน
- พรพรรณเป็นคนจังหวัดภูเก็ต
- แพรวพรรณเรียนโรงเรียนอนุบาลหมื่นน้อย
- พลอยไพลินไปเที่ยวชมพระปฐมเจดีย์ที่นครปฐม

วิเคราะห์คำตอบ

ข้อ 1. มีคำนามวิสามัญ 1 คำ คือ แพรวา

ข้อ 2. มีคำนามวิสามัญ 2 คำ คือ พรพรรณ และภูเก็ต

ข้อ 3. มีคำนามวิสามัญ 2 คำ คือ แพรวพรรณ และอนุบาลหมื่นน้อย

ข้อ 4. มีคำนามวิสามัญ 3 คำ คือ พลอยไพลิน พระปฐมเจดีย์ และนครปฐม ดังนั้น ตอบข้อ 4.)

นักเรียนควรรู้

- คำนามวิสามัญ** จำนวนมากมักใช้ตามหลังคำนามสามัญ เช่น
 - ประเทศไทย ประเทศ เป็นคำนามสามัญ ไทย เป็นคำนามวิสามัญ
 - จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัด เป็นคำนามสามัญ เชียงใหม่ เป็นคำนามวิสามัญ
 - โรงแรมเสริมสุข โรงแรม เป็นคำนามสามัญ เสริมสุข เป็นคำนามวิสามัญ

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อนักเรียนพูดคุยกับผู้อื่น หากไม่ใช่ชื่อของนักเรียน นักเรียนจะเรียกแทนตัวเองกับผู้อื่นว่าอย่างไร และคำดังกล่าวเป็นคำชนิดใด
(แนวตอบ ฉัน ผม เรา หนู คำดังกล่าวเป็นคำสรรพนาม)
- ครูอธิบายเรื่อง คำสรรพนาม และชนิดของคำสรรพนามจากหนังสือเรียน หน้า 52-53 หรือศึกษาเพิ่มเติมจาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 4

๔. คำอาการนาม

เป็นการเปลี่ยนคำกริยาเป็นคำนาม โดยเติม คำว่า การ- หรือ ความ- หน้าคำกริยา เช่น การกิน ความสุข

ตัวอย่าง

• ฉันมีความสุข

• การนอนเป็นสิ่งสำคัญ

รู้ไว้ ใช้ถูกต้อง

เมื่อ คำ เป็นส่วนประกอบหนึ่งของประโยค จะเรียกว่า วลี ซึ่งเป็นคำพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้โดยคำกับวลีสามารถสังเกตได้จากตัวอย่าง ดังนี้

น้อง

↓
คำ
(อยู่ลำพัง)

น้องกำลังทำการบ้าน

↓
นามวลี

↓
กริยาวลี

น้องของฉันกำลังทำการบ้าน

↓
นามวลี

↓
กริยาวลี

๒ คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนคำนาม ทำหน้าที่หลักในนามวลีได้เช่นเดียวกับคำนาม แบ่งออกเป็น ๕ ชนิด ดังนี้

๑. คำบุรุษสรรพนาม

ใช้ระบุแทนคน สัตว์ ธรรมชาติ สิ่งของ หรือความคิด เพื่อบอกว่าเป็นผู้พูด ผู้ที่พูดด้วย หรือผู้ที่พูดถึง แบ่งเป็น ๓ ชนิด ดังนี้

๑) คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ ใช้แทนตัวผู้พูด ฉัน ผม ข้าพเจ้า

ตัวอย่าง

• ฉันไปโรงเรียน

• ผมชื่อสันติ

๒) คำสรรพนามบุรุษที่ ๒ ใช้แทนตัวผู้ที่เราพูดด้วย เธอ คุณ ท่าน

ตัวอย่าง

• คุณหยุดกี่วัน

• เธอสบายดีไหม

เกร็ดแฉะครู

ครูให้นักเรียนสังเกตว่า คำนามและคำสรรพนามมีหน้าที่เหมือนกัน โดยให้นักเรียนลองแทนที่คำนามด้วยคำสรรพนามในประโยค เช่น มาลีชอบไปโรงเรียน แทนคำสรรพนามเป็น เธอชอบไปโรงเรียน โดยคำว่า เธอ แทน มาลี

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำนามและคำสรรพนาม โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง คำในภาษาไทย <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

ข้อสอบเน้น การคิด

พวกเราควรออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

จากข้อความข้างต้นใช้คำสรรพนามเหมือนกับข้อใด

- เธอแต่งตัวสวยมาก
- เขากำลังเดินไปโรงเรียน
- ฉันชอบช่วยคุณแม่ทำอาหาร
- คุณป้าจักยานที่สวนสาธารณะทุกวัน

วิเคราะห์คำตอบ จากข้อความข้างต้นใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 คือ คำว่า พวกเรา

- ข้อ 1. ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 2 คำว่า เธอ
- ข้อ 2. ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 คำว่า เขา
- ข้อ 3. ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 คำว่า ฉัน
- ข้อ 4. ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 2 คำว่า คุณ

ดังนั้น ตอบข้อ 3.)

๓) คำสรรพนามบุรุษที่ ๓ ใช้แทนตัวผู้ที่เราพูดถึง มัน เขา ท่าน

ตัวอย่าง

• เขาไม่กินเผ็ด

• ท่านออกไปข้างนอก

๒. คำสรรพนามถาม

ใช้แทนคำถามและใช้แสดงการถาม เช่น ใคร อะไร ไหน

ตัวอย่าง

• ใครไปเที่ยวทะเลบ้าง

• อะไรบินอยู่บนฟ้า

๓. คำสรรพนามชี้เฉพาะ

ใช้บอกระยะใกล้ไกล เช่น นี่ นั้น นั่น นี่ นั้น ไหน นั้น

ตัวอย่าง

• นั่นคือโรงเรียนของต้นกล้า

• กล้องถ่ายรูปอยู่นั่นไง

๔. คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ

ใช้เมื่อไม่ต้องการกำหนดว่าหมายถึงใคร สิ่งใด เช่น ใคร อะไร ไหน

ตัวอย่าง

• ไม่มีใครรู้อะไรเลย

• อะไร ๆ เขาก็ทำได้หมด

๕. คำสรรพนามแยกฝ่าย

ใช้แทนคำถามหรือบุรุษสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า เพื่อแสดงว่ามีหลายส่วน หลายฝ่าย เช่น บ้าง ต่าง กัน

ตัวอย่าง

• นักเรียนทุกคน**ต่าง**ก็เร่งทำใบงาน

• เด็ก ๆ **บ้าง**ก็คุย **บ้าง**ก็วิ่งเล่น

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันดูรูปภาพเกี่ยวกับกิจกรรมข้อ 5. แล้วให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคที่มีคำบุรุษสรรพนาม คำสรรพนามถาม คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ หรือคำสรรพนามแยกฝ่ายในประโยค ตัวอย่างภาพ

14. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า หากเราไม่มีคำสรรพนามใช้ จะเกิดผลอย่างไร (แนวตอบ ทำให้ต้องพูดคำนามซ้ำไปซ้ำมา)

ข้อสอบเน้น การคิด

ประโยคในข้อใด มีคำสรรพนามถาม

1. ใครกินขนมถุงนี้
2. ใคร ๆ ก็ตั้งใจเรียน
3. ไດๆ ในโลกล้วนอนิจจัง
4. ผู้ใดพบกฤษฎาจารย์โปรดติดต่อประชาสัมพันธ์

วิเคราะห์คำตอบ ข้อ 1. คำว่า ใคร เป็นคำสรรพนามถาม ส่วนคำว่า ไດๆ ในข้อ 2. คำว่า ไດๆ ในข้อ 3. และคำว่า ผู้ใด ในข้อ 4. เป็นคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ ดังนั้น ตอบข้อ 1.)

นักเรียนควรรู้

- 1 คำสรรพนามถาม และคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะมีวิธีการแยก คือ คำสรรพนามถามจะเป็นประโยคคำถาม ต้องการคำตอบ เช่น ใครกินขนม ส่วนคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ จะไม่ใช่คำที่ใช้เพื่อถามหาคำตอบ เช่น ไม่มีใครกินขนม

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

15. ครูสุ่มให้นักเรียนออกมาเล่ากิจวัตรประจำวัน ที่หน้าชั้นเรียน เช่น

- 7.00 น. ตื่นนอน
- 7.15 น. อาบน้ำ
- 7.30 น. กินอาหารเช้า
- 7.45 น. ไปโรงเรียน
- 16.00 น. กลับบ้าน
- 17.00 น. ทำการบ้าน
- 18.00 น. อาบน้ำ
- 20.00 น. นอนหลับ

จากนั้นครูถามนักเรียนว่า ตื่นนอน อาบน้ำ กิน ไป กลับ ทำ นอนหลับ เป็นคำชนิดใด

(แนวตอบ คำกริยา)

16. ครูอธิบายเกี่ยวกับ คำกริยา และชนิดของคำกริยา จากหนังสือเรียน หน้า 54-55

17. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพเดียวกับกิจกรรม ข้อ 5. แล้วถามนักเรียนว่าจากภาพมีสิ่งใดบ้างที่เป็น คำกริยา และให้นักเรียนอธิบายเพิ่มเติมว่าเป็นคำกริยาชนิดใด

ตัวอย่างภาพ

๓ คำกริยา หมายถึง คำแสดงการกระทำ บอกลักษณะของประธาน ในประโยค ทำหน้าที่หลักในกริยาลี แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ดังนี้

๑. คำกริยาที่มีหน่วยกรรม^๑ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ดังนี้

๑) คำกริยากรรม เป็นคำกริยาที่มีนามวลีตามหลัง เช่น

กิน อ่าน

ตัวอย่าง

• น้องอ่านหนังสือ

• พี่กินข้าว

๒) คำกริยาทวิกรรม เป็นคำกริยาที่มีนามวลี ๒ นามวลีตามหลัง นามวลีแรกเป็นกรรมตรง นามวลีที่สองเป็นกรรมรอง เช่น

ให้ มอบ

ตัวอย่าง

• แม่ให้ของขวัญฉัน

นามวลีแรก

นามวลีที่สอง

• ครูมอบรางวัลให้นักเรียน

นามวลีแรก

นามวลีที่สอง

๒. คำกริยาที่ไม่มีหน่วยกรรม แบ่งออกเป็น ๕ ชนิด ดังนี้

๑) คำกริยากรรม เป็นคำกริยาที่ไม่ต้องมีนามวลีเป็นหน่วยกรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมตามหลัง เช่น หัวเราะ ดีใจ

ตัวอย่าง

• พี่หัวเราะ

• น้องดีใจ

นักเรียนควรรู้

๑ คำกริยาที่มีหน่วยกรรม เมื่อนำมาใช้ในประโยค โดยไม่มีนามวลีที่เป็นหน่วยกรรมมารองรับจะทำให้ประโยคไม่สมบูรณ์ หรือไม่สามารถสื่อความได้ เช่น ฉันหยิบ คำว่า หยิบ เป็นคำกริยากรรมที่ต้องมีนามวลีตามหลัง เมื่อนำมาใช้ในประโยคจะทำให้สื่อความได้ไม่สมบูรณ์ ไม่ทราบว่าฉันหยิบอะไร

กิจกรรม สร้างเสริม

ครูให้นักเรียนอ่านบทความ 1-2 ย่อหน้า จากนั้นให้นักเรียนหา คำกริยา แล้วเขียนคำกริยาลงสมุด พร้อมบอกชนิดของคำกริยาดังกล่าวว่าเป็นคำกริยากรรม คำกริยาทวิกรรม คำกริยากรรม คำกริยาคุณศัพท์ คำกริยาต้องเติมเต็ม คำกริยานำ หรือคำกริยาตาม

๒) คำกริยาคุณศัพท์ เป็นคำกริยาแสดงลักษณะของคำนาม หรือคำบุรุษสรรพนาม ไม่ต้องมีนามวลีทำหน้าที่ต่าง ๆ ตามหลัง เช่น สูง ว่องไว ดี

๓) คำกริยาต้องเติมเต็ม เป็นคำกริยาที่ต้องมีนามวลีทำหน้าที่เป็นหน่วยเติมเต็มตามหลังเสมอ เช่น เป็น คล้าย เท่า ไข่ มี เกิด ปรากฏ

๔) คำกริยานำ เป็นคำกริยาที่อยู่หน้าคำกริยาอื่น เช่น ชอบ อยาก ช่วย

๕) คำกริยาตาม เป็นคำกริยาที่อยู่หลังคำกริยาอื่น บางคำอาจมีรูปเหมือนกริยาอาการหรือกริยากรรม เช่น ลง ไว้

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

18. ครูให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วให้นักเรียนช่วยกันหาคำกริยา

โปรดรักษาความสงบ

เขาไม่ออกกำลังกาย

(ตอบ คำกริยาได้แก่คำว่า รักษา และ ออกกำลังกาย)

ครูให้นักเรียนสังเกตคำว่า โปรด และคำว่า ไม่ แล้วถามนักเรียนว่า คำดังกล่าวเป็นคำชนิดใด

(ตอบ คำช่วยกริยา)

19. ครูอธิบายเกี่ยวกับคำช่วยกริยาจากหนังสือเรียน หน้า 56

20. ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ชนิดของคำ (1)

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 4 ตอนที่ 2 ข้อ 1.-2. หน้า 46

2. ครูยกตัวอย่างตัวประโยคให้นักเรียนช่วยกันแยกชนิดของคำ พร้อมบอกหน้าที่ของคำดังกล่าว เช่น เมธาวิกำลังกินขนม

(ตอบ เมธาวิ เป็นคำนามวิสามัญ ทำหน้าที่เป็นผู้กระทำ กำลัง เป็นคำช่วยกริยา ทำหน้าที่บอกความหมายของคำกริยาว่ากำลังเกิดขึ้น กิน เป็นคำกริยาที่มีหน่วยกรรม ทำหน้าที่บอกการกระทำ ขนม เป็นคำนามสามัญ ทำหน้าที่เป็นผู้ถูกกระทำ)

กิจกรรม ทำทนาย

ครูให้นักเรียนศึกษาการใช้คำกริยา ในภาษาอังกฤษว่ามีคำกริยาที่มีหน่วยกรรม หรือคำกริยาที่ไม่มีหน่วยกรรม เหมือนกับภาษาไทยหรือไม่ อย่างไร จากนั้นเขียนตารางเปรียบเทียบ และออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

นักเรียนควรรู้

1 คำกริยานำ และคำกริยาตามจะไม่ปรากฏตามลำพัง แต่ต้องปรากฏร่วมกับคำกริยาอื่นเสมอ เช่น

- นักเรียนตั้งใจฟังครู ตั้งใจ เป็นคำกริยานำที่มาคู่กับคำกริยา ฟัง
- เขาส่งการบ้านไปแล้ว ไป เป็นคำกริยาตามที่มาคู่กับคำกริยา ส่ง

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง คำและ พยางค์ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และ คำช่วยกริยา
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 4 ตอนที่ 2 ข้อ 5.-10. หน้า 48-50

แบบฝึกหัด

คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา

แบบฝึกหัด

คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา
คำกริยา	คำสรรพนาม	คำช่วยกริยา

- ครูให้นักเรียนเขียนแนะนำตัวเองลงสมุด 5-8 บรรทัด โดยให้มีคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา จากนั้นเขียนแยกออกมาว่า คำไหนเป็นคำชนิดใด

ขั้นประเมิน

ครูประเมินการระบุชนิดและหน้าที่ของ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำช่วยกริยา ของนักเรียน จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 4 ตอนที่ 2 ข้อ 5.-10. หน้า 48-50 และตรวจการเขียนแนะนำตัว

สื่อ Digital

PowerPoint

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำกริยาและคำช่วยกริยา โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง คำในภาษาไทย <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

๕ คำช่วยกริยา คือ คำที่บอกความหมายทางไวยากรณ์ของกริยา ไม่ใช่คำกริยา และไม่อยู่ตามลำพัง จะอยู่ร่วมกับคำกริยาและอยู่ ข้างหน้าคำกริยาเสมอ ได้แก่

๑. แสดงความหมายบอกเวลาว่าเป็นอดีต หรืออนาคต เช่น ได้ จะ

ตัวอย่าง

พี่จะซื้อหมวก (แสดงเวลานาคต เพราะพี่ยังไม่ซื้อหมวกตอนนี้)

๒. แสดงความหมายว่าเกิดเหตุการณ์อยู่ในช่วงหนึ่งเป็นประจำ หรือเกิดขึ้นแล้วจบไปไม่นาน เช่น กำลัง มัก เพิ่ง

ตัวอย่าง

พ่อมักฟังเพลงก่อนนอน (แสดงว่า พ่อฟังเพลงก่อนนอนเป็นประจำ)

๓. แสดงการคาดคะเน การขอร้อง การบังคับ เช่น คง ต้อง โปรด

ตัวอย่าง

โปรดรักษาความสะอาด (แสดงการขอร้องให้รักษาความสะอาด)

๔. แสดงให้เห็นว่าประธานในประโยคเป็นผู้ถูกกระทำ เช่น ถูก โดน

ตัวอย่าง

แม่ถูกหนามกุหลาบตำนิ้ว (แสดงให้เห็นว่า หนามกุหลาบตำนิ้วแม่)

๕. แสดงการปฏิเสธ โดยใช้คำกริยาร่วมกับคำว่า ไม่

ตัวอย่าง

• วันนี้ไม่ไปโรงเรียน

• ป้าไม่ชอบดื่มน้ำผลไม้

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดมีคำช่วยกริยาเพื่อแสดงการคาดคะเน

- พรุ่งนี้เช้าฝนคงหยุดตก
- น้องกำลังวิ่งเล่นอยู่ในสวน
- น้ำเพิ่งกลับมาจากต่างจังหวัด
- ตอนเย็นแม่ไปซื้อผลไม้ที่ตลาด

วิเคราะห์คำตอบ ข้อ 1. มีคำช่วยกริยาคำว่า คง แสดงการคาดคะเนเหตุการณ์ว่าในตอนเช้า ฝนจะหยุดตก ดังนั้น ตอบข้อ 1.)

๕ คำวิเศษณ์ คือ คำอธิบายลักษณะสิ่งต่าง ๆ ให้ชัดเจน มักอยู่หลังหน่วยกริยา ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายกริยา แบ่งออกเป็น ๔ ชนิดดังนี้

๑. คำวิเศษณ์สามัญ ใช้ขยายคำกริยาทั่วไป เช่น เอง แล้ว จัง

ตัวอย่าง

• ฉันทำการบ้านเอง

• น้องหลับแล้ว

๒. คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ ใช้ขยายคำกริยาคำใดคำหนึ่งเฉพาะ เช่น ชก ปี่ กริบ

ตัวอย่าง

• เสื้อเขาเปียกชก

• นักเรียนห้องนี้เจ็บกริบ

จำนวนบางจำนวนเป็นคำวิเศษณ์ขยายเฉพาะได้นะครับ
เช่น พุดน้ำไหลไฟดับ โกรธเป็นพินเป็นไฟ

๓. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม ใช้แสดงคำถามเกี่ยวกับการกระทำ

เช่น ทำไม เพราะอะไร

ตัวอย่าง

• ทำไมกลอนประตูหลุด

• เพราะอะไรเขาถึงไม่มาโรงเรียน

๔. คำวิเศษณ์บอกเวลา ใช้บอกเวลาที่เกิดเหตุการณ์ เช่น พรุ่งนี้ ตอนเช้า

ตัวอย่าง

• เขาจะไปซื้อของตอนเช้า

• พรุ่งนี้พวกเราจะไปเที่ยว

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

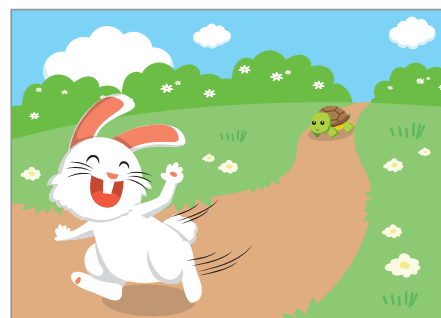
เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกคำว่า คำในภาษาไทยมีกี่ชนิด และบอกลักษณะของคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำช่วยกริยา เพื่อทบทวนความรู้เดิม

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคจากรูปภาพที่มีคนกำลังทำกริยาต่างๆ โดยครูให้นักเรียนลองใช้คำเพื่อขยายคำกริยาที่เกิดขึ้น
ตัวอย่างภาพ

- ครูให้นักเรียนสังเกตคำที่ใช้ขยายคำกริยา และอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำวิเศษณ์ จากหนังสือเรียน หน้า 57
- ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับจำนวนที่นักเรียนนับ 1 2 3 4 ... เป็นคำชนิดใด
(ตอบ คำที่เกี่ยวกับจำนวน)
- ครูอธิบายเกี่ยวกับ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอกกำหนด จากหนังสือเรียน หน้า 58
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ชนิดของคำ (2)

กิจกรรม ทำทาย

ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเรื่อง คำวิเศษณ์ในภาษาอังกฤษ ว่าในภาษาอังกฤษเรียกว่าอะไร และใช้เหมือนหรือแตกต่างจากคำวิเศษณ์ในภาษาไทยหรือไม่ อย่างไร

นักเรียนควรรู้

- คำวิเศษณ์แสดงคำถาม** และคำสรรพนามถาม แม้ว่าจะใช้คำคล้ายกัน แต่เมื่ออยู่ในประโยคจะทำหน้าที่แตกต่างกัน วิธีสังเกตคือ คำสรรพนามถาม จะทำหน้าที่เหมือนคำนาม สามารถเป็นผู้กระทำ หรือผู้ถูกกระทำในประโยคได้ เช่น
 - ใครมาโรงเรียนวันเสาร์ ใคร ทำหน้าที่เป็นผู้กระทำ
 ส่วนคำวิเศษณ์แสดงคำถามจะทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายกริยา เช่น
 - ทำไมเธอมาโรงเรียนวันเสาร์ ทำไม ทำหน้าที่ขยายคำกริยา มา ซึ่งในประโยคนี้มีคำสรรพนามแล้ว คือคำว่า เธอ

ขั้นสอน

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

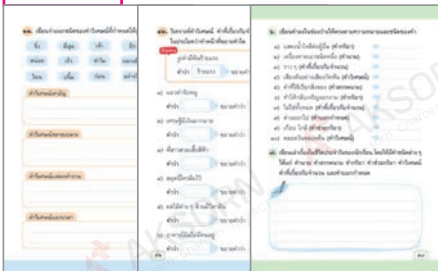
ครูเขียนตัวอย่างประโยคให้นักเรียนอ่านบนกระดาน แล้วช่วยกันบอกว่าคำใดเป็นคำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอกกำหนด

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอกกำหนด หรือศึกษาเพิ่มเติมจาก PowerPoint ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.4 หน่วย 4
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 ตอนที่ 2 ข้อ 11.-12. หน้า 51-52 และข้อ 6.-7. หน้า 59

แบบฝึกหัด

ขั้นประเมิน

ครูประเมินการระบุชนิดและหน้าที่ของคำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอกกำหนด จากการตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 4 ตอนที่ 2 ข้อ 11.-12. หน้า 51-52 และข้อ 6.-7. หน้า 59

๖ คำที่เกี่ยวกับจำนวน คือ คำเรียกจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ทำหน้าที่ขยายความหมายคำที่บอกจำนวน แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. คำบอกจำนวน คำที่หมายถึงจำนวน เช่น ๑ ทุก ก็

ตัวอย่าง

• ฉันอยากซื้อขนม ๒ ถุง

• พ่อปิดไฟทุกดวงแล้ว

๒. คำบอกลำดับ คำแสดงลำดับที่ เช่น ที่หนึ่ง สุดท้าย หน้า

ตัวอย่าง

• เขายืนอยู่คนสุดท้าย

• พี่นั่งอยู่แถวหน้าชั้น

๓. คำหน้าจำนวน คำที่อยู่หน้าคำบอกจำนวน มักมีลักษณนามตาม เช่น อีก ตั้ง เพียง

ตัวอย่าง

• พ่อซื้อรองเท้ามาอีก ๒ คู่

• แม่หลับเพียง ๔ ชั่วโมง

๔. คำหลังจำนวน คำที่อยู่หลังคำบอกจำนวน อาจอยู่หน้าหรือหลังลักษณนาม เช่น กว่า เศษ พอดี

ตัวอย่าง

• คนมาแข่งร้องเพลงรายการนี้ ๓๐๐ กว่าคน

๗ คำบอกกำหนด คือ คำบอกกำหนดสิ่งต่าง ๆ ทำหน้าที่ขยายคำนาม อยู่ตำแหน่งท้ายสุดในนามวลี แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ดังนี้

๑. คำบอกกำหนดชี้เฉพาะ คำชี้เฉพาะตำแหน่ง เช่น อีก นี่ นั้น

ตัวอย่าง

• เสื้อตัวนี้น่ารัก

• แมวตัวนั้นสวยมาก

๒. คำบอกกำหนดไม่ชี้เฉพาะ คำที่ไม่ระบุตำแหน่ง เช่น อื่น ต่าง ๆ

ตัวอย่าง

• ขนมชิ้นอื่นก็อร่อยนะ

• ในห้องมีภาพต่าง ๆ ติดอยู่

สื่อ Digital

อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอกกำหนด โดยใช้สื่อ PowerPoint เรื่อง คำในภาษาไทย <https://www.aksorn.com/qrcode/TMPPTHP40>

PowerPoint

ข้อสอบเน้น การคิด

สำนวนใดต่อไปนี้เป็นคำนาม

1. ดอกพิกุลร่วง
2. สิบแปดมงกุฏ
3. ปิดทองหลังพระ
4. แกวงเท้าหาเสี้ยน

วิเคราะห์คำตอบ ข้อ 1. ขึ้นต้นด้วย ดอกพิกุล เป็นคำนาม

ข้อ 2. ขึ้นต้นด้วย สิบแปด เป็นคำที่เกี่ยวกับจำนวน

ข้อ 3. ขึ้นต้นด้วย ปิดทอง เป็นคำกริยา

ข้อ 4. ขึ้นต้นด้วย แกวง เป็นคำกริยา ดังนั้น ตอบข้อ 1.)

การใช้ภาษา

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง^①

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนสรุปเรื่องราวหรือเป็นการวาดภาพประกอบเรื่องนะ

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง คือ การเขียนเพื่อกำหนดหัวข้อที่ต้องการเขียน ถ้าเป็นเรื่องแต่งคือการกำหนดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทั้งนี้ ทุกงานเขียนต้องกำหนดว่า เรื่องทั้งหมดจะเรียงลำดับอย่างไร

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง มีหลักการเขียน ดังนี้

วางแผนหรือเตรียมการเขียน

เขียนแผนภาพโครงเรื่องให้เหมาะกับงานที่เขียน

เขียนเรื่องจากแผนภาพโครงเรื่องให้สมบูรณ์

ตรวจทานความถูกต้องของเนื้อความและปรับปรุงให้เรื่องสมบูรณ์

แผนภาพโครงเรื่อง

ชื่อเรื่อง :
ตัวละคร :
สถานที่ :
เหตุการณ์ที่ ๑ :
๒ :
๓ :

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูเปิดนิทานหรือการ์ตูนที่มีความยาวประมาณ 3-5 นาที ให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปความจากเรื่องว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ให้แต่ละกลุ่มอ่านนิทานหรือเรื่องสั้นที่ครูแจกให้กลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน จากนั้นออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน
2. ครูอธิบายเกี่ยวกับ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง และตัวอย่างการเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากหนังสือเรียน หน้า 59-60

ข้อสอบเน้น การคิด

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง มีประโยชน์อย่างไร

(แนวตอบ การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จะทำให้เห็นส่วนที่สำคัญของเรื่อง จึงช่วยให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้)

นักเรียนควรรู้

① การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง ควรใช้รูปแบบให้เหมาะสมกับงานเขียนนั้นๆ โดยรูปแบบการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง มีดังนี้

- แบบจัดกลุ่ม เหมาะสำหรับการเขียนสารคดี บทความ
- แบบจัดความคิดเป็นหมวดหมู่ เหมาะสำหรับการเขียนสารคดี หรือข้อเท็จจริงต่างๆ
- แบบเหตุการณ์ เหมาะสำหรับการเขียนนิทาน นิยาย

การย่อความ

ถ้าเราต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เราควรปฏิบัติอย่างไรครับ

การย่อความ คือ การเขียนเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความกระชับ

การเขียนย่อความ¹ มีหลักการเขียน ดังนี้

หลักการเขียนย่อความ

รู้ไว้ใช้ถูกต้อง

การเขียนย่อความจะไม่ใช้อักษรย่อ ต้องเขียนด้วยคำเต็ม เช่น จ. เขียนว่า จังหวัด

Brain-Based Learning (BBL)

ขั้นนำ

เตรียมความพร้อมของสมอง

ครูอ่านข่าวที่ย่อความแล้วให้นักเรียนฟัง จากนั้นเปิดเนื้อหาข่าวเต็มๆ ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าการอ่านข่าวของครูกับการอ่านข่าวแบบฉบับเต็มเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

(แนวตอบ แตกต่างกันตรงข่าวที่ครูอ่านให้ฟังเป็นการย่อความ จะอ่านจบได้เร็วกว่าเนื้อหาข่าวเต็มๆ แต่ใจความสำคัญของเรื่องเหมือนกัน)

ขั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

1. ครูให้นักเรียนอ่านข่าวและจับใจความสำคัญ จากนั้นสุ่มนักเรียนออกมาอ่านใจความสำคัญของข่าวดังกล่าวที่หน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนๆ ที่เหลือร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ใจความสำคัญดังกล่าวครบถ้วนหรือไม่
2. ครูอธิบายเรื่องหลักการเขียนย่อความ และรู้ไว้ใช้ถูกต้องจากหนังสือเรียน หน้า 61

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดเขียนย่อความไม่ถูกต้อง

1. แด่วใช้อักษรย่อสำหรับคำที่ย่อได้
2. ต่อมเขียนคำราชาศัพท์คงไว้เช่นเดิม
3. ตักอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดก่อนเขียนย่อความ
4. ได้เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3

(วิเคราะห์คำตอบ การย่อความควรอ่านเนื้อเรื่องให้จบก่อนเขียน ต้องเขียนเรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องใหม่เป็นสำนวนของตนเอง โดยเปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 ไม่ใช้อักษรย่อ และหากมีคำราชาศัพท์ให้คงไว้ ดังนั้นตอบข้อ 1.)

นักเรียนควรรู้

- 1 การเขียนย่อความ ให้ผู้เขียนเปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ 1 และคำสรรพนามบุรุษที่ 2 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 และตัดเครื่องหมายัญประกาศ (เครื่องหมายคำพูด) ออก เพราะผู้ย่อทำหน้าที่เล่าต่อ เช่น
นิตบอกว่า “ฉันชอบกินผลไม้” เปลี่ยนเป็น เธอบอกว่าชอบกินผลไม้

ชั้นสอน

เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

- ครูอธิบายเรื่อง รูปแบบการเขียนย่อความจากหนังสือเรียน หน้า 62
- ครูให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างการเขียนย่อความนิทาน จากหนังสือเรียน หน้า 63
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การย่อความ

ฝึกใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

- ครูนำงานเขียนลักษณะต่างๆ เช่น ข่าว นิทาน จดหมาย โวาท มาให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันบอกงานเขียนที่ครูนำมาให้ดู ต้องใช้รูปแบบการเขียนย่อความลักษณะใด
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน แล้วแจกนิทานให้นักเรียนอ่านกลุ่มละ 1 เรื่อง พร้อมเขียนย่อความ จากนั้นออกมานำเสนอที่หน้าชั้นเรียน
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 4 ตอนที่ 2 ข้อ 14. หน้า 55

แบบฝึกหัด

รูปแบบการเขียนย่อความ

ถ้าเรื่องที่จะย่อความเป็นนิทาน นิยาย ตำนาน เรื่องสั้น ใช้รูปแบบการเขียน ดังนี้

ย่อนิทานเรื่อง (ชื่อเรื่อง) ของ (ชื่อผู้แต่ง, ผู้เล่า)
จาก (แหล่งที่มา) ความว่า

ถ้าเรื่องที่จะย่อความเป็นคำบรรยาย โวาท ^①ปาฐกถา ^②สุนทรพจน์ คำปราศรัย ฯลฯ ใช้รูปแบบการเขียน ดังนี้

ย่อโอวาทของ เรื่อง แก่ ที่ (สถานที่)
เมื่อ (วัน เดือน ปี) ความว่า

ถ้าเรื่องที่จะย่อความเป็นข่าว ใช้รูปแบบการเขียน ดังนี้

ย่อข่าวเรื่อง จาก (แหล่งที่มา)
ความว่า

ถ้าเรื่องที่จะย่อเป็นบทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนบทละคร กาพย์ยานี ๑๑ ให้ถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว แล้วจึงเขียนย่อความโดยใช้รูปแบบการเขียน ดังนี้

ย่อกลอนสุภาพเรื่อง ของ จาก
ความว่า

นักเรียนควรรู้

- ^① ปาฐกถา อ่านว่า ปา-ละ-กะ-ถา หมายถึง ถ้อยคำหรือเรื่องราวทางวิชาการ ที่กล่าวหรือบรรยายในที่ชุมนุม หรือในห้องเรียนชั้นอุดมศึกษา
- ^② สุนทรพจน์ อ่านได้ 2 แบบ คือ สุน-ทอน-ระ-พด หรือ สุน-ทอ-ระ-พด หมายถึง คำพูดที่ประธานหรือบุคคลสำคัญกล่าวในพิธีการหรือในโอกาสสำคัญต่างๆ

ข้อสอบเน้น การคิด

ข้อใดเป็นประโยคในการย่อความ

- เขาไป รร. เมื่อวันเสาร์
- ฉันไปโรงเรียนเมื่อวันเสาร์
- เขาไปโรงเรียนเมื่อวันเสาร์
- “พิมพ์ไปโรงเรียนเมื่อวันเสาร์”

(วิเคราะห์คำตอบ การเขียนย่อความหากเป็นบทสนทนา ต้องเรียบเรียงเป็นความเรียงร้อยแก้ว ไม่ใช่เครื่องหมายัญประกาศ เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 และไม่ให้อักษรย่อ ดังนั้น ตอบข้อ 3.)

ตัวอย่าง

การเขียนย่อความนิทาน

เรื่อง

มังกรบนดวงจันทร์

ณ หอดูดาวแห่งหนึ่ง นักดาราศาสตร์หนุ่ม กำลังส่องกล้องดูดาว เมื่อเขาหันกล้องไปดู ดวงจันทร์ เขาตื่นเต้นมากที่เห็นภาพสัตว์ตัวหนึ่ง ที่มีปีกและขา นักดาราศาสตร์คนนี้สรุปว่า สิ่งที่เขา เห็นเป็นมังกรอยู่บนดวงจันทร์ เขารีบบอกข่าวนี้แก่ คนอื่น และสร้างความตื่นเต้นให้กับทุกคนใน วงการดาราศาสตร์

จนกระทั่งวันหนึ่ง มีนักดาราศาสตร์ชราที่มาที่ หอดูดาวแห่งนี้ แล้วเข้าไปสำรวจดูกล้องโดยฉับพลัน เขาคล้ายเกลียวฟ้าปัดเลนส์ออก และหยิบซากแมลงวันตายออกมาส่งให้นักดาราศาสตร์หนุ่ม และกล่าวว่า ก่อนจะสรุปความอะไรควรตรวจสอบ ต้นสายปลายเหตุให้ดีเสียก่อน

ย่อนิทานเรื่อง มังกรบนดวงจันทร์ ของ ป้าเวนดี้ จากหนังสือ ๕๐ นิทานคติสอนใจ ความว่า นักดาราศาสตร์หนุ่มส่องดวงจันทร์ แล้วเห็นภาพสัตว์มีปีกและมีขา จึงสรุปว่า มีมังกรอยู่บนดวงจันทร์ ทำให้ทุกคนตื่นเต้นมาก ต่อมานักดาราศาสตร์ชรามาตรวจดูกล้องของ นักดาราศาสตร์หนุ่ม แล้วพบซากแมลงวันอยู่ที่ฝาปิดเลนส์กล้องดูดาว เขาจึงเตือนนักดาราศาสตร์หนุ่มว่า ก่อนสรุปความอะไรควรตรวจสอบ ทุกอย่างให้ดีเสียก่อน

ขั้นสรุป

สรุปองค์ความรู้ และนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง หลักการเขียนย่อความ รูปแบบการเขียนย่อความ และประโยชน์ของการเขียนย่อความ หรือ ศึกษาเพิ่มเติมจากคลิปอักษรเรียนสรุป เรื่อง การย่อความ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 4 ข้อ 8. หน้า 62

3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ข้อ 1.- 4.
4. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อ ประเมินความสามารถหลังจบการเรียนรู้การสอน

เกร็ดแะครู

ครูให้นักเรียนร่วมกันทำแบบทดสอบหลัง เรียนจาก PowerPoint หลักภาษา และการใช้ ภาษา ป.4 หน่วย 4 เพื่อประเมินความสามารถ หลังจบการเรียนรู้การสอน

ข้อสอบเน้น การคิด

การเขียนย่อความจำเป็นต้องใช้ทักษะใด

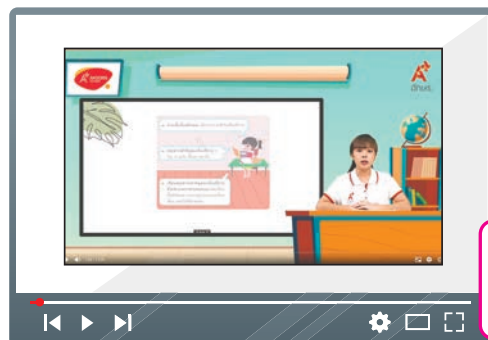
1. ทักษะการจับใจความสำคัญ
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ทักษะการวิจารณ์
4. ทักษะการสังเกต

วิเคราะห์คำตอบ การเขียนย่อความ เป็นการเขียนเฉพาะใจความ สำคัญของเรื่อง นำมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความกระชับ จำเป็น ต้องใช้ทักษะการจับใจความสำคัญ ดังนั้น ตอบข้อ 1.)

สื่อ Digital

ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการย่อความ จากคลิปวิดีโออักษรเรียนสรุป เรื่อง การย่อความ <https://www.aksorn.com/qrcode/TMAOLTHP40008>

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินการเขียนย่อความของนักเรียน จาก การตรวจแบบฝึกหัด ภาษาไทย ป.4 หน่วย 4 ข้อ 8. หน้า 62
2. ครูประเมินสมรรถนะของนักเรียน จากการ ตรวจใบกิจกรรม และสังเกตการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้เกณฑ์การ ประเมินสมรรถนะ
3. ครูประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จาก การตรวจแบบทดสอบหลังเรียน

กิจกรรม

การเรียนรู้

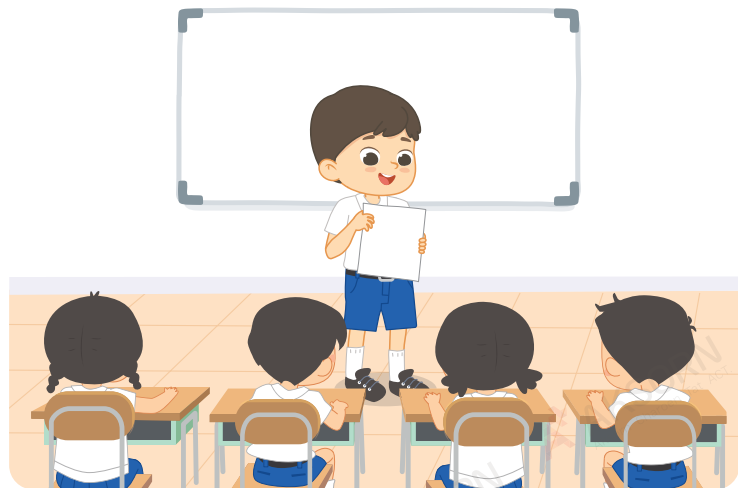
เชิงรุก

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

✓ การสื่อสาร	✓ การสื่อสาร
✓ การคิด	○ การแก้ปัญหา
✓ การใช้ทักษะชีวิต	○ การใช้เทคโนโลยี

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. แบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันเลือกนิทานสั้น ๆ ๑ เรื่อง หรือ เรื่องที่กลุ่มสนใจ มาเขียนย่อความ และทำตามเงื่อนไข ดังนี้
 - หาคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน และคำบอกกำหนดจากเรื่องที่เลือก
๒. แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอชนิดคำต่าง ๆ ที่อยู่ในเรื่องของกลุ่มตนเอง หน้าชั้นเรียน
๓. เลือกคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน และคำบอกกำหนดจากเรื่องของกลุ่มอื่น ชนิดละ ๑ คำ มาแตงนิทาน ของกลุ่มตนเอง โดยเขียนแผนภาพโครงเรื่องก่อนเขียนนิทาน
๔. แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอนิทานของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

กิจกรรม ท้าทาย

ครูให้นักเรียนจับสลากงานเขียนลักษณะต่างๆ เช่น เรื่องสั้น สุนทรพจน์ โอวาท ข่าว จากนั้นไปสืบค้นงานเขียนที่ตนเองจับสลากได้ แล้วเขียนย่อความลงสมุด โดยใช้รูปแบบการเขียนย่อความให้ถูกต้อง

แบบฝึกหัด

รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย ป.4

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวอย่าง

ตัวอย่างในเล่ม

เป็นแบบฝึกหัดภาษาไทย ป.1

พัฒนา

ทักษะการสื่อสาร
ฟัง พูด อ่าน และเขียน
ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย

พัฒนา

ทักษะการคิดขั้นสูง
และนำไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวัน

เพิ่ม

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
Active Learning
เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

แบบฝึกหัดเล่มจริงอาจมีขนาดต่างไปจากตัวอย่างที่เสนอในเล่มนี้

แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ป.๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

รศ. ดร. ชัณธ์ชัย อธิเกียรติ
รศ. ดร. สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

ฉบับ
แก้ไข

ผู้ตรวจ

ดร. กุณทิรา บุญเลี้ยง
นางสาวสุธาทิพย์ พัฒนาวิน
นายอภิชากรฤต อินทหอม

บรรณาธิการ

นางสาวสุมนา เขียนนิล

อักษรร

www.aksorn.com

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจก. จำกัด

142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

โทร. 0 2622 2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)

พิมพ์ที่: บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด โทร. 0 2903 9101-6

หนังสือฉบับนี้จัดทำขึ้นระหว่างโครงการ
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้

ตอนที่ ๑

วรรณคดีและวรรณกรรม

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๑.๑ ป.๔/๑,
ป.๔/๒

๑. หากคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราจากเรื่อง ไม่อยากเป็นควาย จากหนังสือเรียน วรรณคดีฯ จำนวน ๑๐ คำ จากนั้นเขียนคำ และคำอ่าน (แนวคำตอบ)

๑) คำว่า	สาเหตุ	อ่านว่า	สา-เหต
๒) คำว่า	บริการ	อ่านว่า	บอ-ริ-กาน
๓) คำว่า	เลขทะเบียน	อ่านว่า	เลก-ทะ-เบียน
๔) คำว่า	ความสุข	อ่านว่า	ความ-สุก
๕) คำว่า	ชื่อเสียง	อ่านว่า	ชื่อ-สัด
๖) คำว่า	เจริญ	อ่านว่า	จะ-เริน
๗) คำว่า	สนธิ	อ่านว่า	สะ-หนิด
๘) คำว่า	ปัญญา	อ่านว่า	ป้น-ยา
๙) คำว่า	บริเวณ	อ่านว่า	บอ-ริ-เวน
๑๐) คำว่า	สัปดาห์	อ่านว่า	สับ-ดา/สับ-ปะ-ดา

ฉบับ
เฉลี่ย

คู่มือครูใช้ประกอบการเรียนการสอน
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๒. เขียนบอกสิ่งที่ตนเองอยากเป็น และไม่อยากเป็น พร้อมกับบอก เหตุผลและวาดภาพหรือติดภาพประกอบ (แนวคำตอบ)

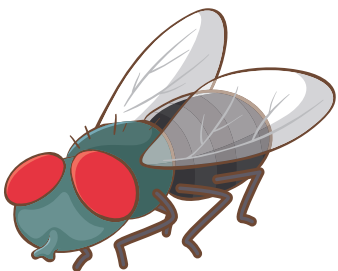

(วาดภาพหรือติดภาพ)

ฉันอยากเป็น นก

เพราะ จะได้บินท่องเที่ยวไปใน

..... ที่ต่าง ๆ อย่างอิสระ

(วาดภาพหรือติดภาพ)

ฉันไม่อยากเป็น แมลงวัน

เพราะ อยู่ในที่สกปรก และเป็น

..... พาหะนำโรคมารสู่คน

๓. เติมชื่อสัตว์ลงในสำนวนที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑) ดุเหมือน <u>เสือ</u>	๔) ข้าวเหมือน <u>เต่า</u>
๒) ลื่นเหมือน <u>ปลาไหล</u>	๕) ชนเหมือน <u>ลิง</u>
๓) จมูกไวเหมือน <u>มด</u>	๖) คอยาวเหมือน <u>ยีราฟ</u>

ตอนที่ ๒

หลักภาษาและการใช้ภาษา

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ทอ.๑ ป.๔/๑,
ป.๔/๒, ทอ.๑ ป.๔/๑,
ทอ.๑ ป.๔/๖, ทอ.๑ ป.๔/๑

๑. เขียนคำที่พบในเรื่อง ไม่อยากเป็นควาย จากหนังสือเรียน
วรรณคดีฯ ตามมาตราตัวสะกดที่กำหนด มาตราละ ๒ คำ
(แนวคำตอบ)

มาตรา	แม่กง	ได้แก่	หนังสือ	ฟัง
มาตรา	แม่กม	ได้แก่	เล่ม	พิมพ์
มาตรา	แม่เกย	ได้แก่	ท้าย	ด้วย
มาตรา	แม่เกอว	ได้แก่	แล้ว	เหลียว
มาตรา	แม่กก	ได้แก่	ตลก	สุข
มาตรา	แม่กบ	ได้แก่	ภาพ	กลับ
มาตรา	แม่กน	ได้แก่	บริการ	กล
มาตรา	แม่กด	ได้แก่	สะดุด	ขอโทษ

ฉบับ
เฉลี่ย

๒. เติมตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ลงใน ให้เป็นคำที่มีความหมาย

๑) รู ป ภา พ

๒) กระดา ษ

๓) อว ย พ ร

๔) ข้า ว เหนีย ว

๕) โค ม ไฟ

๖) ชื่อเสีย ง

๗) ภา ร โร ง

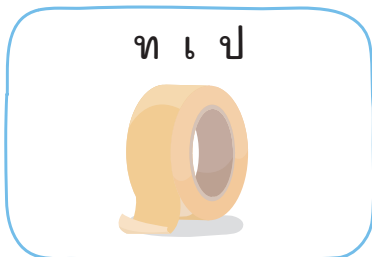
๘) อิริยาบ ถ

๙) พิ ส ดา ร

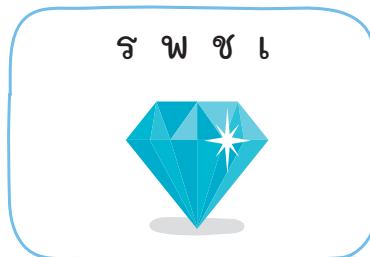
๑๐) ปราก ฏ กา ร ณ์

คู่มือครูเรื่องใบสะกดตัวสะกดวิชาภาษาไทย
เล่มมอ.ม.ป.ช.ป.ร.ป.ร.ป.ร.ป.ร.

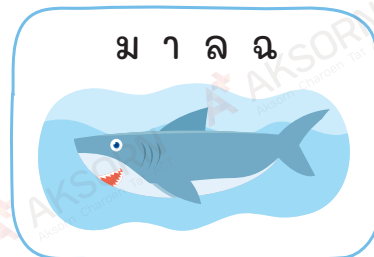
๓. เรียงอักษรใหม่ให้เป็นคำที่ถูกต้องตามรูปภาพ แล้วบอกมาตรา
ตัวสะกดของคำ

คำ เทป
มาตราแม่ กบ

คำ เพชร
มาตราแม่ กต

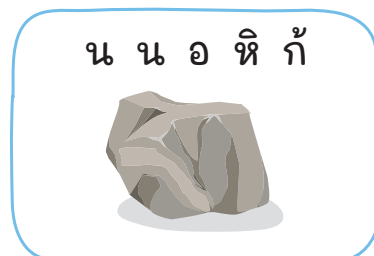
คำ ฉลาม
มาตราแม่ กม

คำ เหยี่ยว
มาตราแม่ เกว

คำ พริกหยวก
มาตราแม่ กก

คำ ก้อนหิน
มาตราแม่ กน

ฉบับ
แก้ไข

๔. เขียนคำที่กำหนดให้ตรงกับมาตราตัวสะกด และเขียนคำอ่าน

กฎหมาย

กังวาน

ลำธาร

คลุมเครือ

ซาบซึ้ง

มาตราตัวสะกด

คำ

คำอ่าน

ตัวอย่าง

ก กา-กน

ลำธาร

ลำ-ทาน

๑) กบ-กน

ซาบซึ้ง

ซาบ-ซึ้ง

๒) กง-กน

กังวาน

กั-วาน

๓) กต-เกย

กฎหมาย

กต-หมาย

๔) กม-ก กา

คลุมเครือ

คลุม-เครือ

หนังสือฉบับนี้จัดทำขึ้น
เพื่อใช้ในการเรียนการสอน
และเพื่อให้นักเรียนได้
ฝึกเขียนคำอ่าน

๕. เติมตัวสะกดลงในช่องว่างให้เป็นคำที่ถูกต้อง แล้วขีด ✓

ลงใน ○ ที่ตรงกับมาตราตัวสะกด

แม่มาก

แม่มาก

แม่มาก

แม่มาก

๑) บ...ท...บา...ท...

๒) ท...พ...พี

๓) ส...ญ...ญา...ณ

๔) กรา...พ...

๕) ม...ธ...ย...ส...ถ

ฉบับ
เฉลี่ย

๖) บาตา...ล

๗) ตัวเล...ข

๘) มีลา...ภ

๙) โข...ค...ดี

๑๐) พ...ฒ...นา

๑๑) ใจทมิ...พ

๑๒) สุ...ข...ใจ

คู่มือครู
เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อ
เป็นแนวทางในการ
จัดการเรียนการสอน
ตามหลักสูตร
การศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
ระดับ
ประถมศึกษา

๖. ฝึกคัดบทร้อยกรองด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ๑ จบ

พฤษภาสาร

พฤษภาสาร อิกกุญชรอันปลดปลง
โททนต์เส่นงคง สำคัญหมายในกายมี
 มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
นรชาติวางวาย ประดับไว้ในโลกา
สถิตทั่วแต่ชั่วดี

(สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส)

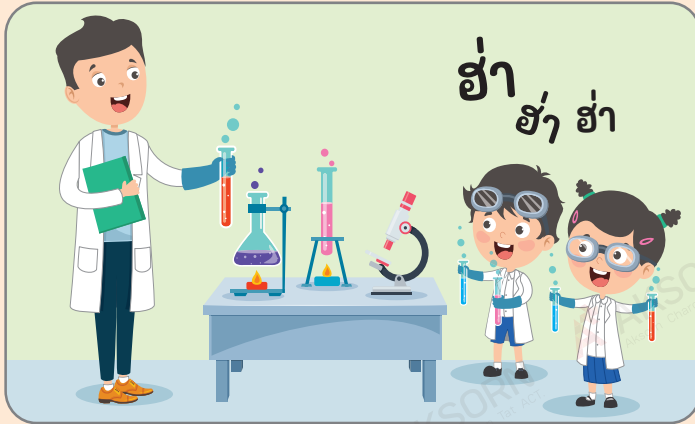
ฉบับ
เฉลย

พฤษภาสาร

พฤษภาสาร อิกกุญชรอันปลดปลง
โททนต์เส่นงคง สำคัญหมายในกายมี
 มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
นรชาติวางวาย ประดับไว้ในโลกา
สถิตทั่วแต่ชั่วดี

หนังสือฉบับนี้
เป็นของ
โรงเรียน
วัด
บึง
น้ำ
น้อย
วัด
บึง
น้ำ
น้อย
วัด
บึง
น้ำ
น้อย

๗. อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วจับคู่กับเพื่อนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนด และบันทึกผล (แนวคำตอบ)

นักเรียนกำลังเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ขณะที่ครูสาธิตการใช้อุปกรณ์ทดลองมีนาฬิกาที่อยู่กับกลุ่มเดียวกันก็พูดคุยและหัวเราะเสียงดังทำให้เพื่อนกลุ่มอื่นหันมามอง

ครูจึงพูดตักเตือนมีนาฬิกา ต่อมา เมื่อครูให้ทำการทดลอง มีนาฬิกาที่สนใจแต่เล่นอุปกรณ์ทดลอง จนทำการทดลองไม่สำเร็จ

บันทึกผล

ฉบับ
เฉลี่ย

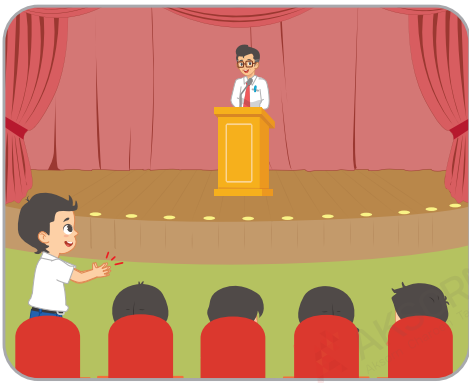
ถ้านักเรียนต้องอยู่กลุ่มเดียวกับมีนาฬิกาและสิงหา ควรทำอย่างไร

- ความคิดเห็นของนักเรียน พูดเตือนให้ทั้งสองคนตั้งใจฟังครูสาธิตตั้งแต่แรก จะได้ไม่พูดคุยและหัวเราะเสียงดังรบกวนคนอื่น และจะได้ใช้อุปกรณ์ทดลองอย่างถูกวิธี เพื่อช่วยกันทำการทดลองให้สำเร็จ
- สรุปแนวทางการปฏิบัติ พูดคุยตกลงกันในกลุ่มให้เข้าใจตั้งแต่ตอนแรกว่า สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยกันดูแลการสาธิตอย่างตั้งใจ เพื่อจะได้ทำการทดลองอย่างถูกต้อง

คู่มือครูเรื่องสร้างเสริมคุณธรรม
และจริยธรรม

๘. พิจารณาพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละข้อ แล้วบอกผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น พร้อมบอกแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม (แนวคำตอบ)

๑) ต่อลูกขึ้นปรบมือเสียงดังขณะที่วิทยากรกำลังบรรยาย

ผลกระทบ เกิดเสียงดังขัดจังหวะ
วิทยากรและรบกวนผู้ฟังคนอื่น ๆ
แนวทางการปฏิบัติ ควรปรบมือหลังจากที่วิทยากรพูดจบเพื่อให้เกิดเกียรติผู้พูด
และไม่ขัดจังหวะการบรรยาย

๒) มิวใช้โทรศัพท์มือถือขณะชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์

ผลกระทบ แสงจากโทรศัพท์มือถือ
รบกวนผู้อื่น และทำให้เสียสมาธิ
แนวทางการปฏิบัติ ควรปิดโทรศัพท์
มือถือและตั้งใจชมภาพยนตร์

๓) เซนพูดตะคอกเพื่อนที่แสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับเขา

ผลกระทบ ทำให้เพื่อนเสียความรู้สึก
และอาจทำให้ทะเลาะกัน
แนวทางการปฏิบัติ ใช้ภาษาสุภาพ
ในการอธิบายเหตุผลให้เพื่อนฟัง

ฉบับ
แก้ไข

๑. เขียนคำตามหัวข้อที่กำหนดอย่างละ ๒ คำ จากนั้นเขียนแยก
ส่วนประกอบของคำลงในตาราง (แนวกำตอบ)

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๗๔.๑ ป.๔/๑

เครื่องมือ	ได้แก่	ลู่	น้ำ
สัตว์	ได้แก่	ควาย	เปิด
อวัยวะ	ได้แก่	แขน	ท้อง
สิ่งของ	ได้แก่	จาน	กล่อง
อาหาร	ได้แก่	ข้าว	ถั่ว

คำ	ส่วนประกอบของคำ					
	พยัญชนะต้น	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์		ตัวการันต์
				รูป	เสียง	
ลู่	ล	-	ง	-	สามัญ	-
น้ำ	น	-า	-	-	ตรี	-
ควาย	คว	-า	ย	-	สามัญ	-
เปิด	ป	-ะ	ด	-	เอก	-
แขน	ข	-แ	น	-	จัตวา	-
ท้อง	ท	-อ	ง	-	ตรี	-
จาน	จ	-า	น	-	สามัญ	-
กล่อง	กล	-อ	ง	-	เอก	-
ข้าว	ช	-า	ว	-	โท	-
ถั่ว	ถ	-ัว	-	-	เอก	-

ฉบับ
เฉลี่ย

คู่มือครูเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์
เพื่อพัฒนาระบบบริหารงาน

๒. อ่านออกเสียงบทประพันธ์ กุญแจสิบดอกที่ใช้ในการสนทนา แล้วเขียนมารยาทในการฟังและการพูดที่พบในบทประพันธ์

(แนวคำตอบ)

กุญแจสิบดอกที่ใช้ในการสนทนา

เขาพูดมาอย่างไรตั้งใจฟัง
อย่าขยายรายละเอียดให้มากเกินไป
พูดให้ชัดทั้งมองดูผู้ฟังด้วย
หากจะแย้งต้องแย้งเขาให้เข้าที่
แม้เขาพูดยืดยาวจนท้อ
สมควรชมทั้งชมอย่างจริงใจ

กับอีกทั้งพูดเรื่องเขาเอาใจใส่
ไม่ควรใช้ภาษาคำไม่มี
แล้วต้องช่วยซักถามให้ถูกที่
รู้จักสอดด้วยวิธีละมุนละไม
ครองตนไว้ให้มันอย่าหวั่นไหว
สิบข้อนี้รู้ไว้ได้ผลเอย
(อภัย จันทวิมล)

ฉบับ
เฉลย

- ๑) เป็นนักฟังที่ดี
- ๒) เลือกเรื่องสนทนาที่ทุกคนสนใจ
- ๓) พูดให้ตรงประเด็น
- ๔) ใช้ภาษาสุภาพ
- ๕) พูดให้ชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี
- ๖) สบตาผู้ฟังหรือผู้ร่วมสนทนา
- ๗) เปิดโอกาสให้ผู้ฟังถามหรือถามให้ตรงประเด็น
- ๘) แสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพ
- ๙) ใช้วิธีพูดที่ละมุนละไม
- ๑๐) มีสติ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

๓. คัดบทประพันธ์ กุญแจสิบดอกที่ใช้ในการสนทนา ด้วยตัวบรรจง
เครื่องบรรทัด

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๗๒.๑ ป.๕/๑

เขาพูดมาอย่างไรตั้งใจฟัง
กับอีกทั้งพูดเรื่องเขาเอาใจใส่
อย่าขยายรายละเอียดให้มากเกินไป
ไม่ควรใช้ภาษาคำไม่มี
พูดให้ชัดทั้งมองดูผู้ฟังด้วย
แล้วต้องช่วยซักถามให้ถูกที่
หากจะแย้งต้องแย้งเขาให้เข้าที่
รู้จักสอดด้วยวิธีละมุนละไม
แม้เขาพูดยั่ววนกวนโทสะ
ครองตบะไว้ให้มันอย่าห้วนไหว
สมควรชมทั้งชมอย่างจริงใจ
ลับข้อนี้รู้ไว้ได้ผลเออ

ฉบับ
เฉลี่ย

๑
คู่มือการใช้ใบเรขาคณิตและตาราง
เติมตามโจทย์ปัญหา

๔. ชิด ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อที่เป็นการปฏิบัติตนในการฟัง ดู และพูดอย่างมีมารยาท

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๓.๑ ป.๔/๖

- ☐ ๑) ตื่นน้ำถามวิทยากรถึงประวัติครอบครัวของวิทยากร
- ☐ ๒) ใบข้าวหลบตาเพื่อนขณะที่เพื่อนเล่าเรื่องอย่างตั้งใจ
- ☒ ๓) เพียงออร์ับพูดขอโทษเมื่อเรียกชื่อเพื่อนสลับกัน
- ☐ ๔) น่านฟ้าท่องคำศัพท์เจียบ ๆ ในขณะที่ครูกำลังพูด
- ☒ ๕) มิกฟังย่ำสอนเกี่ยวกับแนวทางการออมเงิน
แล้วนำไปทำตาม ทำให้มีเงินออมของตนเอง
- ☒ ๖) ซานะสรุปเรื่องอาณาจักรโบราณจากการดูสารคดี
แล้วนำมาเล่าต่อให้น้องฟัง
- ☐ ๗) อั้งเปารับประทานอาหารมือเย็นขณะดูถ่ายทอดสดพิธี
เวียนเทียนเนื่องในวันวิสาขบูชาทางโทรทัศน์
- ☐ ๘) ฮารุกอยถามพ่อทุกครั้งที่สงสัยขณะที่พ่อกำลังพูดสอนลูก ๆ
- ☒ ๙) เรนพยายามลดเสียงขณะพูดกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
แม้ว่าปกติจะเป็นคนพูดเสียงดัง
- ☒ ๑๐) ลีโอเตือนเพื่อนด้วยวาจาที่สุภาพให้หยุดให้นักฟุตบอลที่ยิง
จุดโทษพลาด ขณะที่กำลังดูถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลจน
ทีมไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ

ฉบับ
เฉลย

๕. อ่านสถานการณ์ที่กำหนด แล้วจับคู่กับเพื่อนแสดงการปฏิบัติตน ในการฟัง ดู และพูดอย่างมีมารยาท

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๓.๑ ป.๔/๖

สถานการณ์ที่ ๑

นักเรียนอยู่ที่ชุมนุมชมไทย แล้วมี
เพื่อนคนหนึ่งมาถามทางไปชุมนุม
ทายปัญหา

? นักเรียนจะบอกทางเพื่อนอย่างไร

สถานการณ์ที่ ๒

เพื่อนของนักเรียนแสดงดนตรีบน
เวที นักเรียนต้องการส่งกำลังใจ
ให้เพื่อน

? นักเรียนควรทำอย่างไร

ฉบับ
เฉลย

สถานการณ์ที่ ๓

นักเรียนกำลังดูการแสดงละคร
ของรุ่นพี่ชั้นมัธยมศึกษา แล้วมี
เพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ชวนคุยเรื่องอื่น

? นักเรียนควรทำอย่างไร

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน

๑
หนังสือคู่มือโรงเรียนราชวินิต
เพื่อการพัฒนาครูผู้สอน

แบบทดสอบที่ ๑

เขียน ~~X~~ ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ลาก สะกดด้วยมาตราอะไร

ก. แม่เกย ข. แม่กน

~~ค.~~ แม่กบ ง. แม่กง

๒. คำใดมีตัวสะกดในมาตราแม่กน

~~ก.~~ สหกรณ์ ข. สถานี

ค. เสนอ ง. สวัสดิ์

๓. คำใดมีตัวสะกดในมาตราเดียวกับ

คำว่า คลาย

~~ก.~~ ลุย ข. เขี่ย

ค. ตลาด ง. เสี่ยง

๔. คำใดมีตัวสะกดในมาตราต่างจาก
คำอื่น

ก. วาฬ

ข. พรวน

~~ค.~~ ภาพ

ง. ความรู้

๕. ข้อใดไม่มีตัวสะกด

ก. น้อยนิด

ข. นุ่มนึ่ม

~~ค.~~ นัวเนีย

ง. นมเนย

ข้อ ๖.-๘. ควรเติมตัวสะกดตัวใด

๖. ประมุ—

ก. ก ~~ข.~~ ข

ค. ค ง. ฌ

๗. ปริ—นา

ก. ถ ~~ข.~~ ศ

ค. ษ ง. ส

๘. เท—กา—

ก. ส / ล ~~ข.~~ ศ / ล

ค. ส / ร ง. ศ / ร

๙. ใครปฏิบัติตนเหมาะสมขณะอยู่
ในโรงภาพยนตร์

ก. เสร็จเรื่องเชียร์ตัวละคร

ข. มินเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง

ค. อ้อถ่ายภาพจากที่ชอบ

~~ง.~~ ฝ่ายตั้งใจดูตั้งแต่ต้นจนจบ

๑๐. ใครปฏิบัติตนในการฟังครูพูด
ได้อย่างเหมาะสม

ก. ตอกรับตักคุยกันเสียงดัง

ข. เตะทำการบ้านวิชาอื่น

~~ค.~~ โต้งดประเด็นสำคัญที่ครูพูด

ง. ต้าอ่านหนังสือการ์ตูน

ฉบับ
เฉลย

๔

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้

ตอนที่ ๑

วรรณคดีและวรรณกรรม

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๑.๑ ป.๔/๑,
ป.๔/๒, ท๕.๑ ป.๔/๑

๑. เขียนข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา

ในหนังสือเรียน วรรณคดีฯ อย่างน้อย ๓ ข้อ (แนวคำตอบ)

๑. ผู้เฒ่าแม้จะมีอายุมาก แต่ก็ยังมีคุณค่าต่อผู้อื่น

๒. เราไม่ควรดูหมิ่นผู้ที่มีอายุมาก

๓. เราควรดูแลญาติผู้ใหญ่ของเราเป็นอย่างดี

ฉบับ
เฉลี่ย

๒. เขียนลักษณะนิสัยของตัวละครตามที่กำหนดจากเรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา ในหนังสือเรียน วรรณคดีฯ และตอบคำถาม (แนวคำตอบ)

สิงโตเฒ่า

• ใจเย็น สุขุม

• มีอายุมาก แต่ยังมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด

• มีน้ำใจ รู้จักให้อภัยพวกสิงโตหนุ่ม

สิงโตหนุ่ม

- โอหัง คิดว่าตนเองเก่งกว่าสิงโตเฒ่า
 - มีประสบการณ์น้อย จึงคิดแก้ปัญหาไม่ได้
 - ยอมรับผิดในสิ่งที่ตนทำ และแก้ไขให้ถูกต้อง
- โดยการขอโทษสิงโตเฒ่า แล้วเชิญสิงโตเฒ่ากลับมาอยู่ที่เดิม

สุนัขจิ้งจอก

- เจ้าเล่ห์ ฉลาดแกมโกง คือ คิดปริศนายาก ๆ
- เพื่อหวังครอบครองอาณาเขตของสิงโต
- มีน้ำใจนักกีฬา คือ ยอมรับความพ่ายแพ้

นักเรียนคิดว่า ตัวละครใดควรยึดเป็นแบบอย่างมากที่สุด

- ตัวละครที่ควรยึดเป็นแบบอย่างมากที่สุด คือ สิงโตเฒ่า
- เพราะ ใจเย็นและสุขุม จึงทำให้คิดหรือทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. อ่านเรื่อง สิงโตเจ้าปัญญา จากหนังสือเรียน วรรณคดีฯ แล้ว
ตอบคำถาม (แนวคำตอบ)

๑) การอยู่รวมกันของฝูงสิงโต เหมือนหรือแตกต่างจากการอยู่
รวมกันของมนุษย์อย่างไร

เหมือนกัน คือ อยู่รวมกันเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านต่าง ๆ
เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ช่วยอบรมสั่งสอนหลาน ๆ ให้เป็นเด็กดี หลาน ๆ ก็
คอยดูแลปรนนิบัติ ปู่ ย่า ตา ยาย เปรียบกับสิงโตเผ่าที่ช่วยสอนเรื่อง
ต่าง ๆ แก่สิงโตหนุ่ม และสิงโตหนุ่มก็คอยดูแลหาอาหารให้สิงโตเผ่า

๒) ถ้านักเรียนต้องปั้นเชือกด้วยขี้เถ้า นักเรียนจะใช้วิธีการใด

ใช้กาวหรือแป้งเปียกผสมกับขี้เถ้าให้เข้ากัน โดยไม่ให้เหลวหรือ
ข้นมากเกินไป จากนั้นนำขี้เถ้าที่ได้มาปั้นเป็นเชือก แล้วตากไว้ให้แห้ง
จะได้เชือกขี้เถ้า

ฉบับ
เฉลี่ย

๓) สิงโตเผ่าเปรียบได้กับญาติคนใดในครอบครัวของเรา และเราควร
ปฏิบัติตนต่อญาติผู้นั้นอย่างไร

สิงโตเผ่าเปรียบเหมือนปู่ ย่า ตา ยาย ของเรา เราควรปรนนิบัติ
ดูแลปู่ ย่า ตา ยายของเราด้วยความเคารพรัก เชื่อฟังสิ่งที่ท่านสอน
และคอยช่วยเหลือท่านเท่าที่เราจะสามารถทำได้

๑
คู่มือครูเรื่องโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๔. ค้นหาคำและความหมายของคำจากแหล่งสืบค้นต่าง ๆ แล้วเขียนคำหรือความหมายของคำลงในช่องว่าง พร้อมระบุแหล่งสืบค้น

๑) โอหัง หมายถึง แสดงกิริยาจากหึงยโส
แหล่งสืบค้น หนังสือเรียน ภาษาไทย ป.๔

๒) เซ่งแซ่ หมายถึง ตั้งอ้ออิงแซ่ไปหมด
แหล่งสืบค้น หนังสือพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ฉบับ
เฉลย

๓) อพยพ หมายถึง ย้ายครอบครัวจากถิ่นหนึ่งไปอยู่อีกถิ่นหนึ่ง
แหล่งสืบค้น หนังสือพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

๔) ปราศรัย หมายถึง พูดด้วยไมตรีจิต พูดแสดง
อัชฌาสัยระหว่างผู้ใหญ่ต่อผู้น้อยหรือผู้ที่เสมอกัน
แหล่งสืบค้น หนังสือเรียน ภาษาไทย ป.๔

๕) สุขุม หมายถึง ประณีต ลึกซึ้ง รอบคอบ ไม่วู่วาม
บางครั้งใช้เข้าคู่กับคำอื่น เช่น สุขุมรอบคอบ
แหล่งสืบค้น เว็บไซต์พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

๑. อ่านประโยค แล้วเขียนคำอ่านของคำที่พิมพ์ตัวหนา

ประโยค	คำอ่าน
๑) เด็ก ๆ พูดความจริง	ความ-จริง
๒) ป้าซื้อพุทรา ๒ กิโลกรัม	พุท-ชา
๓) น้ำซัดตลิ่งพัง	ตะ-หลิง
๔) เศรษฐีมีสมบัติมาก	เสด-ถี
๕) สันติเป็นสมาชิกชมรมดนตรี	สะ-มา-ชิก

ฉบับ
เฉลี่ย

๒. แต่งประโยคจากคำที่กำหนด (แนวคำตอบ)

- ๑) แผล → น้องมีแผลที่หัวเข่า
- ๒) ฉลาด → พี่เป็นคนฉลาด
- ๓) ทрудโทรม → บ้านหลังนั้นมีสภาพทรุดโทรมมาก
- ๔) ประหลาด → ดอกไม้ดอกนั้นมีสีแปลกประหลาด
- ๕) เดือนหงาย → คี้นี้เป็นคีนเดือนหงาย
- ๖) เกรงกลัว → สิ่งโตเจ้าป่าไม่เคยเกรงกลัวผู้ใด
- ๗) สนิทสนม → ครอบครัวของฉันสนิทสนมกับเพื่อนบ้าน

๓. นำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่กำหนดมาประสมเป็นคำที่มีความหมาย ๘ คำ (แนวคำตอบ)

ต	-ะ	พ	ร	-	ป
ย	-	-ย	-า	-	ม
แ-	ก	ว	-ง	ด	-อ
น	ญ	-	โ-	-	ง

ตัวอย่าง

ฉบับ
เฉลย

ก + -ะ + น + -

กิน

๑) ป + - + ด

ปิด

๒) ว + -ะ + ย

วัย

๓) ต + แ- + ง + -

แต่ง

๔) พ + -อ + น + -

เพื่อน

๕) ต + โ- + ง + -

โต้ง

๖) ม + - + ง + -

มั่ง

๗) น + - + ม + -

นึ้ม

๘) ก + -ะ + ญ + ญ + า

กัญญา

๔. เขียนสรุปขั้นตอนในการเขียนรายงาน (แนวคำตอบ)

ขั้นตอนที่ ๑

กำหนดหัวข้อเรื่อง และหัวข้อ
ย่อยของเรื่อง

ขั้นตอนที่ ๒

วางแผนการเขียนรายงาน
ทั้งระยะเวลาและแหล่งสืบค้น

ขั้นตอนที่ ๓

รวบรวมข้อมูลโดย
สืบค้นข้อมูลตาม
หัวข้อที่กำหนด

ขั้นตอนที่ ๔

เขียนรายงานโดย
นำข้อมูลที่ค้นคว้า
มาเรียบเรียงใหม่
และจัดทำรูปเล่ม

ขั้นตอนที่ ๕

ตรวจทานรายงาน
และปรับปรุงแก้ไข
ส่วนที่ผิดให้ถูกต้อง

ฉบับ
เฉลี่ย

๕. ชี้ด ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อที่เป็นข้อควรปฏิบัติในการพูดรายงาน

- ☐ ๑) ออศยกตัวยอยำงเพิ่มเตมขณะที่พูดสรุปรตอนท้ย
- ☒ ๒) มินแสดงภพประกอบเร่องในระหวำงพูดรยงำน
- ☐ ๓) กอบว้ใช้ภษษพูดที่เป็นกันเอง เพื่อให้เพื่อนที่ฟังอยู่
เขำใจงำย
- ☒ ๔) ววำเปิดโอกศให้ผู้ฟังถำมประเด็นที่สงสัยหล้งจกพูด
รยงำนจบแล้ว
- ☐ ๕) นะโมธิบำนข้อมูลอยำงละเอียด โดยใช้เวลามกกว่ำที่กำหนด
เพระต้องกรให้ผู้ฟังได้ทรำบข้อมูลครบถ้วน

๒

คู่มือเขียนโครงร่างและตรวจทาน
เนื้อหาโครงงานโครงงาน

๑. หาคำตามหัวข้อที่กำหนด แล้วเขียนคำและคำอ่าน

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๔.๑ ป.๔/๑
(แนวคำตอบ)

๑) คำควบกล้ำแท้

คำว่า	ตรวจตรา	อ่านว่า	ตรวจ-ตรา
คำว่า	กระโปรง	อ่านว่า	กระ-โปรง
คำว่า	โกรธ	อ่านว่า	โกรด
คำว่า	เฟลอ	อ่านว่า	เฟลอ

๒) คำควบกล้ำไม่แท้

ฉบับ
เฉลย

คำว่า	ฉะเชิงเทรา	อ่านว่า	ฉะ-เชิง-เซา
คำว่า	เศร้าสร้อย	อ่านว่า	เศร้า-สร้อย
คำว่า	จริงจัง	อ่านว่า	จิง-จัง
คำว่า	ทรัพย์สิน	อ่านว่า	ชัย-สิน

๓) คำที่มีอักษรนำ

คำว่า	จรวด	อ่านว่า	จะ-หรวด
คำว่า	ผลิต	อ่านว่า	ผะ-หลิด
คำว่า	ฝรั่ง	อ่านว่า	ฝะ-หรั่ง
คำว่า	กนก	อ่านว่า	กะ-หนก

๒. เขียนคำอ่านของคำที่กำหนด

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๓๔.๑ ป.๔/๑

๑) ขวักไขว่	อ่านว่า	ขวัก-ไขว่
๒) ทรวดโถม	อ่านว่า	ชุด-โถม
๓) นักปราชญ์	อ่านว่า	นัก-ปราด
๔) เสริมสร้าง	อ่านว่า	เสริม-สร้าง
๕) เอรีดอรร้อย	อ่านว่า	อะ-เหรีด-อะ-หรร้อย
๖) สมาคม	อ่านว่า	สะ-มา-คม
๗) สนุกสนาน	อ่านว่า	สะ-หนุก-สะ-หนาน

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๓๔.๑ ป.๔/๑

๓. เขียนคำที่มีพยัญชนะต้นตามที่กำหนด จำนวน ๔ คำ

(แนวคำตอบ)

ฉบับ
เฉลย

กร กราบ
กรม กรุง กรอง

พล พลาย
เพลง พลิก พลุ่

หย หยอด
หยุด หยิบ หยาม

ขว ขวาน
ขวาง ขวัญ ขวา

หม หมอ
หมาย หมุด หมี่

๔. แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน เลือกหัวข้อที่กำหนด ๑ เรื่อง แล้วจัดทำรายงานเป็นรูปเล่มที่มีความยาว ๘-๑๐ หน้า จากนั้น ออกมานำเสนอ (แนวคำตอบ)

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๒.๑ ป.๔/๖

สำนวนไทย

ปริศนาคำทาย

เพลงพื้นบ้าน

- ๑) กลุ่มของนักเรียนเลือกทำรายงานเรื่อง ปริศนาคำทาย
- ๒) เขียนโครงสร้างส่วนประกอบของรายงาน

ปกหน้า

- ชื่อรายวิชา รายงานวิชา ภาษาไทย
- ชื่อเรื่อง เรื่อง ปริศนาคำทาย
- ชื่อผู้จัดทำ รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
- ชื่อคุณครูที่นักเรียนจะนำเสนอรายงาน ชื่อคุณครูวิชาภาษาไทย

คำนำ

- จุดประสงค์ของการทำรายงาน เพื่อให้ผู้อ่านฝึกคิดหาคำตอบของปริศนา คำทาย โดยใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและความรู้รอบตัว
- วิธีค้นคว้าโดยสรุป สืบค้นข้อมูลปริศนาคำทายจากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- ประโยชน์ที่จะได้รับ รายงานฉบับนี้จะให้ความรู้และช่วยให้ผู้อ่านฝึกคิด

ฉบับ
เฉลย

สารบัญ

- ชื่อหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจ ความหมายและลักษณะของปรีศนาคำทาย
หมวดหมู่ของปรีศนาคำทาย ตัวอย่างของปรีศนาคำทายของไทย และ
คุณค่าของปรีศนาคำทาย
- เลขหน้าของหัวข้อเรื่อง

เนื้อหา

- เนื้อเรื่องจากข้อมูลที่สืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับปรีศนาคำทายที่เรียงเรียงและ
เขียนเป็นสำนวนภาษาของตนเอง โดยจัดลำดับเนื้อเรื่องตามหัวข้อเรื่อง
- ภาพประกอบ ภาพวาดที่เกี่ยวกับปรีศนาคำทาย
- สื่อดิจิทัล ลิงก์เว็บไซต์และคลิปวิดีโอที่เกี่ยวกับปรีศนาคำทาย

ฉบับ
เฉลี่ย

บรรณานุกรม

- รายชื่อหนังสือ เช่น กิ่งแก้ว รัตนวิธ. (๒๕๖๕). ปรีศนาคำทายของไทย.
กรุงเทพฯ : สื่ออักษร.
- รายชื่อเว็บไซต์ เช่น ประเสริฐ ทศถิ่นไทย. (๒๕๖๖). อะไรเอ่ย.
สืบค้นจาก <https://1st-book.com/article/108>

๒๐

คู่มือการเรียนรู้โครงงานประวัติศาสตร์
แบบบูรณาการ

แบบทดสอบที่ ๒

เขียน ~~X~~ ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ ๑.-๒. ข้อใดเป็นคำควบกล้ำ

๑. ก. ตลาด	ข. ผลิต
ค. ผลาญ	ง. ตลบ
๒. ก. เถลิง	ข. ปลอด
ค. ปลัด	ง. ถล่ำ

ข้อ ๓.-๔. ข้อใดเป็นคำที่มีอักษรนำ

๓. ก. นคร	ข. สลาย
ค. ช่อ่ม	ง. เพชฌัญ
๔. ก. ฉลอง	ข. ขบวน
ค. ทอยย	ง. สตางค์

ข้อ ๕.-๖. คำในข้อใดอ่านถูกต้อง

๕. ~~ก. จัก~~ อ่านว่า จะ-หวัค
 ข. พรอท อ่านว่า ปะ-รอด
 ค. ชนิต อ่านว่า ชะ-หนิด
 ง. สัมคร อ่านว่า สะ-มັก
๖. ก. แสร้ง อ่านว่า แซ้ง
 ข. สรวง อ่านว่า สะ-หรวง
 ค. จันทรา อ่านว่า จัน-ทา
~~ง. ทรุตโทรม~~ อ่านว่า ชุต-โซม
๗. ____าด____ียว ควรเติม
 พยัญชนะใด
ก. หว / ส	ข. ขล / จ
ค. พร / ช	ง. ฉล / ข

๘. ข้อใดไม่ใช่หลักในการเขียนรายงาน

- ก. รวบรวมข้อมูลก่อนเขียน
 ข. เรียงลำดับข้อหนังสือที่ใช้
 ค. ค้นคว้าตามพจนานุกรม
 ง. มีภาพประกอบเนื้อหา
~~ค. เขียนเนื้อหาโดยใช้ภาษาพูด~~

๙. ข้อใดเรียงลำดับการเขียน
 รายงานได้ถูกต้อง

- (๑) รวบรวมข้อมูล
 (๒) วางแผนว่าจะเขียนเรื่องอะไร
 (๓) ตรวจสอบให้เรียบร้อย
 (๔) นำข้อมูลมาเขียนเป็นรายงาน

ก. ๑ ๒ ๓ ๔	ข. ๒ ๑ ๔ ๓
ค. ๑ ๒ ๔ ๓	ง. ๒ ๔ ๑ ๓

๑๐. ข้อใดไม่ใช่หลักในการพูดรายงาน

- ก. อ่านรายงานทั้งหมดก่อนพูด
 ข. พูดด้วยเสียงดังพอเหมาะ
 และออกเสียงถูกต้อง
~~ค. พูดโดยใช้เวลาเต็มที่ตาม~~
 ต้องการเพื่ออธิบาย
 รายละเอียด
 ง. ใช้วิธีการหลากหลายในการ
 พูดเพื่อไม่ให้ผู้ฟังเบื่อหน่าย

ฉบับ
 เฉลย

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้

ตอนที่ ๑

วรรณคดีและวรรณกรรม

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๑.๑ ป.๔/๑,
ป.๔/๒

๑. ระบายสีภาพของเล่น แล้วเขียนชื่อของเล่น และวิธีการเล่น

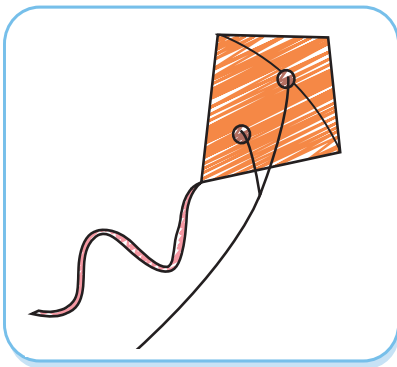
๑)

- ของเล่นนี้ คือ ลูกข่าง
- มีวิธีเล่น ดังนี้ ใช้เชือกพันที่ตัวลูกข่างจนรอบให้เหลื่อปลายเชือกไว้ แล้วสะบัดอย่างแรงให้เดือยแหลมสัมผัสพื้น และหมุน

ฉบับ
เฉลี่ย

๒)

- ของเล่นนี้ คือ ว่าว
- มีวิธีเล่น ดังนี้ เอาว่าววางราบบนพื้น โดยหันด้านที่ผูกสายป่านมาทางคนที่ถือสายป่าน เว้นระยะห่าง ๒ เมตร แล้ววิ่งไปพร้อมกับผ่อนสายป่านว่าว

๓)

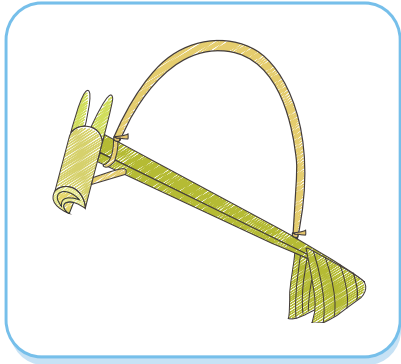

- ของเล่นนี้ คือ กะลาร้อยเชือก
- มีวิธีเล่น ดังนี้ ใช้นิ้วเท้า (นิ้วโป้งและนิ้วชี้) คีบเชือกไว้ให้ฝ่าเท้าอยู่บนกะลามือถือเชือกแล้วเดินไปมา

๒

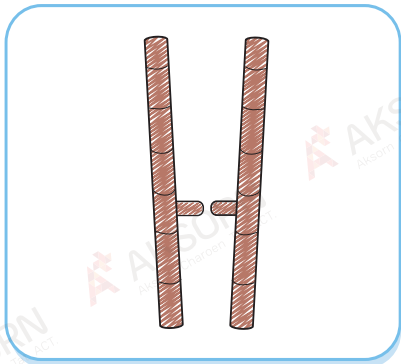
คู่มือครูเรื่องโปรแกรมการตรวจประเมิน
เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔)

- ของเล่นนี้ คือ ม้ก้านกล้วย
- มีวิธีเล่น ดังนี้ ขึ้นคร่อมม้ก้านกล้วย
แล้ววิ่งไปมา

๕)

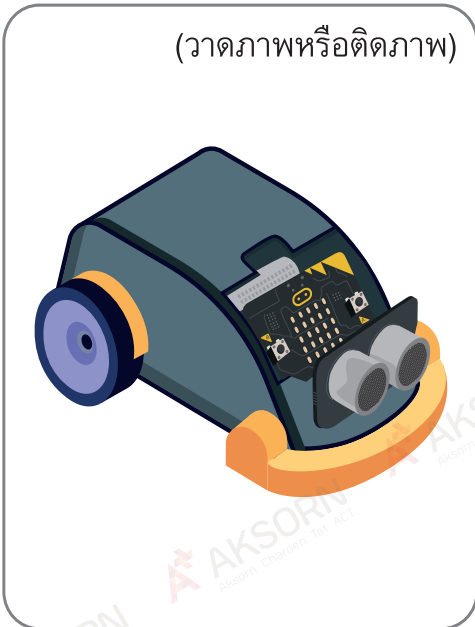

- ของเล่นนี้ คือ ไม้สูง
- มีวิธีเล่น ดังนี้ ขึ้นไปยืนเหยียบบน
ง่ามสองอันของไม้ไผ่ แล้วเดินแทนเท้า
โดยทรงตัวไม่ให้ตกลงมา

ฉบับ
เฉลย

๒. วาดภาพหรือติดภาพของเล่นที่นักเรียนสนใจ ๑ อย่าง แล้วเขียน
ชื่อของเล่น และวิธีการเล่น (แนวคำตอบ)

(วาดภาพหรือติดภาพ)

- ของเล่นนี้ คือ หุ่นยนต์บิตคาร์
- มีวิธีเล่น ดังนี้ ประกอบชิ้นส่วนของตัว
หุ่นยนต์ให้เป็นรถ แล้วใช้งานร่วมกับการ
เขียนโปรแกรมโคตดิง ควบคุมให้เคลื่อนที่

๓

๓. อ่านเรื่อง เล่นกลางแจ้ง จากหนังสือเรียน วรรณคดีฯ แล้ว

ตอบคำถาม (แนวคำตอบ)

- ๑) นักเรียนรู้จักการเล่นต่าง ๆ ในเรื่อง เล่นกลางแจ้ง หรือไม่
ถ้ารู้จัก รู้จักการเล่นใดบ้าง

รู้จักการเล่นม้าก้านกล้วย ปีนก้านกล้วย สร้างบ้าน ลูกข่าง
หมากเก็บ กระโดดเชือก และว่าว

- ๒) นักเรียนคิดว่า การเล่นต่าง ๆ ในเรื่อง เล่นกลางแจ้ง มีข้อดี
อย่างไรบ้าง

ทำให้เด็ก ๆ ได้มาเล่นร่วมกัน และเป็นการเล่นที่ทำให้ได้
ออกกำลังกายไปในตัวด้วย

- ๓) ถ้าให้นักเรียนเลือกเล่นการเล่น ๑ อย่าง ในเรื่อง เล่นกลางแจ้ง
นักเรียนจะเล่นอะไร เพราะเหตุใด

เล่นสร้างบ้าน เพราะเมื่อสร้างบ้านเสร็จ ก็สามารถเข้าไปนั่งเล่น
หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ในบ้านได้

- ๔) นอกจากการเล่นที่ปรากฏในเรื่องแล้ว นักเรียนคิดว่า ยังมี
การเล่นใดบ้างที่สามารถเล่นกลางแจ้งได้ และมีวิธีเล่นอย่างไร

การเล่นที่สามารถเล่นกลางแจ้งได้ เช่น รีรีข้าวสาร มีผู้เล่น
ประมาณ ๑๐-๑๒ คน ให้ผู้เล่น ๒ คน จับมือประสานเป็นประตูโค้ง
ผู้เล่นคนอื่น ๆ เกาะเอวต่อเป็นแถวเดินลอดใต้ประตูโค้ง โดยผู้ที่เป็น
ประตูโค้งร้องเพลง รีรีข้าวสาร ประกอบ เมื่อเพลงจบก็เอามือลง
ล้อมคนที่กำลังลอดอยู่ คนที่ถูกล้อมจะต้องกลายเป็นประตูโค้งแทน
ผู้ที่เดินลอดประตูโค้งจึงต้องระวังให้ดี

ฉบับ
เฉลี่ย

๔. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการละเล่นแบบไทยที่ต้องใช้อุปกรณ์
(นอกเหนือจากเรื่อง เล่นกลางแจ้ง) แล้วเขียนสรุปข้อมูล
(แนวคำตอบ)

๑) บอกชื่อการละเล่นและวิธีเล่น พร้อมวาดภาพหรือติดภาพประกอบ

การละเล่น ไข่กา

วิธีเล่น ๑. สิ่งของต่าง ๆ สมมติให้เป็น
ไข่กา แล้วนำมาวางลงในวงกลมที่ขีดไว้
แทนรังของผู้ที่เป็นกา

๒. ผู้ที่อยู่นอกวงกลมต้องแย่งชิงไข่กา

โดยห้ามเข้าในวงกลม และระวังไม่ให้ถูกผู้ที่เป็นกาทะตัว

๓. ผู้ที่ถูกกาแตะตัว ต้องเปลี่ยนมาเล่นเป็นกาแทน

แหล่งที่มาของข้อมูล ชูชาติ รอดถาวร และภาสกร บุญนิยม.

สุศึกษาและพลศึกษา ป.๑. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.

๒) บอกวิธีทำอุปกรณ์ประกอบการละเล่นในข้อ ๑) โดยใช้วัสดุใกล้ตัว

อุปกรณ์ ไข่กา วัสดุ กระดาษหนังสือพิมพ์

วิธีทำ ๑. ฉีกกระดาษหนังสือพิมพ์เป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วนำไปแช่น้ำ

๒. นำกระดาษที่แช่น้ำมาผสมกาว นวดให้เป็นเนื้อเดียวกัน

๓. ปั้นเป็นรูปไข่ แล้วตากแดดให้แห้ง และนำมาตกแต่ง

๕. เขียนคำให้ตรงกับความหมายที่กำหนด แล้ววาดภาพหรือติดภาพประกอบ

- ๑) ความหมาย เรียกทรงผมที่ขมวดผมไว้ตรงขม่อม

คำ จุก

- ๒) ความหมาย เรียกทรงผมเป็นแหยมที่แฉ่ศีรษะ

คำ แกละ

- ๓) ความหมาย ของเล่นอย่างหนึ่งเป็นลูกกลม มีเดือยใช้ปั่นให้หมุนด้วยมือหรือด้วยเชือก

คำ ลูกข่าง

- ๔) ความหมาย ส่วนแข็งที่หุ้มเนื้อมะพร้าว

คำ กะลา

ฉบับ
เฉลี่ย

๓

หนังสือเรียนในสังกัดสทศ
เผยแพร่โดยไม่รับค่าลิขสิทธิ์

๑. เติมตัวอักษรตามหมู่ที่กำหนดให้เป็นคำที่ถูกต้อง

อักษรสูง	อักษรกลาง	อักษรต่ำ
สํารวจ	จิ้งหรีด	อนุญาต
ห้อมล้อม	เบาะแส	โลดโผน
ขโมย	กระโปรง	ประเพณี
แกลงขาว	ดักแด้	วัดขึ้น
สัมผัส	ปรากฏ	มะพร้าว
ไฟ่ พัน	โอนอ่อน	คำนวณ
ฉืดฉาย		โชติช่วง

ฉบับ
แก้ไข

๒. เติมรูปวรรณยุกต์ลงในช่องว่างให้เป็นคำที่ถูกต้อง

- ๑) ๗ ปลั๊กไฟ
- ๒) ๗ ๗ ร่องไห
- ๓) + ตัวรถไฟ
- ๔) । เงื่อนงำ
- ๕) + ปลาเกา
- ๖) ๗ ๗ จักจี้
- ๗) ๗ ขั้วขั้ว
- ๘) । ๗ ถองแห
- ๙) ๗ เฉากวย
- ๑๐) ๗ กระเจี๊ยบ
- ๑๑) ๗ ขัดข้อง
- ๑๒) ๗ ๗ โนมนาว

ฉบับ
เฉลี่ย

๓. เขียนคำที่มีรูปวรรณยุกต์ตามที่กำหนด อย่างละ ๓ คำ
(แนวคำตอบ)

รูปวรรณยุกต์	คำ		
⏏	ข่าว	อ่อน	นึ้ม
๗	เสื่อ	บ้าน	ร้อง
๗	โต๊ะ	เปาะ	กึก
+	ปุ๋ย	แก้ง	โอ้

๗

หนังสือเรียน
เนื้อหา
เนื้อหา
เนื้อหา

๔. นำคำที่กำหนดเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามเสียงวรรณยุกต์

หลาน

สิงห์

แล้ว

พลอย

นอน

อ่าน

พากย์

มอบ

บวช

รัก

สุข

วาง

ทั่ว

ไฝ

เฟื่อง

หา

ยาม

อ้อย

เดี่ยว

นิ้ว

เสียงสามัญ

พลอย

นอน

วาง

ยาม

เสียงเอก

อ่าน

บวช

สุข

ไฝ

เสียงโท

พากย์

มอบ

ทั่ว

เฟื่อง

เสียงตรี

แล้ว

รัก

อ้อย

นิ้ว

เสียงจัตวา

หลาน

สิงห์

หา

เดี่ยว

ฉบับ
เฉลย

๕. เลือกอ่านหนังสือที่ให้ความบันเทิงมา ๑ เล่ม แล้วเขียนสรุปตามหัวข้อที่กำหนดลงในสมุด

- ชื่อหนังสือ
- ชื่อผู้แต่ง
- สารสำคัญของเรื่อง
- ความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องที่อ่าน

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน

๖. อ่านเรื่อง เล่นกลางแจ้ง จากหนังสือเรียน วรรณคดีฯ แล้วตั้งคำถามหรือตอบคำถาม จากนั้นเขียนสรุปสาระสำคัญ

(แนวคำตอบ)

ถาม : เด็ก ๆ ที่เล่นกลางลาน เล่นอะไรบ้าง

ตอบ : ลูกข่าง วังกระป๋อง เดินกะลา ม้าก้านกล้วย ลากกบหมาก ไม้สูง
สร้างบ้าน วาว ตีวงล้อ

ถาม : ก้านกล้วยสามารถนำมาทำเป็นของเล่นอะไรได้บ้าง

ตอบ : ม้าก้านกล้วย และป็นก้านกล้วย

ถาม : การเล่นอะไรที่ต้องมีทักษะการทรงตัวที่ดี จึงจะเล่นได้

ตอบ : ไม้สูง เพราะถ้าทรงตัวไม่ดี อาจล้มได้

ถาม : การเล่นอะไรที่ต้องอาศัยแรงลมจากธรรมชาติ

ตอบ : เล่นวาว

ถาม : เด็ก ๆ หยุดเล่นเมื่อไร

ตอบ : เด็ก ๆ หยุดเล่นเมื่อรู้สึกเหนื่อย

สรุปสาระสำคัญของเรื่อง

เด็ก ๆ มาเล่นที่กลางลาน โดยเล่นลูกข่าง วังกระป๋อง เดินกะลา
ม้าก้านกล้วย ลากกบหมาก ไม้สูง สร้างบ้าน วาว และตีวงล้อ
ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ทำของเล่นสามารถหาได้ทั่วไป เช่น ก้านกล้วยนำมาทำ
ม้าก้านกล้วย เมื่อเด็ก ๆ เล่นจนเหนื่อย ก็จะเลิกเล่น

ฉบับ
เฉลี่ย

๖๐

หนังสือเรียน
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

๑. เติมคำ ๒ พยางค์ ที่ประสมด้วยพยัญชนะเดียวกัน เสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน แต่สระต่างกัน แล้วเขียนบอกรูปและเสียงวรรณยุกต์ (แนวคำตอบ)

สระที่กำหนด	คำ	รูปวรรณยุกต์	เสียงวรรณยุกต์
ตัวอย่าง อุ-อี	คน จู้จี้ แกง จู้จี้	โท เอก	โท/โท เอก/เอก
๑) ออ-แอ	ผู้คน จอแจ เสียง อ้อแอ้	- โท	สามัญ/สามัญ โท/โท
๒) โอ-เอ	อย่ามัว โอ้แอ้ กระท่อม โย้เย้	โท โท	โท/โท ตรี/ตรี
๓) อี-อะ	พูด อี้กัก ท่าทาง คีคัก	- -	เอก/เอก ตรี/ตรี
๔) อุ-อิ	ทำ ทุบจับ หม้อ บุบจับ	- -	ตรี/ตรี เอก/เอก

๒. วิเคราะห์ว่าคำที่พิมพ์ตัวหนาเขียนถูกหรือไม่ ถ้าถูกให้ขีด ✓

แต่ถ้าผิดให้กา ✗ ลงใน □ หน้าประโยค และเขียนแก้ไข

- ๑) ครูเขียนโน้ตเพลงบนกระดานดำ ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๕.๑ ป.๔/๑
- ๒) ฉันชอบเค้กรสซ็อกโกแลต เค้ก
- ๓) พ่อกินข้าวกับเต้าหู้ยี้ เต้าหู้ยี้
- ๔) แม่ข้า หนูปวดท้องค่ะ แม่ข้า
- ๕) อย่ามาเข้าชี้ จุกจิกกวนใจฉันนะ จุกจิก

๓. ผันเสียงวรรณยุกต์ของคำที่กำหนด แล้วเขียนลงในตาราง

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๔.๑ ป.๔/๑

คำ	เสียงวรรณยุกต์				
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
๑) คา	คา	-	ค้ำ	ค้ำ	-
๒) เหงา	-	เหง่า	เหง้า	-	เหงา
๓) สวน	-	ส่วน	ส่วน	-	สวน
๔) น้อย	น้อย	-	น้อย	น้อย	-
๕) แมว	แมว	-	แม่ว	แม้ว	-

ฉบับ
เฉลี่ย

๔. เขียนคำที่มีเสียงวรรณยุกต์เดียวกับคำที่กำหนด อย่างละ ๓ คำ (แนวคำตอบ)

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๔.๑ ป.๔/๑

บาง	➡	ทอง	มัน	แพง
ไก่	➡	อก	ข้าว	ส้ม
เปรี้ยว	➡	บ้าน	ห้อง	ซ่อม
โต๊ะ	➡	เข็ด	ค้ำ	ร้อน
ตุ๋น	➡	เสือ	เหมียว	ฉาย

๓

คู่มือครูเขียนโปรแกรมตรวจสอบคำตอบ
เมื่อพิมพ์โปรแกรมเสร็จแล้ว

๕. ตอบปริศนาคำทายวรรณยุกต์ จากปริศนาที่กำหนด

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๗๔.๑ ป.๔/๑

ตัวอย่าง

คำทาย

๑. อะไรเอ่ยใช้เป็นพื้นที่สำหรับปลูกข้าว
๒. ทำให้ ชวนให้ อยากจะ คือคำว่าอะไรเอ่ย
๓. น้องของแม่ เรียกว่าอะไรเอ่ย

คำตอบ

๑. นา
๒. ไร่
๓. พี่

๑) คำทาย

๑. อาการอะไรเอ่ย ทำให้อยากเกา
๒. แทรกหรือกั้นอยู่ในระหว่าง คือคำว่าอะไรเอ่ย
๓. บีบเอาน้ำออก เป็นการทำอะไรเอ่ย

คำตอบ

๑. คัน
๒. คั่น
๓. คั้น

๒) คำทาย

๑. ขว้างไปไกล ๆ คือคำว่าอะไรเอ่ย
๒. สถานที่ที่มีต้นไม้มาก ๆ คือที่ใดเอ่ย
๓. พี่ของแม่และพ่อ เรียกว่าอะไรเอ่ย

คำตอบ

๑. ฟ้า
๒. ป่า
๓. ป้า

๓) คำทาย

๑. สีเหมือนสำลี คือสีอะไรเอ่ย
๒. คำบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น เรียกว่าอะไรเอ่ย
๓. อาหารหลักของคนไทยที่ชาวนาปลูกไว้ให้กิน คืออะไรเอ่ย

คำตอบ

๑. ขาว
๒. ข่าว
๓. ข้าว

๖. เลือกอ่านเรื่องที่สนใจ ๑ เรื่อง จากหนังสือหรืออินเทอร์เน็ต แล้วเขียนสรุปสาระสำคัญ พร้อมแสดงความคิดเห็น

(แนวคำตอบ) ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๑.๑ ป.๔/๓

- ชื่อเรื่อง เด็กกระป๋อง
- เรื่องนี้จัดเป็น ☒ บันเทิงคดี ☐ สารคดี
- ชื่อผู้แต่ง คริสทีเนอร์ เนอสลิงเงอร์
- สาระสำคัญของเรื่อง คุณป้าบาร์โหลตตี้ได้รับหุ่นยนต์เด็กชื่อ คอนราด ทั้งที่คุณป้าไม่ได้สั่งมา คุณป้าและคอนราดต้องเรียนรู้ และปรับตัวในการใช้ชีวิต คอนราดเป็นเด็กดี มีน้ำใจ และมีมารยาทดี ทำให้ทุกคนรักคอนราด ต่อมา โรงงานหุ่นยนต์ต้องการ คอนราดคืน ทุกคนพยายามหาวิธีที่จะไม่ต้องคืนคอนราด โดย ช่วยให้คอนราดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และมีความคิดเหมือนกับเด็กทั่วไป
- ความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องที่อ่าน เรื่องนี้มีตัวละครหลักเป็นเด็ก ทำให้รู้สึกว่าได้คอยติดตามเรื่องราวของเพื่อนคนหนึ่ง คอยเอาใจ ช่วยให้คอนราดได้อยู่กับทุกคน เรื่องนี้เล่าเรื่องราวได้สนุกสนาน มีมุขขำขันของตัวละครต่าง ๆ เมื่ออ่านจบแล้ว รู้สึกประทับใจ
- แหล่งที่มาของเรื่อง คริสทีเนอร์ เนอสลิงเงอร์. (๒๕๔๘). เด็กกระป๋อง. (พิมพ์ครั้งที่ ๙). กรุงเทพฯ : แพรียวเยาวชน.

ฉบับ
เฉลี่ย

๗. ฟังหรืออ่านเรื่อง นกที่บินไม่ได้ แล้วตั้งคำถามและตอบคำถาม อย่างน้อย ๔ ข้อ จากนั้นเขียนสรุปสาระสำคัญ

ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ นกเพนกวินมีขนาดลำตัวสูงใหญ่ถึง ๖ ฟุต แต่นกเพนกวินที่มีชีวิตเหลือรอดอยู่ในยุคปัจจุบันมีเพียง ๑๗ สายพันธุ์ และพันธุ์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ นกเพนกวินจักรพรรดิ ซึ่งก็สูงเพียง ๑ เมตร และหนักประมาณ ๓๖ กิโลกรัมเท่านั้น

ในสมัยโบราณนกเพนกวินบินได้เช่นเดียวกับนกทั่ว ๆ ไป แต่ทุกวันนี้ปีกของมันมีลักษณะเหมือนพายสั้น ๆ ใช้บินไม่ได้เลย การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร เหตุผลหนึ่งซึ่งฟังดูประหลาดทีเดียว ก็คือ นกเพนกวินแทบไม่มีศัตรูเลย มันอาศัยอยู่ในดินแดนไกลโพ้นของทวีปแอนตาร์กติกา ซึ่งปราศจากผู้คนที่จะมาทำร้ายมัน ดังนั้น นกเพนกวินจึงใช้ชีวิตอยู่บนบกและในน้ำได้อย่างปลอดภัยตลอดเวลา

ด้วยเหตุที่นกเพนกวินรุ่นแล้วรุ่นเล่าเกิดมาและตายไปโดยไม่ได้ใช้ปีกเลย ปีกจึงหดเล็กลงเรื่อย ๆ และแข็ง ไม่ยืดหยุ่นตลอดเวลาที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบันปีกของนกเพนกวินไร้ประโยชน์ต่อการบินอย่างสิ้นเชิง อย่างไรก็ตาม นกเพนกวินได้พัฒนาเป็นนักว่ายน้ำ และนักดำน้ำที่เก่งกาจ เพราะปีกของมันได้แปรสภาพเป็นพายที่มีประสิทธิภาพสูง นกเพนกวินได้พัฒนาผิวให้มีไขมันหนาห่อหุ้มร่างกายและช่วยปกป้องมันจากความหนาวเหน็บของแถบขั้วโลกใต้ ไขมันหนานี้เองทำให้มันถูกกล่าวจาก “ศัตรู” ซึ่งก็คือมนุษย์เรานั่นเอง อาจถึงเวลาแล้วที่ต้องมีการออกกฎหมายคุ้มครองชีวิตนกเพนกวิน ก่อนที่สัตว์น่ารักนี้จะสูญพันธุ์ไปจากโลก

(หนังสือ ๑๐๘ ของคำถาม เล่ม ๑๐)

ฉบับ
เฉลย

(แนวคำตอบ)

ถาม : ปัจจุบันมีนกเพนกวินเหลืออยู่กี่สายพันธุ์

ตอบ : ๑๗ สายพันธุ์

ถาม : นกเพนกวินอาศัยอยู่ที่ใด

ตอบ : ทวีปแอนตาร์กติกา

ถาม : ปีกของนกเพนกวินมีลักษณะอย่างไร

ตอบ : เหมือนใบพายสั้น ๆ ใช้บินไม่ได้

ถาม : ทำไมนกเพนกวินจึงบินไม่ได้

ตอบ : เพราะมันไม่ได้ใช้ปีก ปีกจึงหดเล็กลง

ถาม : ปีกของนกเพนกวินมีประโยชน์อย่างไร

ตอบ : ช่วยให้นกเพนกวินว่ายน้ำได้เก่ง

ฉบับ
เฉลี่ย

สาระสำคัญของเรื่อง

ปัจจุบันมีนกเพนกวินเหลืออยู่ ๑๗ สายพันธุ์ โดยนกเพนกวินอาศัยอยู่ที่ทวีปแอนตาร์กติกาที่ไม่มีผู้คน มันจึงแทบไม่มีศัตรูที่จะทำร้ายมัน ปีกของนกเพนกวินมีลักษณะเหมือนใบพายสั้น ๆ นกเพนกวินจึงบินไม่ได้ เพราะมันไม่ได้ใช้ปีกในการบินหนีศัตรู ปีกนกเพนกวินจึงหดเล็กลง แต่ ปีกของนกเพนกวินก็ช่วยให้นกเพนกวินว่ายน้ำได้เก่ง เพราะปีกของมัน เป็นเหมือนพายที่มีประสิทธิภาพสูง

๑

หนังสือเรียนเรื่องวิทยาศาสตร์
เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

๘. เขียนป้ายประกาศเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติของการใช้บริการมุมหนังสือของห้องเรียน จากนั้นนำเสนอ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียน (แนวคำตอบ) ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๒.๑ ป.๔/๒

ข้อควรปฏิบัติของการใช้บริการมุมหนังสือของห้องเรียน

๑. เมื่ออ่านหนังสือเสร็จแล้ว ควรนำหนังสือไปวางที่เดิม
๒. เปิดอ่านหนังสืออย่างทะนุถนอม
๓. ไม่ขีดเขียนสิ่งใดลงในหนังสือ
๔. ไม่พับหนังสือ ไม่ตัดหรือฉีกหนังสือ
๕. รักษาความสะอาดบริเวณมุมหนังสือ

ป้ายประกาศที่ชอบมากที่สุด คือ ป้ายของ อธิป
เพราะ เขียนข้อควรปฏิบัติได้เข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่สุภาพโดยไม่สื่อความเชิงบังคับให้ทำตาม แต่ให้ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

ฉบับ
เฉลย

แบบทดสอบที่ ๓

เขียน ~~X~~ ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ ๑.-๓. ข้อใดเป็นคำเป็น

๑. ค. กิน	ข. เกาะ
ค. กัด	ง. กรอบ
๒. ก. ปด	ข. ปรับ
ค. ปุ่ม	ง. ปลุก
๓. ก. นาค บุก	
ข. ลำไย หิว	
ค. ประกาศ รับ	
ง. อพยพ โอต	

ข้อ ๔.-๖. ข้อใดเป็นคำตาย

๔. ก. นาน	ข. นิ่ง
ค. นื่อง	ง. นก
๕. ก. มัว	ข. มัด
ค. แมว	ง. เมือง
๖. ค. โลहित โบกธ	
ข. สังสรรค์ ใจดี	
ค. กลางวัน ไบเตย	
ง. นม نان ทรงกลม	

๗. ข้อใดเขียนถูกต้อง

ก. คุกกี้	ข. นะคะ
ค. หน้ารัก	ง. สมุดโน้ต

๘. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์

ต่างจากพวก

ก. เจ็บปวด

~~ข.~~ ลำคลอง

ค. อุดอยาก

ง. เก๋ใหม่

๙. เสือแซ่ด มีเสียงวรรณยุกต์ใด

ก. เสียงวรรณยุกต์ โท/โท

ข. เสียงวรรณยุกต์ ตรี/ตริ

ค. เสียงวรรณยุกต์ ตรี/โท

~~ง.~~ เสียงวรรณยุกต์ โท/ตริ

๑๐. ถ้าต้องการอ่านข่าวสาร บทความ

และเรื่องราวเกี่ยวกับวงการกีฬา

ควรเลือกอ่านหนังสือประเภทใด

ก. หนังสือชีวประวัตินักฟุตบอล

ข. หนังสือเรียนวิชาพลศึกษา

~~ค.~~ หนังสือพิมพ์รายวัน

ง. หนังสือคู่มือการเล่นกีฬา

ฉบับ
เฉลย

๑

คู่มือการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
เพื่อเตรียมความพร้อม

กิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้

ตอนที่ ๑

วรรณคดีและวรรณกรรม

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๓๑.๑ ป.๕/๑,
ป.๕/๒

๑. เขียนวิธีอนุรักษ์ต้นไม้ที่นักเรียนมีส่วนร่วมมา ๔ ข้อ

(แนวคำตอบ)

๑

คอยดูแลรักษาต้นไม้ที่อยู่ในบริเวณบ้าน โรงเรียน หรือชุมชน ให้เจริญเติบโตได้ดี โดยรดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย และระมัดระวังไม่ให้มีโรคหรือศัตรูพืชมารบกวน

๒

ช่วยปลูกต้นไม้ในสถานที่ต่างๆ เช่น สวนหลังบ้าน บริเวณริมรั้ว โรงเรียน เพื่อให้มีต้นไม้จำนวนมากขึ้น

๓

เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ชมรมสิ่งแวดล้อม ค่ายอาสาปลูกป่าชายเลน

๔

เผยแพร่วิธีการอนุรักษ์ต้นไม้ให้แก่คนที่ใกล้ชิด เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลทั่วไป เช่น คนในชุมชน โดยทำเป็นโปสเตอร์หรือวิดีโอ

๒. ดูภาพที่กำหนด แล้วเขียนคำบรรยายภาพตามความคิดและจินตนาการของนักเรียน พร้อมตั้งชื่อภาพ (แนวคำตอบ)

๑)

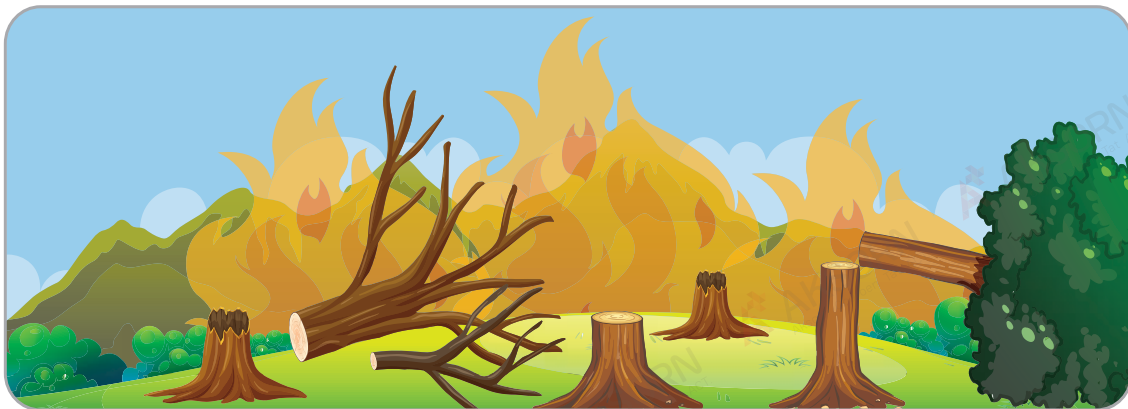

ชื่อภาพ ป่าแสนสุข

คำบรรยายภาพ ป่าแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ และ
สายน้ำ ทำให้สัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ มาอาศัยอยู่ ทั้งช้าง ยีราฟ และม้าลาย
ต่างก็อยู่ร่วมกันในป่าแสนสุขแห่งนี้

ฉบับ
เฉลี่ย

๒)

ชื่อภาพ ไฟเผาป่า

คำบรรยายภาพ มนุษย์ไม่ได้อาศัยอยู่ในป่าเหมือนสัตว์ป่า แต่
มนุษย์ก็ยังเข้าไปทำลายบ้านของสัตว์ป่า ทั้งตัดต้นไม้และเผาป่า
บ้านของสัตว์ป่าจึงถูกทำลายด้วยฝีมือของมนุษย์

๔
หนังสือเรื่องโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
เพื่อมอบให้โรงเรียนประถมศึกษา

๑. เขียนคำอ่านของคำที่กำหนด และบอกจำนวนพยางค์ของคำ

คำ	อ่านว่า	จำนวนพยางค์
๑) สตรี	สัด-ตรี/สะ-ตรี	๒
๒) รัฐสภา	รัต-ถะ-สะ-พา	๔
๓) อุณหภูมิ	อุณ-หะ-พุม	๓
๔) นิทรรศการ	นิ-ทัต-สะ-กาน	๔
๕) สุนทรียภาพ	สุน-ทะ-รี-ยะ-พาบ	๕
๖) สถาปัตยกรรม	สะ-ถา-ปัต-ตะ-ยะ-กำ	๖

ฉบับ
เฉลย

๒. เขียนคำจากภาพที่กำหนด แล้วบอกจำนวนพยางค์ของคำ และเขียนคำอ่านของคำ

๑) คำว่า จระเข้ มี ๓ พยางค์
อ่านว่า จอ-ระ-เข้

๒) คำว่า แว่นขยาย มี ๓ พยางค์
อ่านว่า แว่น-ชะ-หยาย

๓) คำว่า รถพยาบาล มี ๔ พยางค์
อ่านว่า รด-พะ-ยา-บาน

๓. เขียนจำแนกนามวลีและกริยาวลีจากประโยคที่กำหนด

๑) นักเรียนคนนั้นกำลังเดินไปห้องสมุด

- นามวลีนักเรียนคนนั้น.....
- กริยาวลีกำลังเดินไปห้องสมุด.....

๒) ผีเสื้อหลายตัวโบยบินอยู่ในสวนดอกไม้

- นามวลีผีเสื้อหลายตัว.....
- กริยาวลีโบยบินอยู่ในสวนดอกไม้.....

๓) รองเท้าคูใหม่ของฉันเป็นรองเท้านั่งสีน้ำตาล

- นามวลีรองเท้าคูใหม่ของฉัน.....
- กริยาวลีเป็นรองเท้านั่งสีน้ำตาล.....

ฉบับ
เฉลี่ย

๔. เขียนวลีตามประเภทที่กำหนดลงในบทสนทนา (แนวคำตอบ)

นานะ

.....พวกเขา..... (นามวลี) จะมาทันเวลาไหมนะ

.....ไม่ทันแน่นอน..... (กริยาวลี)

เคน

นานะ

รถคงติดแน่เลย

.....วันอาทิตย์แบบนี้..... (นามวลี) ไม่น่าจะติดเท่าไร

เคน

นานะ

ถ้าอย่างนั้นพวกเรารอกันอีกสักพักแล้วกัน..... (กริยาวลี)

๔

หนังสือเล่มนี้เขียนโดยอาจารย์ดร.วิชากร
เมื่อหลายปีก่อนครับ

๕. เขียนคำนามตามหมวดหมู่ที่กำหนด ชนิดละ ๒ คำ (แนวคำตอบ)

คน	คำนามสามัญ	นักเรียน	ช่างภาพ
	คำนามวิสามัญ	ญาติ	พระอภัยมณี

สัตว์	คำนามสามัญ	กระต่าย	สิงโต
	คำลักษณนาม	ฝูง (แร้ง)	โขลง (ช้าง)

กิจกรรม	คำนามสามัญ	กีฬา	ค่ายอาสา
	คำอาการนาม	การวิ่ง	การเต้น

๖. เติมคำนามลงในช่องว่างให้เป็นประโยคที่ได้ใจความ (แนวคำตอบ)

๑)เต่า.....คลานข้ามมาก	๘) เขาขยันหาความรู้.....
๒)วายุ.....กินกล้วยเดี่ยว.....	๙)ไก่.....คู่ดิน.....
๓)ป่า.....ไปตลาด.....	๑๐)เด็ก.....เล่นตุ๊กตา.....
๔)แม่ค้า.....พายเรือ.....	๑๑)น้ำ.....ซื้อไข่.....
๕)ปู่.....อ่านข่าว.....	มาหลายโหล.....
๖)พี่.....อยู่ในห้อง.....	๑๒)ครู.....ถือหนังสือ.....
๗)เงิน.....ทำการบ้าน.....	จำนวน๒.....เล่ม

๗. เติมคำสรรพนามลงในช่องว่างให้เป็นประโยคที่ได้ใจความ (แนวคำตอบ)

- ๑)ฉัน.....กำลังจะไปหา.....เธอ.....พอดี
- ๒)เขา.....รักสัตว์มาก.....ใครๆ.....ก็ชมว่า.....เขา.....มีเมตตา
- ๓)คุณ.....ควรเมตตาต่อสัตว์ และไม่ควรทำร้าย.....มัน.....
- ๔) ขอให้.....พวกเรา.....ช่วยกันรักษาความสะอาดด้วย
- ๕) นิชาเป็นเพื่อนของ.....ฉัน.....
- ๖)ผม.....ขอขอบคุณ.....คุณ.....มากนะครับ
- ๗)ฉัน.....ไม่รู้ว่า.....เขา.....ไปไหน
- ๘) ตอนนี้.....เธอ.....พักอยู่กับใคร
- ๙)พวกเธอ.....อย่าวิ่งเล่นในห้องเรียนนะ
- ๑๐)ฉัน.....จะรอ.....เธอ.....อยู่ที่เดิม

ฉบับ
เฉลย

๘. อ่านประโยค แล้วขีดเส้นใต้คำสรรพนาม และบอกชนิดของคำสรรพนาม

๑) <u>ใคร ๆ</u> ก็รักน้อง	คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ
๒) พินกับแพรวไปเที่ยวด้วย <u>กัน</u>	คำสรรพนามแยกฝ่าย
๓) <u>นี้</u> คือหมวกของคุณพ่อ	คำสรรพนามชี้เฉพาะ
๔) <u>อะไร</u> อยู่ใต้ตู้เย็น	คำสรรพนามถาม
๕) <u>เขา</u> ซื้อต้นกล้า	คำบุรุษสรรพนาม
๖) <u>ท่าน</u> เป็นคนใจดี	คำบุรุษสรรพนาม
๗) <u>นั่น</u> คือห้องสีขาว	คำสรรพนามชี้เฉพาะ
๘) นักเรียนทุกคน <u>ต่าง</u> ตั้งใจเรียน	คำสรรพนามแยกฝ่าย

๔

คู่มือครูเรื่องปราชญ์เยาวชน
เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม
และจริยธรรม

๙. อ่านประโยค แล้วขีดเส้นใต้คำกริยา และบอกชนิดของคำกริยา

๑) นักเรียน <u>ไป</u> โรงเรียนตอนเช้า	คำกริยากรรม
๒) สุนัข <u>นอน</u> ข้างกระถางต้นไม้	คำกริยากรรม
๓) ฉัน <u>ชอบ</u> ดอกไม้ที่มีสีสวย	คำกริยากรรม
๔) <u>โปรด</u> รักษาความสะอาด	คำกริยานำ
๕) คุณแม่ <u>ปรุง</u> อาหารในครัว	คำกริยากรรม
๖) คุณพ่อของเซน <u>เป็น</u> นักข่าว	คำกริยาต้องเติมเต็ม
๗) เด็กทารก <u>ร้อง</u> ไห้เสียงดัง	คำกริยากรรม
๘) คุณพ่อ <u>ขับ</u> รถอย่างปลอดภัย	คำกริยากรรม
๙) เมื่อคืนนี้ฉัน <u>เห็น</u> ดาวตก	คำกริยากรรม
๑๐) น้ำ <u>ไหล</u> จากภูเขาสูงนั้น	คำกริยากรรม

ฉบับ
เฉลย

*หมายเหตุ : ข้อ ๔) ถ้านักเรียนขีดเส้นใต้คำว่า "รักษา" ต้องบอกว่าเป็นคำกริยากรรม

๑๐. แต่งประโยคจากคำกริยาที่กำหนด (แนวคำตอบ)

ตัวอย่าง

กิน → วัวกินหญ้าที่ริมรั้ว

๑) ใช้	→	ป่าใช้เครื่องดูดฝุ่น
๒) เล่น	→	น้องเล่นหุ่นยนต์
๓) เป็น	→	ฉันเป็นนักเรียน
๔) ซื้อ	→	แม่ซื้อปลา ๒ ตัว
๕) วิ่ง	→	สันตวิ้งรอบสนาม

๑๐

หนังสือเล่มนี้อยู่ในระหว่าง
เปิดโอกาสให้นักเรียน
ใช้

๑๑. เขียนจำแนกชนิดของคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ถูกต้อง

จิ๋ว	ที่สุด	เช้า	อีก	เหตุใด
หน้อย	เร็ว	ทำไม	กลางคืน	เพื่อย
ไหน	ปรี๊ด	ก่อน	อย่างไร	พรั่งนี้

คำวิเศษณ์สามัญ

.....ที่สุดอีกหน้อย.....

.....

คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ

.....จิ๋วเร็วเพื่อยปรี๊ด.....

.....

ฉบับ
เฉลี่ย

คำวิเศษณ์แสดงคำถาม

.....เหตุใดทำไมไหนอย่างไร.....

.....

คำวิเศษณ์บอกเวลา

.....เช้ากลางคืนก่อนพรั่งนี้.....

.....

๑๒

คู่มือครูเขียนในระหว่างกระบวนการ
เรียนการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไข

๑๒. วิเคราะห์คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอกกำหนด
ในประโยคว่าทำหน้าที่ขยายคำใด

ตัวอย่าง

งูเห่ามีพิษร้ายแรง

คำว่า

ร้ายแรง

ขยายคำว่า

พิษ

๑) แมวดำจับหนู

คำว่า

ดำ

ขยายคำว่า

แมว

๒) เศรษฐีมีเงินมากมาย

คำว่า

มากมาย

ขยายคำว่า

มี

๓) พี่สาวสวมเสื้อสีฟ้า

คำว่า

สีฟ้า

ขยายคำว่า

เสื้อ

๔) สมุดนี้ใครลืมไว้

คำว่า

นี้

ขยายคำว่า

สมุด

๕) ผลไม้ต่าง ๆ ล้วนมีวิตามิน

คำว่า

ต่าง ๆ

ขยายคำว่า

ผลไม้

๖) อาคารโน้นไม่มีคนอยู่

คำว่า

โน้น

ขยายคำว่า

อาคาร

๑๓. เขียนแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่อง สุวรรณสาม

สุวรรณสาม

สุวรรณสามเป็นบุตรของเศรษฐี เมื่อบิดามารดาซึ่งตาบอดทั้งสองข้างออกบวชอยู่ในป่า สุวรรณสามจึงตามไปปรนนิบัติบิดามารดา โดยหาผลไม้มาหารับประทาน และตักน้ำจากลำธารมาให้อาบกิน สุวรรณสามปรนนิบัติเช่นนี้จนตนเองอายุได้ ๑๖ ปี

สุวรรณสามเป็นผู้มีความเมตตา กรุณา มาก บรรดาสัตว์ป่าทั้งหลายต่างก็รักสุวรรณสาม เวลาเขาเดินไปทางไหน สัตว์ป่าจะรุมล้อมเดินตามไปด้วย วันหนึ่งขณะที่สุวรรณสามไปตักน้ำที่ลำธาร พระราชาองค์หนึ่งเห็นสัตว์ป่าต่าง ๆ รุมล้อมสุวรรณสาม จึงยิงสัตว์ด้วยธนูอาบยาพิษ แต่ลูกธนูนั้นไปถูกสุวรรณสาม ก่อน

ตายสุวรรณสามได้ขอร้องให้พระราชาช่วยดูแลบิดามารดาแทนตน พระราชาเห็นว่าสุวรรณสามไม่มีความโกรธเคือง และมีความกตัญญูต่อบิดามารดา จึงรับปากกับสุวรรณสามว่าจะดูแลบิดามารดาแทน

ด้วยความดีของสุวรรณสาม เทพยดาจึงดลบันดาลให้เขาฟื้นขึ้นมา และดวงตาของบิดามารดาของสุวรรณสามก็สามารถมองเห็นเป็นปกติ ส่วนพระราชาาก็กลับตัวกลับใจประพฤติดนอยู่ในศีลธรรม ทุกคนจึงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

(นิทานชาดก)

ฉบับ
เฉลี่ย

๕

หนังสือนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญา
ของมูลนิธิโครงการหลวง

แผนภาพโครงเรื่อง สุวรรณสาม

(แนวคำตอบ)

ตัวละคร

สุวรรณสาม บิดาและมารดา
ของสุวรรณสาม สัตว์ป่า และ
พระราชา

สถานที่

ป่าที่มีผลไม้และสัตว์ป่า
นานาชนิด

เหตุการณ์

๑. สุวรรณสามไปตักน้ำที่ลำธารมาให้บิดามารดา สัตว์ป่าต่าง ๆ ที่รัก
สุวรรณสามต่างมารุมล้อมสุวรรณสาม
๒. พระราชายังสัตว์ป่าด้วยธนูอาบยาพิษ แต่ลูกธนูของพระราชากลับ
ไปถูกตัวสุวรรณสาม
๓. เทพยดาตกลงบันดาลให้สุวรรณสามฟื้นขึ้นมา

เนื้อเรื่อง

สุวรรณสามมีความเมตตากรุณา ทำให้เป็นที่รักของสัตว์ป่า
สุวรรณสามไปตักน้ำมาให้บิดามารดาซึ่งตาบอด มีพระราชายังธนู
ใส่สัตว์ป่า แต่ลูกธนูกลับถูกตัวสุวรรณสาม ทำให้สุวรรณสามตาย
เทพยดาเห็นความดีของสุวรรณสาม จึงตกลงบันดาลให้ฟื้นขึ้นมา และ
บิดามารดาของสุวรรณสามก็มองเห็นได้ปกติ

ฉบับ
แก้ไข

๑๔. เขียนย่อความจากนิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน

(แนวคำตอบ)

ตั๊กแตนตัวหนึ่งมีนิสัยเกียจคร้านชอบความสบาย ตลอดช่วงฤดูร้อนที่สัตว์อื่น ๆ พากันหาอาหารไปเก็บสะสมไว้ในรัง มันมัวแต่ร้องรำทำเพลงสนุกสนานไปวัน ๆ ครั้นถึงฤดูหนาว ตั๊กแตนไม่สามารถหาอาหารได้ มันอดอยู่หลายวัน จนในที่สุดต้องชมซานมาเคาะประตูวังของมด “ได้โปรดเถิดเพื่อนยาก ขออาหารให้ฉันประทังชีวิตสักหน่อย เมื่อพ้นฤดูหนาวอันแสนทารุณนี้แล้ว ฉันสัญญาว่าจะหามาใช้คืนให้เป็นเท่าตัว” ตั๊กแตนวิงวอน

“อ้าว! เมื่อตอนฤดูร้อนที่ใคร ๆ พากันหากินตัวเป็นเกลียว เจ้ามัวทำอะไรอยู่” มดย้อนถาม

“ฉันไม่ได้อยู่เฉย ๆ นะ แต่ได้ร้องรำทำเพลงตลอดเวลา เมื่อตอนที่เธอและเพื่อน ๆ ขนอาหารผ่านมาก็ได้ยืมมิใช่หรือ” ตั๊กแตนตอบ

“ได้ยืมสิ..ในเมื่อเจ้ามัวแต่ร้องเพลงตลอดฤดูร้อน เมื่อถึงฤดูหนาวก็จงเต้นรำให้สนุกเถิด” กล่าวจบมดก็ปิดประตูทันที

นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ปล่อยวันเวลาให้ผ่านไปอย่างไร้ค่าชีวิตย่อมพบเพียงความว่างเปล่า

(นิทานอีสป)

เขียนย่อความจากเรื่อง

ย่อนิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน ของอีสป จาก หนังสือนิทานอีสป ความว่า ในฤดูร้อนตั๊กแตนตัวหนึ่งทำแต่กิจกรรมร้องรำทำเพลง ไม่หาอาหารมาเก็บสะสมไว้ พอถึงฤดูหนาว ตั๊กแตนไม่มีอาหารกิน จึงมาอ้อนวอนขออาหารจากมด แต่มดไม่ให้ เพราะเห็นว่าตั๊กแตนไม่ใส่ใจทำงาน

ฉบับ
เฉลี่ย

๑๔

หนังสือเรื่อง (เรื่อง) นิทานอีสป
เนื้อหาเรื่อง (เรื่อง) นิทานอีสป

๑. คิดคำนามประเภทต่าง ๆ อย่างละ ๓ คำ ที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะต้นตามที่กำหนด แล้วนำทุกคำมาแต่งประโยค (แนวคำตอบ)

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๓๔.๑ ป.๔/๒

- ๑) คำนามสามัญ

ม = แมว ร = รถ ป = ป้าย

ประโยค คือ ฝ่ายเห็นแมวอยู่ที่ป้ายรถประจำทาง

- ๒) คำนามวิสามัญ

ช = ชลบุรี พ = พศิน อ = อุทัยธานี

ประโยค คือ พศินเดินทางจากอุทัยธานีไปชลบุรี

- ๓) คำลักษณนาม

ฝ = ฝูง บ = ใบ ผ = ผล

ประโยค คือ ฝูงแมลงกัดกินใบไม้หลายใบและเจาะผลไม้หลายผล

- ๔) คำอาการนาม

ก = การพูด ก = การสื่อสาร ค = ความสำคัญ

ประโยค คือ การสื่อสารด้วยการพูดมีความสำคัญมาก

๒. เขียนคำสรพนาม แล้วแต่งประโยคจากคำ (แนวคำตอบ)

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ๓๔.๑ ป.๔/๒

๑) ฉัน → ฉันอ่านข้อความในโทรศัพท์มือถือ

๒) เธอ → เธอชอบดูการ์ตูนใหม่

๓) ใคร → ใครมาหาคุณแม่

๔) นั่น → แมวเดินไปเล่นในนั้น

๕) กัน → ครอบครัวของฉันไปเที่ยวด้วยกัน

๓. อ่านนิทานเรื่อง ลากับจิ้งหรีด แล้วเขียนคำนาม และคำสรรพนาม
จากนิทาน

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๔.๑ ป.๔/๒

ลา กับ จิ้งหรีด

ลาตัวหนึ่งกินหญ้าอยู่ที่ชายป่า มันได้ยินเสียงจิ้งหรีดร้องเพลง
ไพเราะจับใจ ก็อยากร้องได้บ้าง จึงถามจิ้งหรีดว่า

“เธอกินอะไร จึงร้องได้เสียงไพเราะอย่างนี้”

จิ้งหรีดบอกว่า “ฉันกินน้ำค้าง” ลาได้ยินดังนั้นก็เลิกกินหญ้า แล้ว
เลียน้ำค้างกินแทน ในไม่ช้ามันก็ตายเพราะอดอาหาร

(นิทานอีสป)

คำนาม

ลา ตัว หญ้า ชายป่า เสียง
จิ้งหรีด น้ำค้าง อาหาร

คำสรรพนาม

มัน บ้าง เธอ อะไร
อย่างนี้ ฉัน

ฉบับ
เฉลี่ย

๔. เขียนจำแนกคำกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน และคำบอก
กำหนดที่ขีดเส้นได้จากข้อความลงในช่องว่าง

ประเมินตัวชี้วัด
มฐ. ท๔.๑ ป.๔/๒

ดอกไม้บาน

น้องตัวเล็ก

ฝนอาจตก

ฉันเดินนำหน้าน้อง

ร่มสีเหลืองอยู่

คนนั้นเพิ่งมา

ม้า ๒ ตัวกำลังวิ่ง

เพลงไหนก็ไพเราะ

คำกริยา

บาน อาจ

คำที่เกี่ยวกับจำนวน

๒ หน้า

คำวิเศษณ์

เล็ก อยู่

คำบอกกำหนด

นั้น ไหน

๕

คู่มือครูเขียนโดยนางสาวจิตราพร
เปี่ยมทรัพย์เกษมบุรีประสิทธิ์

๕. แต่งประโยคจากคำกริยาและคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ได้ใจความ
(แนวคำตอบ)

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๕.๑ ป.๔/๒

มอบ

แม่มอบของขวัญให้ลูก ๆ

จิก

นกจิกหนอน

ไหล

น้ำตกไหลลงมาจากหน้าผาสูง

หนัก

ฝนตกหนักมาก

เป็น

พ่อเป็นตำรวจจราจร

ฉบับ
เฉลย

เหมือน

ลูกแมวเหมือนตัวการ์ตูนในภาพยนตร์

ไถ่

น้องยื่นไถ่ต้นไม้มะม่วง

สาย

ฉันทื่นสายในวันหยุด

กลม

ลูกฟุตบอลมีรูปทรงกลม

แดง

ดอกกุหลาบมีสีแดง

สูง

นิดตัวสูงกว่าน้อย

เมื่อไร

รถจะมาเมื่อไร

๖. เขียนคำลงในช่องว่างให้ตรงตามความหมายและชนิดของคำ

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๔.๑ ป.๔/๒

๑) แสดงน้ำใจดีต่อผู้อื่น (คำกริยา)	➡	เอื้อเฟื้อ
๒) เครื่องคาดเอวชนิดหนึ่ง (คำนาม)	➡	เข็มขัด
๓) ราว ๆ (คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน)	➡	ประมาณ
๔) เสียงดังอย่างเสียงกีดพัน (คำวิเศษณ์)	➡	กรอด
๕) คำที่ใช้เรียกสิ่งของ (คำสรรพนาม)	➡	มัน
๖) ทำให้กลับเจริญงอกงาม (คำกริยา)	➡	ฟื้นฟู
๗) ไม่ใช่ทั้งหมด (คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน)	➡	บาง
๘) ต่างออกไป (คำบอกกำหนด)	➡	อื่น
๙) เกือบ ใกล้ (คำช่วยกริยา)	➡	จวน
๑๐) ตลอดวันตลอดคืน (คำวิเศษณ์)	➡	ทามรุ่งทามค่ำ

ฉบับ
เฉลี่ย

๗. เขียนเล่าเรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยให้มีคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวข้องกับจำนวน และคำบอกกำหนด (แนวคำตอบ)

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๔.๑ ป.๔/๒

ในเช้าวันเสาร์ที่อากาศเย็นสบาย ฉันตื่นนอนประมาณ ๗ นาฬิกา เมื่อรับประทานอาหารเช้าเสร็จแล้ว ฉันก็ช่วยแม่เก็บโต๊ะและล้างจาน ฉันทำงานแตก ๑ ใบ เพราะฉันไม่ได้ระมัดระวังมากพอ ฉันตั้งใจว่า ต่อไปนี้จะระมัดระวังมากขึ้น เพื่อไม่ให้ข้าวของในบ้านชิ้นไหนต้องเสียหายอีก

๑๒

หนังสือเล่มนี้เขียนและจัดทำโดย
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน

๘. เขียนแผนภาพโครงเรื่องของนิทานเรื่อง ลูกโป่งสวรรค์

ประเมินตัวชี้วัด มฐ. ท๒.๑ ป.๔/๓

ลูกโป่งสวรรค์

เช้าวันหนึ่ง ขณะที่ลูกสัตว์มากมายกำลังไปโรงเรียนอยู่นั้น ลูกแมวเหมียวตัวหนึ่งกลับปีนป่ายขึ้นไปนั่งในตะกร้าลูกโป่งสวรรค์แล้วปลดเชือกออก ลูกโป่งสวรรค์หลากสีลั่นลอยสูงขึ้นจากพื้นดินอย่างช้า ๆ สู่อากาศกว้าง ตะกร้าลูกโป่งสวรรค์ลอยผ่านฝูงนก ลูกแมวเหมียวก็ถามหานางฟ้า นกทุกตัวต่างส่ายหน้าและตอบว่าไม่เคยพบ ผ่านหมู่เมฆ ลูกแมวเหมียวก็ถามหานางฟ้า เมฆทุกก้อนก็ตอบว่าไม่เคยเห็น ผ่านดวงอาทิตย์ ลูกแมวเหมียวถามหานางฟ้า ดวงอาทิตย์บอกว่าอยู่มาหลายล้านปีถ้ามีนางฟ้าเข้าต้องเห็น ดวงอาทิตย์สงสัยที่ลูกแมวเหมียวถามหานางฟ้า ลูกแมวเหมียว จึงอธิบายว่า ตัวเองเรียนหนังสือไม่ค่อยเก่ง เลยอยากให้นางฟ้าช่วย ดวงอาทิตย์หัวเราะ แล้วบอกว่าอย่ามัวเสียเวลาหานางฟ้าอยู่เลย กลับบ้านไปดูคนที่เรียนเก่ง ๆ ว่าเขาเรียนกันอย่างไร แล้วจงทดลองปฏิบัติตาม

ตะกร้าลูกโป่งสวรรค์ลอยต่ำลงผ่านบ้านลูกหมาที่เรียนเก่ง เห็นกำลังทำการบ้าน ผ่านบ้านลูกหมีผู้เรียนดี เห็นกำลังเร่งอ่านหนังสือ เมื่อลูกแมวเหมียวกลับถึงบ้าน จึงเริ่มเป็นคนขยันและตั้งใจเรียนเพียงไม่นาน ลูกแมวเหมียวก็เรียนเก่งเหมือนเพื่อน ๆ เดียวนี้ลูกแมวเหมียวไม่คิดพื้งนางฟ้าอีกแล้ว เพราะลูกแมวเหมียวคิดว่าตนเป็นที่พื้งแห่งตน คือ ต้องพื้งตนเองเท่านั้นลูกแมวเหมียวก็เรียนเก่งเหมือนเพื่อน ๆ

(อำนาจ เย็นสบาย)

ฉบับ
แก้ไข

หนังสือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อ
แจกจ่ายแก่โรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร

แผนภาพโครงเรื่อง ลูกโป่งสวรรค์

ตัวละคร

ลูกแมวเหมียว นก ก้อนเมฆ

ดวงอาทิตย์ ลูกหมา ลูกหมี

สถานที่

ท้องฟ้าเหนือหมู่บ้าน

เหตุการณ์

๑. ลูกแมวเหมียวนั่งในตะกร้าลูกโป่งสวรรค์ เพื่อตามหานางฟ้า
๒. ลูกแมวเหมียวถามฝูงนก หมู่เมฆ และดวงอาทิตย์ แต่ไม่มีใครเคยพบเห็นนางฟ้า
๓. ดวงอาทิตย์บอกให้ลูกแมวเหมียวไปดูของผู้ที่เรียนเก่ง แล้วทำตาม
๔. ลูกแมวเหมียวขยันและตั้งใจเรียน จนเรียนเก่งเหมือนเพื่อน ๆ

ฉบับ
เจดีย์

เนื้อเรื่อง

ลูกแมวเหมียวตามหานางฟ้าให้ช่วยเรื่องเรียน แต่เมื่อไปถามจากนก ก้อนเมฆ และดวงอาทิตย์ ก็ไม่มีใครเคยพบนางฟ้า ดวงอาทิตย์จึงแนะนำให้ลูกแมวเหมียวดูเพื่อนที่เรียนเก่ง แล้วทำตาม ลูกแมวเหมียวเห็นลูกหมากำลังทำการบ้าน และเห็นลูกหมีเร่งอ่านหนังสือ ลูกแมวเหมียวจึงขยันและตั้งใจเรียนจนเรียนเก่งเหมือนเพื่อน ๆ โดยไม่ต้องพึ่งพานางฟ้า

๖

หนังสือเล่มนี้เขียนโดยอาจารย์วิชา
ภาษาไทยและคณิตศาสตร์

๙. สืบค้นข่าวจากสื่อออนไลน์ ๑ เรื่อง แล้วเขียนย่อความ จากนั้น
นำเสนอ พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน (แนวคำตอบ)

ข่าวเรื่องแมลงภูฝักแก้ปัญหาด้วยการทำตามเพื่อนอีกตัว.....

(คัดข่าวหรือคัดลอกข่าว)

ผู้เชี่ยวชาญจากวิทยาลัยควีนแมรี มหาวิทยาลัยลอนดอนฝักแมลงภูให้เปิดกระป๋องปรีศนาที่บรรจุน้ำตาล นักวิทยาศาสตร์ได้สร้างกล่องปรีศนาที่เปิดออกได้โดยหมุนฝา เพื่อให้เข้าถึงน้ำตาล ในการหมุนเปิดฝา หากกดปุ่มสีแดงจะต้องหมุนตามเข็มนาฬิกา แต่ถ้ากดปุ่มสีน้ำเงิน จะหมุนทวนเข็มนาฬิกา นักวิทยาศาสตร์ฝักให้แมลงภู “ที่เป็นตัวสาธิต” ให้ใช้หนึ่งในวิธีการเหล่านี้เพื่อเปิดฝาและให้แมลงภู “ที่เป็นตัวสังเกตการณ์” คอยดู เมื่อแมลงภูที่สังเกตการณ์แก้ปัญหานี้ได้ นักวิจัยพบว่า พวกมันเลือกที่จะใช้วิธีการเดียวกับที่เห็นราว ๙๘% การศึกษานี้ยังพบว่าแมลงภูที่ได้ชมการเปิดฝา เปิดฝากล่องได้มากกว่าแมลงกลุ่มควบคุม นักวิจัยระบุว่า แสดงให้เห็นว่าแมลงภูเหล่านี้มีการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมแทนที่จะค้นพบวิธีการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง
ที่มา : www.bbc.com/thai/international-64889082

ย่อความ ย่อข่าวเรื่อง แมลงภูฝักแก้ปัญหาด้วยการทำตามเพื่อนอีกตัว จากเว็บไซต์ www.bbc.com/thai/international-64889082 ความเป็นว่า นักวิจัยมหาวิทยาลัยลอนดอนกล่าวถึงการแก้ปัญหาดของแมลงภู โดยให้แมลงภูเปิดกล่องปรีศนาที่มีน้ำตาล พบว่าแมลงภูที่ได้สังเกตแมลงภูตัวอื่นทำ จะสามารถเปิดฝากล่องได้มากกว่าแมลงภูกลุ่มควบคุม นับว่าเป็นการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม

ฉบับ
เฉลย

แบบทดสอบที่ ๔

เขียน ~~X~~ ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ ๑.-๒. ข้อใดเป็นคำนามทุกคำ

๑. ก. มั่นคง ประปา
~~ข.~~ เงินทอง ความรัก
 ค. วุ่นวาย สายฟ้า
 ง. หมอนทอง ถอนฟัน

๒. ก. แมวน้ำ ถ่ายรูป
 ข. นกบิน ขนมหีบ
 ค. สีแดง พวกเรา
~~ง.~~ รถไฟ ผู่งแกะ

ข้อ ๓.-๔. ข้อใดเป็นคำสรรพนามทุกคำ

๓. ~~ก.~~ ต่าง ท่าน ข. ทำไม ไป
 ค. โน่น ไหวๆ ง. อีก ฉัน
 ๔. ก. อะไร กับ ข. บ้าง ฉะนั้น
 ค. คณะ นั้น ~~ง.~~ นี่ ใคร

ข้อ ๕.-๖. ข้อใดเป็นคำกริยาทุกคำ

๕. ก. ด้วย สวย ~~ข.~~ คล้าย ยิ้ม
 ค. เहां อ้วน ง. เพียง เธอ
 ๖. ก. มอง ของ ข. ถือ เมื่อ
 ค. ท่อง เพลง ~~ง.~~ เป็น ต้อง

ข้อ ๗.-๘. ข้อใดเป็นคำวิเศษณ์ทุกคำ

๗. ก. เบา ใจ ข. หลัง เขา
~~ค.~~ เข้า หน้า ง. เร็ว ลวด
 ๘. ~~ก.~~ แข็ง น้อย ข. กลม ลบ
 ค. ก่อน ใคร ง. บาง เพื่อ

๙. ข้อใดไม่จำเป็นต้องเขียนในการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

- ก. สถานที่
 ข. ตัวละคร
 ค. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
~~ง.~~ เวลาที่เกิดเหตุการณ์

๑๐. การเขียนย่อความ ข้อใดไม่ควรปฏิบัติ

- ก. ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องก่อนเขียนย่อความ
 ข. สรุปสาระสำคัญของเรื่อง
~~ค.~~ เขียนย่อความโดยใช้อักษรย่อ
 ง. เขียนย่อความโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓

ฉบับ
เฉลย

๖

คู่มือการใช้แบบเรียนภาษาไทย
ประถมศึกษาปีที่ ๖

Active Learning

คืออะไร

Active Learning คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้น “กระบวนการเรียนรู้” มากกว่า “เนื้อหาวิชา” โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีผู้สอนเป็นผู้แนะนำ ซึ่งใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์

เน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง

Active Learning

มีหลักการที่เป็นองค์ประกอบ ดังนี้

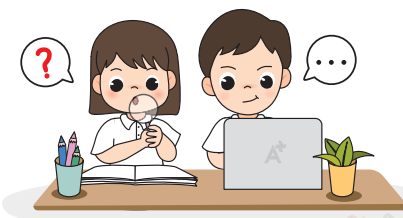
การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติผ่านการร่วมมือกัน วางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างชิ้นงานหรือนวัตกรรม

การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ผ่านการแนะนำของผู้สอน หรือการทำงานร่วมกันกับเพื่อน รวมถึงมีการสื่อสารและนำเสนอผลงานให้ผู้อื่นได้รับรู้

การเรียนรู้จากการสำรวจและค้นหา

เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาโดยเชื่อมโยงความสนใจและประสบการณ์โดยตรงระหว่างเรื่องที่สอนกับความสนใจของตนเอง

การเรียนรู้ผ่านการคิด

เน้นวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะมีส่วนสำคัญในกระบวนการคิด เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ของตนเอง

